

TARTU ÜLIKOOL
ÕIGUSTEADUSKOND TALLINNAS
Eraõiguse instituut

Lauri Tiitus

DOMEENINIMEDE ÕIGUSLIKU REGULATSIOONI
EBAPIISAVUS JA SELLEST TULENEV «CYBERSQUATTING»
JA PIISAVA ÕIGUSTE KAITSE PUUDUMINE

Bakalaureusetöö

Juhendaja: DVK liige Almar Sehver

Kaasjuhendaja: Dots. Aleksei Kelli

Tallinn

2013

SISUKORD

Sissejuhatus	4
I. Ülevaade hetkeolukorrast	9
1. Domeeninime vaidlustega soetud mõisted	9
1.1. Mis on veebiaadress – domeen, tehniline mõiste ja olemus	9
1.2. Domeenikaaperdamine – <i>CyberSquatters</i>	11
1.3. «Kes ees, see mees» printsiip	14
2. Domeenivaidluste protsessi rahvusvahelised põhijooned	14
2.1. UDRP vaidluste lahendamise reeglistik	14
2.2. Saksa DENIC ja Soome Verkkotunnuslaki	14
2.3. ADR-i vaidluste lahendusreeglid	15
2.4. Tippdomeeni .eu reeglistik	16
2.5. WIPO domeenivaidluste lahendid	16
3. Probleemi ajalooline kujunemislugu, viimased arengud senisest uurimisseisust	17
3.1. Õiguste kaitse seoses domeeninimedega	17
3.2. Õigusliku regulatsiooni raamistiku kujunemine Eestis	18
3.2.1. Riigikohtu lahend, kaubamärgi ja domeeni seosed	19
3.2.2. Õiguskantsleri märgukiri ja Vabariigi Valitsuse kontseptsioon	19
3.2.3. Eesti Domeenireform	20
3.2.4. Eesti Domeenivaidluste Komisjon	22
II. Vaatenurkade analüütiline kirjeldus	23
1. Domeeninime ja kaubamärgi vaheline õiguslik kollisioon	23
2. Registreerimata üldtuntud kaubamärk domeenina	25
3. Äriühingu nime kasutus domeenis	27
4. Nime või kaubamärgiga äravahetamiseni sarnane domeen	29
5. Volitatud ja volitamata edasimüüjaid	30
6. Füüsilise isiku nimi domeenis	31
7. Isiku nimi ja kaubamärk domeenis samaaegselt	32
8. Domeeninime enda nimel, kuid kaubamärgi omaniku arvel	33
9. Domeeni valikuga konkurendi turulaiendamise pidurdamine	34
10. Sõnatühend kui nõ sõnaraamatust laenatud domeeninimi	34
11. Teene teene vastu	35
III. Probleemi võimalikud lahendused	36
1. Lahenduskäigu alustamise lihtsus	38
2. Kokkuleppemenetlus	39
3. Kiirmenetlus, kiirem lahenduskäik	40
4. Valikuks erinevad foorumid	41
5. Vaidluspoolte võrdne rahaline osalus	42

6. Vaidluse aegumine tagamaks õigusselguse	43
7. Põgeneda või võidelda, loobumisvõit	43
8. Õiglane vaidluste lahendamine	45
9. Pahauskuse asjaolude loetelu menetluses	46
10. Domeenivaidluse maksumus ja vaidlusele kulunud aeg	47
11. Intellektuaalse omandi kodifitseerimine	49
12. Täiendavalt	51
Kokkuvõte	52
Summary	55
Kasutatud lühendid	58
Kasutatud materjalide loetelu	60
1. Kirjandus	60
2. Normatiivmaterjalid	60
3. Kohtupraktika	60
4. WIPO lahendid	61
5. Domeenivaidluste Komisjoni lahendid	61
6. Üliõpilastööd	62
7. Elektroonilised allikad	62
8. Avaldamata allikad	66
Lisad	67
1. Lisa – Tabelid, illustratsioonid ja joonised	67
1.1. – Tabel: WIPO domeenivaidluste statistika	67
1.2. – Graafik: .eu aktiivsuse kaart	68
1.3. – Tabel: .eu aktiivsuse kaart – 1000 elaniku kohta domeene	69
1.4. – Tabel: .eu aktiivsuse kaart – domeenide arv	69
1.5. – Tabel: Sample of WIPO Domain Name Cases (2012)	70
1.6. – Illustratsioon: Eesti .ee domeenid on müügis	71
1.7. – Illustratsioon: Petturite näostatud veebileht	72
1.8. – Infograafik: Eesti Interneti sihtasutus	73
1.9. – Pilt: «The Mobile Moment»	74

SISSEJUHATUS

«Mis maksab saiapäts, mis maksab väike saiapäts, mis maksab saiapäts? Kolm pikka, pikka paid, kolm hästi, hästi pikka paid ja muud ei midagi».¹ Selliselt kõlab üks vahva lastelaul. Millise väärtusega on aga üks hea interneti domeeninimi? Domeen ehk veebilehekülje aadress on ainulaadne identiteet, mis aitab isikutel internetis teineteisest eristuda. Oma domeeni olemasolu on eelduseks paljude internetis pakutavate võimaluste ja samuti ka teenuste kasutuselevõtul. Domeen annab võimaluse meeldejäädvalt mingi iseloomuliku märksõna või kaubamärgina huvilisteni jõuda.

Bakalaureusetöö teema on väga aktuaalne, nii siseriiklikult kui ka rahvusvaheliselt², kuna käesoleval ajal interneti kasutamise kasvu eksponentsiaalne tõus on toonud kaasa uut tüüpi õiguslikult taunitava käitumise. Käesolev lõputöö püstitab küsimuse interneti domeeninimede, kui väärtuse ja sidususe intellektuaalse omandi ja kaubamärgiga kaitstud nimekujude kohta. Töö uurimisobjektiks on valitud domeenivaidluste lahendamine «Cybersquatting»³ vaidluse teemal. Seda eelkõige hõivamise protseduurilise lihtsuse, kuid hilisema keeruka ja suhteliselt aeganõudva ning paraku ka kuluka⁴ varasemast õigusest lähtuva domeeni tagasisaamise saavutamise protsessi vaatevinklist. Vastav käitumine mitte ei riku üksnes ettevõtlusvabadust ja kaubamärgiomanike õigusi vaid ka interneti stabiilsust. Õiguserikkumine iseenesest ei saa ja ei tohi tekitada uut õigust tuginedes «*ex iniuriae ius non oritur*»⁵.

Domeeninimede hõivamist on mõislik vaadelda üksnes laiemas kontekstis. Domeenide kaaperdamine lähtub oma põhiolemuselt ärinimede ja kaubamärkide, või sarnaste nimeosade, kaaperdamisest. Need eeltoodud kolm aspekti on seotud üldjuhul äritegevusega. Kui nende saamise protseduurid ning rakendatud reeglid erinevad, siis õnnestub nendest ühe kaaperdamise teel lihtsalt teistele osadele kahju tekitada.⁶ Hea on siinjuures oma õigusi ja samuti ka kohustusi teada ning seejuures neid ka õiguspäraselt kaitsta, sest domeeni registreerijate hulka satub paratamatult õnneotsijaid, kes proovivad teiste eeltöö ja tuntuse pealt liugu lasta.

¹ Päkapikk, Kes elab metsa sees

² Lisa Tabel 1.1, WIPO domeenivaidluste statistika

³ Vt pt Cybersquatting

⁴ Vt pt Domeenivaidluse maksumus

⁵ «*Ex Iniuriae Ius Non Oritur* - õigusrikkumisest ei sünni õigust»

⁶ Lippmaa, J. Eesti Interneti Sihtasutus Äripäeva seminar Domeenide kaaperdamisest, Arvutivõrgus: <http://www.seminar.aripaev.ee/images/originalimages/Jaak%20Lippmaa-66a23.pdf>, 20.05.2013

Kirjutatud lõputöö kitsendab domeenide õigusliku vaidluse teema Eesti siseriikliku .ee domeenide jurisdiktsiooni alasse, tuues küll paralleele lähiümbruses toimuvast ja üldtuntud ning tunnustatud regulatsioonidest.

Eestis on veebilehtedel küllaltki suur külastatavus. Suurel osal Eestis elavatest inimestest on arvutiga interneti kasutamise kogemus ja küllaltki palju mobiiltelefone asendatakse nutitelefonidega, millel interneti külastamine on tõusvas trendis.⁷ Peame ennast siiski «tiigrihüppe» ja interneti rahvaks. Emor TNSMetrix⁸ statistika kohaselt avatakse näiteks Postimehe gruppi kuuluvaid veebilehti ühes nädalas üle 32 miljoni korra⁹. See teeb ümmarguselt keskmise tööpäeva käigus üle 5 miljoni lehevaatamise¹⁰. Millist täiendväärtust meile siis annab üks hea domeeninimi? Kui palju peab ettevõtja nägema vaeva, kulutama rahalist ressursi turundades meeldejäävat veebiaadressi ja millist osa mängib ka oodatava huvilise induktiivne oskus, luues seoseid, otsida endale meelepärast interneti sisu. On ütlemata tähtis, et tooted ja teenused oleks kõigile hõlpsasti leitavad. Hea domeeninimi, pidev suur töö oma ettevõtte maine ja hea ärinimega tagab internetilehele külastajad, kelle hulgas on ka potentsiaalseid kliente. Tulles heale ideele ja olles samas esimene omale meelepärase domeeni registreerimisel, läheb registreerimine lihtsalt ning tasu selle eest on vaid üldteenuse korras väljakujunenud hind, milleks on eesti laiendiga .ee domeeni korral 15 eurot aastase registreerimise eest. Kuid kui keegi teine on jõudnud teha seda varem, siis võib veebilehe aadressi hind märkimisväärselt tõusta. Seda kas üleostmise, nõ pooltevahelise kokkuleppe või Domeenivaidluste Komisjonis¹¹/kohtus vaidluse esitamise näol. Ilmekalt näitab domeeni kui materiaalse väärtuse fookuspunkti asjaolu, et domeeninimi Sex.com¹² on 2010. aastal taaskord omanikku vahetanud — 13 miljoni dollari ehk pea 10 miljoni euro eest. Aastal 2009 soetati teadaolevalt kõige kallim domeen Insure.com¹³ 16 miljoni dollari eest. Eestlaste valmisolek domeeninimede eest maksmisel on muidugi oluliselt tagasihoidlikum, kuid aastast 2000 saab siiski markantse näitena tuua arvutifirma Microlink — «microlink.com» kasutusõiguse eest on tasutud ligi

⁷ EMOR. Eurobaromeeter: Eesti kodanikel on võrrelduna Euroopa keskmisega mõnevõrra suurem ligipääs internetile nii arvutis kui ka telefonis. Kättesaadav: <http://www.emor.ee/eurobaromeeter-eesti-kodanikel-on-vorrel-duna-euroopa-keskmisega-monevorra-suurem-ligipaa-internetile-nii-arvutis-kui-ka-telefonis/>, 20.05.2013

⁸ Interneti lehekülgede külastusstatistika mõõtesüsteem

⁹ EMOR. TNSMetrix - interneti lehekülgede külastusstatistika mõõtesüsteem. Vt 17. nädal. Kättesaadav: <http://tnsmetrix.emor.ee/>, 20.05.2013

¹⁰ Lehekülgi – page view'de (PV) arv valitud perioodil, keskmine tööpäev

¹¹ Vt pt Domeenivaidluste Komisjon

¹² Economist. The world's most expensive domain names. Kättesaadav:

http://www.economist.com/blogs/dailychart/2010/10/domain-name_prices, 20.05.2013

¹³ Telegraph. Top 10 most expensive domain names. Kättesaadav:

<http://www.telegraph.co.uk/technology/news/7412544/Top-10-most-expensive-domain-names.html>, 20.05.2013

215 000 krooni ehk pea 14 000 eurot.¹⁴ Igakordselt ei ole vaja suurt rahakotti kergendada vaid võimaluse ja vajaduse saabudes pigem oma tunnetatava õiguse eest seista ning vaielda.

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks on analüüsida domeenivaidluste tekkepõhjust. Kohtades, kus autorile tundub, et on võimalik olukorda parendada siis pakkuda välja võimalikud lahendused. Leida vastus küsimusele, kuidas on domeeni õiguslikud vaidlused ja kaitse määratletud Eesti Vabariigi seadusandluses, kas selle kesine õiguslik regulatsioon toob kaasa õigusvaakumi ning kuidas on reguleeritud domeenide ja kaubamärkide vahelised vaidlusseosed.

Materjalidena on palju kasutatud võõrkeelseid allikaid, sest antud teema kohta on vähe eestikeelset informatsiooni. Normistiku uudsuse pärast puudub käesoleval ajal põhjalik õiguskirjandus, mis aitaks mõista normide eesmärki ja sisu. Allikates on mahukas kogus elektroonilist materjali, autori arvates on hetkel internetikeskkonnas kättesaadav materjal kättesaadavam ja samuti ajaliselt värskem ning eelkõige uuema iseloomuga kui seda on trükitud paberkandjatel. Samuti analüüsiti õiguskaitse aspektide kasutatavust rahvusvaheliste organisatsioonide poolt kehtestatud reeglitest.

Töös kasutatav metoodika hõlmab ja seal on võetud kasutusele kohtupraktika empiiriline analüüs koos teoreetilises kirjanduses käibivate lahendusmodelitega, kontrollides kvantitatiivse meetodiga esitatud hüpoteese, hinnates sisulise teooria ja materjalide analüüsis seisukohtade paikapidavust ja täpsustades seda, milles seisneb võrreldavate regulatsioonide erinevus. Samuti on töös analüüsitud sellealast statistilist materjali.

Domeenidega seonduvat õiguslikku maastikku on eestikeelses õiguskirjanduses seni käsitletud üsna põgusalt, pigem möödaminnes ja muid teemasid lahates. Varasemalt on käsitletud domeeninduse teemat ka mitmete bakalaureuse ja magistritöödega. Samuti on ilmunud selle teema kontekstis mõned artiklid *Juridicas*. Neist detailsemalt peatus M. Toomso artiklis «Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega»¹⁵, mida on kajastatud seda valdkonda käsitlevas kohtulahendis ja lõputöodes. Lõputöödest on kõige värskem töö «Hinnang Eesti domeenireformile õiguslikust aspektist»¹⁶, mille autor K. Kranaat spetsialiseerus Eestis tehtavale domeenireformile, selle õiguslikule alusele ja volituste olemasolule Interneti Sihtasutuse loomise juures.

¹⁴ Epl. EE: Microlink kemples Korea noormehega. Kättesaadav: <http://www.epl.ee/news/majandus/ee-microlink-kemples-korea-noormehega.d?id=50847395>, 20.05.2013

¹⁵ Toomso, M. Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega. *Juridica* V/2000, lk 281-287.

¹⁶ Kranaat, K. Hinnang Eesti domeenireformile õiguslikust aspektist. Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut, 2012

Käesolev bakalaureusetöö on jaotatud kolme peatükki. Töö esimeses peatükis tutvustab autor detailsemalt mõisteid, milledest töös korduvalt juttu tuleb. Teises peatükis peatutakse domeenivaidluse esemeks olevate tekkinud probleemide analüüsidel ja lisaks viidatakse, et domeenidest on saanud lüli kaubanduses ja turunduses, mis on nende ettevõtete identifikaator internetis. Samuti käsitletakse seal domeeni ja kaubamärgi kollisioonist ning Riigikohtu lahendis¹⁷ toodud viidet, et domeeninimi saab laiendatud tähendusega olla justkui ka kaubamärgi alamliik. Eelkõige avatakse lahendites väljakujunenud domeeninimede ja kaubamärkidevaheliste õiguslike vaidluste vaatenurki. Kuid ennekõike peatub autor EURid¹⁸, WIPO¹⁹ ja Eesti Domeenivaidluste Komisjoni²⁰ vaidluste lahenditel ja kohtupraktikal. Kolmandas peatükis pakub töö autor analoogiate põhjal võimalikke probleemi lahenduskäike.

Lähtudes eeltoodud bakalaureusetöö eesmärkidest, on töös püstitatud kaks hüpoteesi. Esiteks: «domeeninimede õiguslik regulatsioon ei taga piisavat õiguskaitset». Selline hüpotees põhineb arusaamisel, et õiguslik regulatsioon ei taga piisavat kaitset ning puudub õigusselgus – autor tahab töös jõuda järeldusele, et praegune olukord ei vasta õigusselguse põhimõtetele. Kehtivas õiguses on raske leida domeeninimede registreerimisel tekkivatele õigustele ja kohustustele ning halvas usus toimimisel tekkivatele tagajärgedele viitavaid sätteid. Samuti on keeruline pahauskse käitumise tagajärjel kannataval isikul leida, mis on tema õigused ja kuidas neid kaitsta.

Töö teine hüpotees lähtub esimesest hüpoteesist: «seadusemuudatus aitaks ületada domeeninimedega õigusliku regulatsiooniga seonduvaid vastuolusid». Seega võimaldab esimese hüpoteesi kinnitus või ümberlükkamine anda ühtlasi vastuse ka bakalaureusetöö teisele hüpoteesile. Eeltoodust tulenevalt annab bakalaureusetöö esiteks vastuse küsimusele – millise regulatsiooni kohaselt on domeenide registreerimine piisavalt õiguslik ja kui tõhus on vajadusel õiguskaitsevahendi kasutamine. Juhul, kui domeenivaidluste normistikus on teatud küsimusi reguleeritud näiteks kaubamärgiomaniku osas ebasoodsamalt, on käesoleva bakalaureusetöö ülesanne tuua selles selgust. Seejuures on juhitud tähelepanu ka vaidlustes kasutatava regulatsiooni kitsaskohtadele, mis ilmnesid regulatsioonide võrdlemisel ning pakutud välja võimalikud lahendused domeenivaidlustes esinevate valukohtade kõrvaldamiseks. Vaadates praktikat

¹⁷ RKTk 3-2-1-4-06

¹⁸ EURid. About us. Kättesaadav: <http://www.eurid.eu/en/about-us>, 20.05.2013

¹⁹ WIPO. WIPO Domain Name Decisions. Kättesaadav: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions.html>, 20.05.2013

²⁰ EIS. Domain Disputes Committee. Kättesaadav: <http://www.internet.ee/en/domains/domain-disputes/>, 20.05.2013

— vaidlused on vaid ühetaolise mudeliga, ei ole piisavalt kiired, on paraku väike- ja keskmise suurusega ettevõttele ülemäära kulukad ja on jõutud olukorda kus näiteks suurfirma Google'l²¹ on «sadu domeene» ja/või Lego²² on pidanud tänaseks kolmsada kuuskümmend kuus kaasust WIPO domeenivaidluste komisjonis lahendama.

Autor kasutab võimalust ja avaldab südamest tänu juhendaja Almar Sehverile, kelle ekspertiis olla samaaegselt Eesti Domeenivaidluste Komisjoni tegevliige kui ka patendivolinikuna vaidlustaja esindaja rollis, andes seejuures suunavad näpunäited ja kasulikke soovitusi — mis olid käesoleva töö kirjutamisel suureks abiks. Samuti suured tänud kaasjuhendaja Aleksei Kellile, kes suunas kirjeldusele kalduvalt töölt probleemikesksemaks. Autor tänab neid mõistva suhtumise ja kannatliku meele eest!

²¹ Webpronews. Google Wins 750 Domains in Cybersquatting Case. Kättesaadav: <http://www.webpronews.com/google-wins-750-domains-in-cybersquatting-case-2012-05>, 20.05.2013

²² WIPO. Search WIPO Cases and WIPO Panel Decisions. Kättesaadav: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/>, 20.05.2013

I. ÜLEVAADE HETKEOLUKORRAST

1. Domeeninime vaidlustega soetud mõisted

Kõnealuses töös tuleb sõnavarana kasutusse mitmeid tehnilisi termineid, samuti õigusspetsiifilist sõnavara, mis on kasutuses vaid selles kitsas temaatilises kontekstis. Selle hõlbustamiseks avab autor mõned mõisted, mis on teemaga kursis olevale spetsialistile küll tuttavad, kuid siiski abiks käesoleva tööga tutvumisel, täpsustades ka mõistmist, mis on ühe või teise teema olulisus antud kontekstis.

1.1. Mis on veebiaadress – domeen, tehniline mõiste ja olemus

Internetidomeen oma algses ideoloogias on vastutus, võimalus teenuse osutamiseks kogukonnaks — *«Duty to serve the community»*²³.

Domeene on võimalik registreerida erinevates tippdomeenides, mis tähistavad riike, tegevusvaldkondi või ärimudeleid. Tippdomeeni valikust sõltub domeeninime registreerimise hind ja selle kasutamise tingimused. Eestis on enamlevinult kasutusel olnud .ee-domeeni lõputähis ning harvem, kuid olude sunnil ka .com-domeeni pakutavad võimalused. Uue võimalusena Euroopa piiriüleseks suhtluseks, samuti soodsa hinnataseme pärast, on eestlaste seas leidnud üsna palju kasutamist .eu lõpuga tippdomeen²⁴.

M. Toomsoo artikli järgi «Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega» Juridicas on domeeninimi osa internetis kasutatavast aadressist, mis aitab leida soovitud dokumenti või saata e-kirja. Domeeninime seob iga arvuti unikaalseks aadressiks oleva IP-aadressiga (*Internet Protocol address*), mille realiseerimiseks on Internetis nn DNS-serverid (*Domain Name Service*). Domeeninimede puhul eristatakse hierarhiliselt tippdomeeni (*top level domain*) ja teise taseme alamdomeeni (*second level subdomain*). Tippdomeenid jagunevad omakorda nn üldisteks tippdomeenideks (*gTLDs, generic top level domains*) ja riigitunnusega tippdomeenideks (*ccTLDs, country code top level domains*). Eesti riigitunnusega tippdomeeniks on «.ee».²⁵

²³ Icann - Domain Name System Structure and Delegation - These designated authorities are trustees for the delegated domain, and have a duty to serve the community

²⁴ Lisas 1.3. .eu aktiivsuse kaart – 1000 elaniku kohta domeene; 1.4. eu aktiivsuse kaart – domeenide arv

²⁵ Toomsoo, M. Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega. Juridica V/2000, lk 281..

Enamlevinud kasutusvaldkond domeenidel on veebilehe aadressides kasutamine kujul «www.postimees.ee» ja omavaheline e-mailidega suheldes kujul «lauri@tiitus.ee».

Domeeninime valikul lähtutakse tihtilugu ka SEO²⁶ etteantud lähtekohtadest. Selle kohaselt tuleb, kui vähegi võimalik, valida meeldejääv domeeninimi, mis sisaldab isiku kõige olulisemat märksõna.²⁷ *Exact Match Domain* ehk EMD on domeeninimi, mis saab sisaldada märksõna või märksõna fraasi. Märksõna võib olla tuletatud brändi nimi kui ka tegevusalaga seotud. Märksõna domeeni nimes, kui selle järgi tehakse otsing, mõjutab märkimisväärselt otsingutulemusi ja näiteks Google otsingumootori esilehele esimeste otsingutulemuste juurde pääsemine on hea veebiaadressi valikul lihtsam. Seejuures tuleb arvestada, et märksõnapõhine domeeninimi võib siduda kodulehe ühe märksõnapõhise fraasiga.

Milleks on domeen eluliselt ja praktiliselt oluline ning kas mingi brändi või tegevusharu edasikandmiseks seda tegelikult ka vaja läheb? Üks näide ehitusmaterjalidega tegeleva ettevõtte domeenist «E24». Varasemalt oli Eestis suur tung ehk selline huvitav arusaam, panna iga domeeniaadressi lõppu tähis «24», moodustades domeeninimesid kujul «märksõna + 24.ee», tõenäoliselt viitega, et siin saab äri ajada 24 tundi järjest. Aastal 2006 registreeris ehituspood endale hea ja lühikese, arvatavasti ka meeldejääva veebilehe aadressi e24.ee, kasutades seda oma majandustegevuseks mitmeid aastaid.

Rahvusvaheline meediaetevõtte Schibsted²⁸ soovis 2009. aasta kevadel avada oma majandus-uudiste portaali e24.ee kuna oli soov laiendada majanduslase ajakirjandusega ka Eestisse. E24 bränd kuulub Põhjamaade suurimasse majandusportaalide gruppi E24. Omades eelnevalt mitmetes erinevates riikides domeene kujul e24.no (Norra); e24.se (Rootsi); e24.fr (Prantsusmaa) jne oli üsna oluline selle ühetaolise domeeninimise järjepidevus. Eeltoodu põhjal oli tekkinud õiguslik kollisioon e24.ee domeeni registreerija ja suurettevõtte vahel. Mõlemal neil oli selge ärialane huvi oma majandustegevuse juures head ja meeldejäävat domeeni kasutada. Täpsemalt asjaoludesse laskumata saan vaid öelda, et omanikele oli see edasikantav kaubamärgi väärtus loodavale turule nõnda suur, et oldi nõus domeeni esmasele registreerijale ja valdajale sel ajal tegema mitme tuhande eurone pakkumine, et vaidluste ja tülide vabalt käivi-

²⁶ Search Engine Optimization ehk otsingumootoritele optimeerimine

²⁷ Searchengineland. The Periodic Table Of SEO Ranking Factors. Kättesaadav: <http://searchengineland.com/seotable>, 20.05.2013

²⁸ Schibsted. Our brands. Kättesaadav: <http://schibsted.com/Our-brands/>, 20.05.2013

tada soovitud laienemine. Tänapäevaks on e24.ee suurima külastatavusega majandusportaal Eestis, ületades oma külastuselt näiteks veebilehte aripaev.ee mitmetes kordades²⁹.

1.2. Domeenikaaperdamine – *CyberSquatters*

Domain parking, domain droppatcher, domain tasting, front running, typosquatting, defacement, registration in bad faith, URL hijacking, domain theft, domain sniping jne. Heal lapsel on mitu nime. Neil mõistetel on küll põhimõttelised erinevused kuid olemus on neil siiski sarnane ja koondlausena võib kokku võtta selle kui *cybersquatting* – internetis domeenikaaperdamine.

Domeenikaaperdamise motivatsiooniks on loodetav saadav tulu ja õiguslikul omanikul oma soovi ja tahte järgi domeeninimega toimetamise takistamine. Tegutsedes siis kas lootusest, et õigusjärgne omanik soovib domeeni probleemide vabalt üle osta, domeenile paigutatud infoga reklaamitulu teenida, müüa domeen kõrgeima pakkumise tegijale või siis hoopis oma tooteid ja kaupu endale kaaperdatud lehe pealt edasimüügiks tutvustada, kasutades ära kasutatava kaubamärgi tuntust.

Domeeninimede kaaperdamine on maailmas levinud praktika, kus isikud registreerivad oma nimele enamasti tuntud kaubamärkide ja ärinimedega identseid või sarnaseid domeeninimesid, mis on intellektuaalomandi valdaja poolt veel registreerimata. Samuti tuleb ette just aegunud või endise omaniku huvi kaotanud domeeni spekulatiivne registreerimine. Seejärel üritatakse domeeninime kaubamärgi või ärinime omanikule või mõnele teisele huvilisele vaheltkaasuga maha müüa või kasutatakse veebilehte kaubamärgiomaniku arvelt kasu lõikamiseks, meelitades sinna avalikkust eksitades heauskseid internetikasutajaid.³⁰

Praktikas tihti kasutusel olev domeenihõivamise viise on *typosquatting*³¹, mida nimetatakse ka URL-i ärandamiseks. See domeeni registreerimise vorm või nõ meetod, milles internetikasutajaid püütakse lootuses, et nad teevad trükivigu veebilehe aadressi veebilehitsejasse sisestamisel. Kui kasutaja kirjutab vale aadressi, siis suunatakse ta koheselt hõivaja veebilehele.

²⁹ EMOR, Alates 11. juunist 2012 on muutunud TNS Emori poolt kogutavate interneti lehekülgede külastatavusstatistika mõõtmissüsteem. Kuna erinevate mõõtmissüsteemide andmed ei pruugi olla kõikides lõigetes üheselt võrreldavad, ei jätku ka senine andmete trend, kuid varasemad andmed on allalaetavad Kättesaadav: http://tnsmatrix.emor.ee/download_file.ashx, 01.05.2013

³⁰ EIS. Domeenide kaaperdamise vastu hakkab kaitset pakkuma Eesti Interneti SA juurde loodav domeenivaidluste komisjon. Kättesaadav: http://eestiinternet.ee/uudised/domeenide-kaaperdamise-vastu-hakkab-kaitset-pakkuma-eesti-interneti-sa-juurde-loodav-domeenivaidluste-komisjon/_year/2010, 01.05.2013

³¹ Lawteacher. Cybersquatting. Kättesaadav: <http://www.lawteacher.net/business-law/essays/business-law-law-essays.php>, 20.05.2013

Üheks näiteks võib tuua veebilehe aadressi www.postimes.ee, mille aadressis on üks täht meelega välja jäetud. Google Adwords³² statistika põhjal juba otsingusõnana «postimes» otsingumootoris endas kasutades otsingut on igakuiselt tuhandeid eksijaid rääkimata siis veebilehitseja aadressireal tekkivatest veahulkadest³³. Autorit huvitab statistika kui palju Google kaotab igapäevaselt kasutajaid google.ee või gogle.ee ja sarnastele domeenidele puhtalt sellega, et [google](http://google.ee) vs [googe](http://googe.ee) vs [gogle](http://gogle.ee) vs [gooogle](http://gooogle.ee) vahel on vaid üks täheeksitus ja teadupärast on google.ee Eestis enamlevinud otsingumootor mida igapäevaselt kasutatakse. Sellise justkui vale kirjakuuga aadressiga lehe tegemine ja domeeniäri seisnebki eksinud külastaja ärakasutamises ning hetkel nad otseselt monetariseerivad selle lehevaatamise otse reklaamirahaks näidates lehel vaid reklaamipindu. Varasemalt oli registreeritud ka google.ee domeen kolmandale isikule kuid nüüd on selle kasutusvalduse saanud Google juba endale.

Interneti domeeninime juures kehtivad domeeninime registreerimisel alguse ja lõpu tähtajad. Üldjuhul registreeritakse domeene 1 kuni 5 aastaks korraga. Domeeni omanikule on koostöös registripidajaga oluline teha koostööd, et enne aegumiskuupäeva saaks domeeninimi pikendatud, sest muidu võib tekkida olukord kus *dropcatcher*-id võivad kasutada kasvõi automatiseeritud tööriista, et seda endale registreerida. Või siis lihtsalt keegi huviline avastab vabaneva domeeni, nagu microlink.com domeeniga juhtus ja müüb selle järgmisele tegelikule huvilisele taaskord maha.

Domeeni parkimine³⁴ on samuti levinud viis ostja ootuses seisvatelt domeenidelt teenida reklaamiraha. Hetkel näiteks Eesti riigitähisega domeenidest on enampakkujale müügis³⁵ realestate.ee; elektrik.ee; modell.ee; casinos.ee; plaadid.ee; puud.ee; bussiinfo.ee; mangud.ee; jobs.ee; kinnistud.ee; king.ee; car.ee; domeeninimi.ee; shoes.ee; hdtv.ee; obi.ee; klik.ee; engin.ee; tta.ee; 33.ee; 77.ee jt. Need on vaid mõned näited müügis olevatest Eesti domeeninimedest. Heausksed ostjad võivad domeeni eest tasu maksta lootuses seda oma ettevõtluses kasutama hakata kuid nii mõnigi neist nagu googe.ee; gogle.ee; jt rikuvad näiteks Google kaubamärgist tulenevaid varasemaid õigusi.³⁶

³² Google. Keyword Tool. Kättesaadav: <https://adwords.google.com/o/KeywordTool>, 20.05.2013

³³ Mille täpset kogust teab paraku vaid domeeniregistreerija ise. Kuid see hulk peab olema piisavalt suur, et kõnealuse domeeni registreeringut mitmeid kordi aegumisel pikendada.

³⁴ Sedo. What Is Domain Parking?. Kättesaadav: <http://sedoparking.com/>, 20.05.2013

³⁵ Lisas 1.6. Eesti .ee domeenid on müügis.

³⁶ WIPO. Search WIPO Cases and WIPO Panel Decisions, tehes otsingu Filing by named complainant:Google. Kättesaadav: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/index.html>, 20.05.2013

Petturluse otseseks näiteks võib tuua google.ee ja gogle.ee veebilehtedel toimuva. Selle puhul on kõige hirmuäratavamaks asjaolu, et eelviidatud veebiaadressile sattudes on näha näostatud³⁷ veebileht mis eksitab tahtlikult kasutajat jättes külastajale mulje, et tegemist on justkui (YouTube³⁸ stilistikast innustust saanud graafilise materjali esitluses, arvatavasti on petturite lehega tegemist) ametliku küsitlusega. Esitatud küsimused ja pettuse tehniline lahendus tundub üpris tõepärane.³⁹ Heauskne inimene soovib kasutada tuntud otsingumootorit kuid satub eneseteadmata näostatud veebilehele, milles tajub tuttava välimusega veebilehe, mis lahkesti palub Sul igaaastast küsitluse ankeeti täita ja selle kõige eest lubab lausa ihaldatud iPhone'i ja iPadi võita. Mis seal ikka, ennem otsingu teostamist ju võib «tädi Maali» lühikese ankeedi täita, lootuses võita auhindu. Nõnda ongi üks heauskne kasutaja petturite ohvriks langenud.

Eristada tuleb siiski domeeniinvesteetijaid ja domeenikaaperdajaid. Sagedasti aetakse segamini domeenidega kauplemist spekulatiivsel alusel tavapäraste sõnaosade nagu suhkur, vesi jt ning pahatahtliku teise kaubamärgi ärakasutamise vahel. Spekulandid siis loodavad või eeldavad, et nende registreeritud «kes ees see mees» näiteks kohvik.ee; kuldehted.ee; jt domeeninime soovitakse endale ettevõtte kutse ja äritegevuse toetamiseks saada ning suurima pakkumise tegijale loovutatakse kasutusõigused. Rahvusvaheliselt on see väga tuntud tegevus.

Ometi on riigiti arusaam lubatud ja lubamatu domeeni vahel suhteliselt erinev. Ameerika Ühendriikide õiguse kohaselt ei paista olevat mingit muret registreerida üldisi mõisteid domeeninimedeks nagu näiteks «software.com» millelt leiab seeläbi ühe investeeringu/idufirma raames tehtud pakkumisi nende valitud toodetele. Domeeninimi on arvatavasti saadud «kes ees, see mees» printsiibil. Saksamaal aga samas võib domeeninimi olla ebaseaduslik, kuna kohus võib väita, et interneti kasutajad, külastades just konkreetset domeeninime, loodavad leida juurdepääsu kõigile tarkvarafirmasid koondavale ühissaidile. Mitwohonzentrale.de⁴⁰ otsus võib viia järelduseni, et suur hulk kasutajaid otsides sõnaosa «tarkvara» veebilehtesid jõuaksid saidile nagu näiteks «software.com», lootes sealt siis leida firmasid nagu Microsoft jmt. Mõte on siis selles, et kui kriitiline hulk kasutajaid hinnanguliselt ei leia, mida nad olid otsimas, siis on domeeninimi eksitav.

³⁷ Defacement, registration in bad faith,

³⁸ Youtube.com, tõsi, YouTube ja Google ei peaks samal lehel paiknema ja sõnakasutus on ka logost erinev, kuid tuntud kaubamärgi assotsiatsioon võib eksitavalt mõjuda

³⁹ Lisas 1.7, Petturite näostatud leht: Palju õnne!

⁴⁰ Jurpc. Mitwohonzentrale.de. Kättesaadav: <http://www.jurpc.de/jurpc/show?id=20010219>, 20.05.2013

1.3. «Kes ees, see mees» printsiip

Erialakirjanduses kutsutakse seda nimetusega *first-come, only-served*⁴¹ printsiipi. Eesti domeenireformi läbi viies kajas meediast läbi laiaulatuslikult, et domeene saavad nüüd kõik, ka eraisikud, ja «kes ees, see mees» saab need endale.⁴² Nii palju kui soovitakse. Näide on utreeritud kuid kirjeldab tegelikult toimuvat. Varasemalt oli ühe domeeni registreerimise piirang⁴³ mille lõppemine ja nõ turu avamine andis soovijatel nüüd nii enda kui ka konkurentide domeene enda kasutusse hankida lootuses seeläbi oma veebilehele suuremat külastust kaasata.

2. Domeenivaidluste protsessi rahvusvahelised põhijooned

2.1. UDRP vaidluste lahendamise reeglistik

Vajadustele lähtuvalt on domeeniregistreerimise reeglid pidevas muutumises. Kasutusele võetakse ka vaidluste lahendamise alternatiivseid võimalusi, mis on oma olemuselt kohtumenetlustest olulisemalt kiiremad ning odavamad ja seepärast otstarbekamad.

Üheks ccTLD siseriiklike tippdomeenide registreerimise vaidluslahenduse alternatiiviks on väljatöötatud UDRP vaidluste lahenduse reeglistik. Tegemist pole üksnes post-factum meede vaid seda võib kasutada ka proaktiivselt näiteks väljapressimiste vastu.⁴⁴

2.2. Saksa DENIC ja Soome Verkkotunnuslaki

Saksamaa DENIC on mitte kasumit taotlev TLD registrihaldaja, mis asutati 1996 ja toetub RFC1591 standardile. Ühingu liikmeteks on firmad ja institutsioonid, mis administreerivad klientide domeene ja pakuvad seeläbi teenuseid kogukonnale. Peab ennast sõltumatuks teenuspakkujaks kellest on kasu Saksamaa interneti huvigruppidel. DENIC kaudu on viimase 15 aasta jooksul registreeritud rohkem kui 15 miljonit domeeninime.

Soome Verkkotunnuslaki⁴⁵ juures on märkimisväärne see, et domeeni registreerimise juurde kuuluvad üldtingimused on seaduse tasandil sätestatud. Viidatakse, et domeeninimi ei või

⁴¹ N. Wood. Domain Name Around the World. – Trademark Word, 1998, January, Issue 103, lk 36 (Mari Toomsoo Juridica viide)

⁴² Varasemalt registris olnud ümberregistreerimata domeenid kustutatakse lõplikult registrist, nad vabanevad „kes ees, see mees“ põhimõttel uuesti registreerimiseks.

⁴³ Eelduseks .ee domeeni saamiseks oli äriregistris registreeritud firma ja igale firmale eeskirja kohaselt eraldati vaid üks domeen (väikeste erandkordadega)

⁴⁴ Käesolva töö alumistes peatükkides peatutakse pikemalt UDRP reeglistiku osadele

⁴⁵ Verkkotunnuslaki - 13.3.2003/228. Helsinki

tugineda kellegi varasemalt kaitstud nimele, kaubamärgile või isikunimele. Samuti nähakse seaduse tasandil ette regulatsioon, selleks siis ka võimalus domeeni kasutamise ajutiseks peatamiseks või ka registreeringu tühistamiseks. Mainitakse, et kui domeeninimi viitab solvavat nimeühendit või sisaldab üleskutset ja seeläbi võib ohutada kuriteole siis neid domeene kas üldse ei lubatagi registreerida või kui sellest teada saadakse siis võidakse need tühistada.

Vastava seaduse tõlgendust on kinnitanud ka Soome kõrgem halduskohus⁴⁶.

Domeeninimede registreerimisega tegeleb Soome Kommunikatsiooni Reguleerimise Amet⁴⁷ ning vastu on võetud domeeninimede seadus ja kommunikatsiooni- ja transpordiministri määrus domeenitasude kohta.

Soome Verkkotunnuslain §12 järgi ei lubata seal registreerida domeene kui taotlejal paistab ilmne soov seda hankida edasimüügi / loovutamise eesmärgil. Eesmärk ei ole mitte takistada näiteks ettevõtte ühinemisel domeeni omanike vahetamist vaid takistada ilmselget domeenide spekulatiivseid registreeringuid. Sellekohaseid kohtulahendeid on tänaseks juba tekkinud mitmeid, mille käigus võetakse domeen kasutajalt tagasi.⁴⁸

2.3. ADR-i vaidluste lahendusreeglid

Oma bakalaureuse töös⁴⁹ R. Koitel toob lk 14 välja ka Rootsis kasutuses oleva Vaidluskomisjoni Alternative Dispute Resolution'i. ADR puudutab domeeninimedega seotud vaidluseid, millega on rikutud varasemaid õigusi või on eesmärgiga see loovutada tasu eest õiguspärasele omanikule. Esineb pahausksus.

UDRP kokkuleppeliste reeglite ADRI juures kasutamise peamine eelis seisneb eelkõige selles, et see on kohtumenetlusest kiirem. Vaidluste lahendajad on vastava ala asjatundjad, kes on spetsialiseerunud kaubamärgiõiguse ja domeenivaidluste teemade lahendamisele.

⁴⁶ KHO 10.05.2006, taltio 1169, vuosikirja 147/2/05 (korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu)

⁴⁷ Finnish Communications Regulatory Authority (FICORA)

⁴⁸ KHO 08.11.2007, taltio 2878, vuosikirja 2940/2/06

KHO 05.02.2008, taltio 163, vuosikirja 2008:7

KHO 04.06.2009, taltio 1432, vuosikirja 3840/3/07

⁴⁹ Koitel, R. Domeeninime õiguslik regulatsioon ja seos kaubamärgiõigusega. Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut, 2007

2.4. Tippdomeeni .eu reeglistik

Vaadates Euroopa Liidu tasandit, on ka seal kehtestatud domeenide kohta eraldi (avalik-õiguslik) regulatsioon ning ei ole jäänud lootma üksnes nõ enesejuhtimise peale lepingute vms näol. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 22.04.2002 määrus nr 733/2002 tippdomeeni .eu kasutuselevõtu kohta; Euroopa Komisjoni 28.04.2004 määrus nr 874/2004, millega kehtestatakse tippdomeeni .eu rakendamise ja kasutamise üldeeskirjad ning selle registreerimise põhimõtted. Õigusruumi reguleerivad ADR Reeglid⁵⁰. ja Täiendavad ADR Reeglid⁵¹, mis on kättesaadavad internetileheküljel

Viidatud määruse kohaselt on selle loomine üheks elektroonilise kaubanduse ja selle edendamise seotud eemärke e-Euroopa algatuses. See kiideti Lissaboni kohtumisel heaks, milles nähti ette siis eelviidatud üldeeskirjad ja registreerimise põhimõtted mis siis määrusega vastu võeti.

2.5. WIPO domeenivaidluste lahendid

WIPO on mitmete interneti ja domeenisüsteemi teemade väljapakkuja.⁵² Saame WIPO pühendumisest ja praktilisest tööst järeldada kui oluliseks peavad ka rahvusvahelised ringkonnad domeeninimede ja kaubamärkidega seonduvat. WIPO UDRP reeglistiku ja lahendite kaudu leiame olulised suunanäitajad domeenikaaperdamise ja sellest tulenevate lahendite juures üle kogu maa.

Mitmed Eesti Domeenivaidlus komisjoni lahendid nagu Teval⁵³; Kermon⁵⁴; Daikin⁵⁵; Marykay⁵⁶; Zehnder⁵⁷; Estivok⁵⁸ ja Euromaster⁵⁹ on oma teemakäsitluses viidanud WIPO praktikale.

⁵⁰ ADReu. Domeenide .eu vaidluste lahendusreeglid (ADR Reeglid"). Kättesaadav: http://eu.adr.eu/html/et/adr/adr_rules/adr_rules_Estonia.pdf, 20.05.2013

⁵¹ ADReu. ADR Täiendavad reeglid Tšehhi Vabariigi Majanduskoja ja Põllumajanduskoja Vahekohtu juures. Kättesaadav: http://eu.adr.eu/html/et/adr/adr_rules/Supp%20Rules_Estonia.pdf, 20.05.2013

⁵² WIPO. WIPO Internet Domain Name Process. Final Report of the WIPO internet domain. Kättesaadav: <http://www.wipo.int/amc/en/processes/process1/report/finalreport.html>, 20.05.2013

⁵³ Komisjoni 12.09.2012 otsus nr 12-1a-284, teval.ee;

⁵⁴ Komisjoni 29.07.2011 otsus nr 11-1a-264, kermon.ee;

⁵⁵ Komisjoni 19.08.2011 otsus nr 11-1a-268, daikin.ee;

⁵⁶ Komisjoni 12.10.2011 otsus nr 11-1a-272, marykay.ee;

⁵⁷ Komisjoni 28.12.2011 otsus nr 11-1a-275, zehnder.ee;

⁵⁸ Komisjoni 05.12.2012 otsus nr 12-1a-286, estivok.ee;

⁵⁹ Komisjoni 23.10.2012 otsus nr 12-1a-286, euromaster.ee;

3. Probleemi ajalooline kujunemislugu, viimased arengud senisest uurimis- seisust

3.1. Õiguste kaitse seoses domeeninimedega

Domeeninimede kaaperdamine⁶⁰ on maailmas levinud praktika, kus isikud registreerivad oma nimele enamasti tuntud kaubamärkide ja ärinimedega identseid või sarnaseid domeeninimesid, mis on intellektuaalomandi valdaja poolt veel registreerimata. Seejärel üritatakse domeeninime kaubamärgi või ärinime omanikule vaheltkasuga maha müüa või kasutatakse veebileh-
te kaubamärgiomaniku arvelt kasu lõikamiseks, meelitades sinna avalikkust eksitades heausk-
seid internetikasutajaid.

*«Seega ei saa domeeni omanik sarnaselt ärinimele või kaubamärgile ainuõigust domeenis kasutatud sõnade ja sümbolite suhtes. Kui keegi registreerib näiteks teise isiku domeeninime kaubamärgina, siis puudub domeeni omanikul võimalus nõuda selle kaubamärgi endale üle-
andmist. Vastupidise olukorra puhul on see aga teatud tingimustel võimalik»⁶¹.*

Ärinimel on tüüpiliselt üsna range kontroll, samuti eri riikides on ärinimele esitatavad kritee-
riumid erinevad. Üldiselt on ka ärinimed suhteliselt lokaalse eristuvuse olemusega. Samas
kaubamärgid on üsna globaalse ülesehitusega, kuid nad on lahterdatud piiravatesse Nizza⁶²
klassifikaatoriga reglementeeritud klassidesse. Domeeninimed on internetis rahvusvaheliselt
kättesaadavad. Laias plaanis peetakse domeenide üle küll jaotuslikku ccTLD ja gTLD klassi-
fikatsiooni kuid tavapärase inimese kombel, endale meelepärast otsides kasvõi Google otsin-
gumootori kaudu, ei oma domeeni esimese taseme laiendid enam mingit tähendust.

Ometi on hetkel nõnda, et igaüks võib rahulikult raha hakata teenima näiteks registreerides
ära *postimes.ee*⁶³, kus vaid 1 täht *postimees.ee* erineb Eesti suurimast veebiuudiste portaali
nimest. See on pahauskse registreerija jaoks nõnda tasuv tegevus, mängida inimeste nõ kirja-
pildi eksimuse peale kus külastus on arvatavasti üsna suur, et juba mitmeid aastaid on keegi
tasunud hoolsalt selle domeeni registreerimisel ettenähtud tasu. Järelikult on majanduslikult
kasulik näidata selle kirjaveaga domeeni peal reklaame ise tegemata ühtegi muud kulutust.

⁶⁰ Advokaadibüroo LMHB. Domeenikaaperdajate vastu on rohtu. Kättesaadav:
<http://www.okia.ee/blog/2011/03/domeenikaaperdajate-vastu-on-rohtu/>, 20.05.2013

⁶¹ Ibid.

⁶² Märkide registreerimise Ikasutautava kaupade ja teenuste rahvusvaheline Nizza kokkuleppega ühinemisseadus

⁶³ Veebileht. Reklaame täis. Kättesaadav: www.postimes.ee, 20.05.2013

Päris mitmed huvilised on proovinud saada endale google.ee, wikipedia.ee, visa.ee, royalcanin.ee, guess.ee ja adwords.ee jt domeene ja mitmeid teisi tuntud kaubamärke. Printsiibiga «Kes ees, see mees» on need nendele ka kontrollimatult registreeritud. Sest registripidaja panustab heausksusele ja tugineb punktile mis jätab õiguste rikkumisel vastutuse registreerijale.⁶⁴

Kuid sellel, kelle õigusi rikutakse on oma õiguste kaitseks vaja raha kulutada⁶⁵, et alustada vaidlust õigusrikkuja vastu. Seepärast paljud neist õigusrikkujatest proovivadki mitte midagi tehes «ratsa rikkaks» saada. Tegutsetakse üsna karistamatult. Õiguslike tagajärgi ja vastutust justkui selle tegevusega ei näi kaasnevat.

Kuid palju olulisem on see, et õigusrikkujad teevad mainekahju ära kasutatava firma ärinimele (*tädi Maali* võib pidada seda ekslikult hoopis Postimehe leheks). Kasutaja ehk veebilehele sattunu võib eeldada, et selle lehe pealt saabki volitatud edasimüüja kaupu kuigi tegelikult ei ole neil mitte mingit seost esitatud nimekujuga.

Kirjutaja viitab ka Tallinna Ringkonnakohtu domeeninime www.porsche.ee osas, milles esinesid samuti käesoleva temaatikaga otseselt seotud tunnused ning milles anti õigus, st domeeninimi [porsche.ee](http://www.porsche.ee) loovutati, kaubamärgi «Porsche» õiguspärasele omanikule Dr. Ing. H.c. F. Porsche AG-le.⁶⁶

Rahvusvahelise uuringufirma Gemius 2009. aasta oktoobris tehtud e-kaubanduse uurimuse⁶⁷ järgi peavad paljud Eesti e-ostjad veebist ostmist riskantseks, ent samas tunnistab suur osa neist kõhklemata selle mugavust. Kõhkclusi arvatavasti tekitabki teadmatus teenuspakkuja valiidsuses ja usaldusväärsuses.

3.2. Õigusliku regulatsiooni raamistiku kujunemine Eestis

Kui teha riigiteataja.ee lehel otsing, siis justkui ühtegi seadust selle kohta täna Eestis ei ole. Võib tunduda, nagu Eesti riigitähisega domeenide valdkonda eriti ei reguleeri ja õigusaktid ei ole IT arenguga sammu suutnud pidada. Kuid päris reguleerimata see valdkond siiski ei ole.

⁶⁴ EIS. .ee Domeenireeglid. p 4.1.5.2 Kättesaadav: <http://www.internet.ee/et/domeenid/domeenireeglid/>, 20.05.2013

⁶⁵ Vt pt Domeenivaidluse maksumus

⁶⁶ TlnRnK 2-06-20774/14

⁶⁷ Tarbija24. Eesti inimesed peavad veebipoodidest ostmist riskantseks. Kättesaadav: <http://www.tarbija24.ee/329130/eesti-inimesed-peavad-veebipoodidest-ostmist-riskantseks/>, 20.05.2013

Kasutatakse palju nõ kokkuleppelist tegevust, rahvusvahelist standardit, intellektuaalsest õigusest tulenevat ja toetatakse ka laiendatult kaubamärgi seadusele, st laiendatult tõlgendatakse domeeni ka kaubamärgiga kaitstud esemeks. Sellest johtuvalt kasutatakse tihti domeenivaidlustes just Kaubamärgiseadusele tuginevaid sätteid.

3.2.1. Riigikohtu lahend, kaubamärgi ja domeeni seosed

Eestis on leida üks Riigikohtu lahend mis analüüsib pikemalt domeeni õiguslikku paigutust Eesti õigusruumis. Sellekohase seisukohaga kohtulahendi on teinud Riigikohus gulfoil.ee domeeninime vaidluses (RKTk 3-2-1-4-06 p 45) kostja vastu kaubamärgiomaniku ainuõiguste rikkumise lõpetamiseks. Samuti viitab Riigikohus samas lahendi punktis 47 asjaolule, et Eestis kehtivates õigusaktides ei ole domeeninimedega ega Internetiga seonduvaid eraõiguslikke küsimusi lähemalt reguleeritud.

Domeeninimi ei ole Eesti riigikohtu tsiviilkolleegiumi arvates üksnes aadress, vaid see kannab lisaks tehnilisele funktsioonile ka muid ülesandeid. Viidates domeeninime omajale, mõjutab domeeninimi nt Interneti kasutajaid külastama just seda veebilehekülge. Seega sarnaneb domeeninimi oma funktsioonidelt kaubamärgiga, kuna see hõlbustab eristamist ja meeldejätmist, annab teavet, näitab kuuluvust või päritolu ning täidab reklaamifunktsiooni. Selliselt on domeeninimel ka varaline väärtus ning see võib olla põhimõtteliselt intellektuaalse omandi objektiks. Riigikohus viitab seega oma lahendis, et domeenist võib saada intellektuaalse omandi objekt.⁶⁸

3.2.2. Õiguskantsleri märgukiri ja Vabariigi Valitsuse kontseptsioon

Kiri mille toonane õiguskantsler A. Jõks 2007 aasta alguses kirjutas Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeeriumile Minister J. Partsile oli oma sisult paljudele tollel ajal murekohaks olnud asjaoludele viitav. Siis kehtinud korra järgi said domeene vaid Eestis registreeritud juriidilised isikud ning eraldati vaid üks domeen juriidilise isiku kohta. Puudustele⁶⁹ juhiti tähelepanu korduvalt, viimati Õiguskantsler⁷⁰ ja Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit⁷¹.

⁶⁸ Täpsustus: Viidatud lahendile tuleb allolevates tekstiosades mitmeid viiteid ja täpsustusi.

⁶⁹ EENet. Ettepanekud Eesti.ee lõpuliste teise taseme domeeninimedega haldamise ja registreerimise korralduse parandamiseks. Kättesaadav:

http://www.eenet.ee/EENet/assets/docs/Ettepanekud%20Eesti%20domeenininduse%20parandamiseks_loplik.pdf, 20.05.2013

⁷⁰ Jõks, A. Õiguskantsleri 04.04.2007. a. märgukiri nr 7-4/070137/00702734, Majandusminister Juhan Parts-ile. Arvutivõrgus: http://www.eenet.ee/EENet/assets/docs/oiguskantsler_majandusministeeriumile_feb2007.pdf, 20.06.2013.

Puudustena on toodud välja, et seniste reeglite järgi ei saanud domeene registreerida füüsilised isikud ega välismaa juriidilised isikud. Kehtinud korra järgi Eesti juriidilised isikud ei saanud aga registreerida rohkem kui ühe domeeni. Paljudel juhtudel oldi sunnitud tegema kehtivate reeglite suhtes kehtestamata erandeid juhtudel nagu firmade ühinemine, nimevahetused: Hansapank muutudes Swedbank jt, mis muutis küsitavaks kogu protseduuri õiguspädevuse.⁷²

*Üheks põhiküsimuseks, millele on tähelepanu juhtinud ka Õiguskantsler, on selge määratluse vajadus kas ja kus on tegu eraõigusliku või avalik-õigusliku suhtega. Domeeninimede registreerimise üle peetud aruteludes on üheks võtmeküsimuseks olnud tegevuse seos põhiõiguste ja vabadustega. Võib tõdeda, et .ee lõpuliste domeeninimede registreerimisega iseenesest ei tagata otseselt ühtegi põhiõigust ega kindlustata põhivabadusi.*⁷³

I. Tšetörkin viitas Domeeni kaitse probleemide Bakalaureuse töö juures peamise probleemina olemasoleva regulatsiooni vähesusele ja kontrolli puudulikkusele.⁷⁴ Käesoleva töö autor nõustub viidetega mis kirjeldasid olukorra muutmise vajalikkust. Tänapäeval on selge, et tehtud domeenireformist on tekkinud suur edasimineku ja kasu interneti domeenide jagamisel ja moderniseerimisel.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse otsusele ning EENeti ja Eesti Interneti Sihtasutuse vahelisele lepingule andis EENet.ee registri üle EIS-ile 2. juulil 2010 ning alates 3. juulist 2010 plaanis opereerida registriga Eesti Interneti Sihtasutus. Kõik ei läinud muidugi päris tähtajalises aspektis plaanipäraselt.

3.2.3. Eesti Domeenireform

Aastatel 1992-1995 .ee reegleid veel ei olnud. Esimesed teise .ee taseme domeeninimed olid näiteks postimees.ee, kbfi.ee, goodwin.ee, ioc.ee jt⁷⁵. Aastaks 1994 oli registreeritud esimesed 100 Eesti domeeninime. Aastaks 2000 oli märgata tõusu domeeninimede registreerimisel.

⁷¹ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit. lk 4 viimati 21.02.2008 nr. 3.1-1/2-1,. Arvutivõrgus: http://www.internet.ee/public/Vabariigi_Valitsuse_kontseptsioon.pdf, 20.06.2013.

⁷² Ibid.

⁷³ Ibid.

⁷⁴ Tšetörkin. I. Domeeninime kaitse probleemid. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut 2007.

⁷⁵ EENet. Veel ajaloolisi fakte ja statistikat. Kättesaadav: <http://www.eenet.ee/EENet/2536.html>, 20.05.2013

Kuni 2010. a juuli alguseni toimus .ee domeeninime taotlemine läbi Hariduse ja Teaduse andmesidevõrgu EENet⁷⁶. Domeeninimede haldamist finantseeris siamaani riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeerium EENet-i kaudu.

Seejärel sai Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium volituse Eesti Interneti Sihtasutuse loomiseks⁷⁷ ehk EIS. Sihtasutus hakkas esindama Eesti internetikogukonda rahvusvahelise domeeninimesid reguleeriva organisatsiooni Internet Corporation for Assigned Names and Numbers ehk ICANN juures. Interneti nimeruumi, domeenide, haldamist koordineerib keskelt USA-s tegutsev eraõiguslik korporatsioon ICANN, kelle tegevus ei ole suunatud kasumi teenimisele. ICANN delegeerib geograafilise tipptaseme domeeni alla domeeninimede registreerimise edasi isikule, kellel on selleks soov, kohaliku internetikogukonna kelleks on teenusosutajad, kasutajad, valitsus jt, toetus ning tehniline valmisolek.⁷⁸ Asjaolu, et maatunnusega tippdomeeni peab haldama piisava volitusega ja kogukonna usalduse ning toega organisatsioon, on sätestatud Interneti üldiste reeglitega rahvusvahelise internetiorganisatsiooni ICANN poolt.

Lõppes üks ajajärk Eesti interneti domeenide ajaloos tuues kaasa kaasajastatud võimalused. Uuele domeenikorrale üleminek toimus 5. juulil 2010. a. EIS on välja arendanud uue Eesti .ee maatunnusega tippdomeeni infosüsteemi. Võrreldes seni Eesti tippdomeeni haldamiseks kasutatud, suures osas 1996. aastal pärineval lahendusel baseeruva süsteemiga on tegemist täiesti uuel tasemel infrastruktuurilahendustega. Uus süsteem tagab tippdomeeni senisest oluliselt kõrgema turvalisuse taseme.⁷⁹ Mitmed isikud⁸⁰ olid kahtleval seisukohal, et kas EIS omab vajalikke volitusi esindamiseks Eesti .ee tippdomeeni kuid ometi tänaseks on see protsess lõpusirgel ja tavapärane üldlevinud praktika on, et juba antud tippdomeeni delegeerimisel haldust tagasi kergekäeliselt ei võeta. Seega võib arvata, et sellisena see edaspidi ka jääb.

⁷⁶ EENet. Hariduse ja Teaduse andmesidevõrk. Kättesaadav: www.eenet.ee, 20.05.2013

⁷⁷ EIS. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium sai volituse Eesti Interneti Sihtasutuse loomiseks. Kättesaadav: <http://www.internet.ee/uudised/majandus-ja-kommunikatsiooniministeerium-sai-volituse-eesti-interneti-sihtasutuse-loomiseks>, 20.05.2013

⁷⁸ EENet. Ettepanekud Eesti .ee lõpuliste teise taseme domeeninimede haldamise ja registreerimise korralduse parandamiseks.. Kättesaadav: http://www.eenet.ee/EENet/assets/docs/Ettepanekud%20Eesti%20domeeninduse%20parandamiseks_loplik.pdf, 20.05.2013

⁷⁹ EIS. Eesti Interneti SA alustab registripidajatega lepingute sõlmimist uuele domeenikorraldusele üleminekuks. Kättesaadav: <http://eestiinternet.ee/uudised/eesti-interneti-sa-alustab-registripidajatega-lepingute-solmimist-uuale-domeenikorraldusele-uleminekuks/> year/2010, 20.05.2013

⁸⁰ Kranaat, K. Hinnang Eesti domeenireformile õiguslikust aspektist. Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut, 2012

3.2.4. Eesti Domeenivaidluste Komisjon

Domeenivaidluste Komisjon liigitab ennast selliselt, et ta ei ole kohus ega vahekohus, vaid spetsiaalne sõltumatu organ .ee domeeninimedega seotud vaidluste lahendamiseks, mis tegutses EIS juures.

Eesti Domeenivaidluste Komisjon on tänaseks avalikustanud kokku 26 domeenidega seotud vaidluste lahendit.⁸¹ Seda võib nimetada suureks sammuks takistamaks domeeninimede hangedamist ja *cybersquatting* uga võitlemise juures.

Komisjoni reglement näeb ette, et otsused on lõplikud, neid ei ole võimalik edasi kaevata ning need on Pooltele, asjakohastele Registripidajatele ning EIS-ile siduvad. See ei välista Poole õigust alustada kohtumenetlust teise Poole vastu, millega kaasnevad Reglemendis sätestatud tagajärjed otsuse täitmisele.⁸²

Komisjon teeb Vaidlustusavalduse rahuldamisel otsuse üksnes vaidlustatud Domeeninime kustutamise või Vaidlustajale üleandmise kohta.

Ometi on õiguse jalule seadmiseks seatud komisjonile tasutavad suhteliselt suured Domeenivaidluste Komisjoni Lõivud⁸³. Ühe vaidlusluse domeeninime komisjoni lõivuks tuleb, kasutades ühe liikmelist komisjoni, läbivaatamisel tasuda alates 690 EUR. Samas ise valitava kolme liikmelise komisjoni lõivuks tuleb see-eest tasuda alates 1 610 EUR. Tasutava summa suurus sõltub vaidlusluse domeenide koguarvust. Komisjoni reglement näeb ette nii ühe kui osaleja soovi korral ka kolme liikmelise komisjoni võimaluse. Kuni tänaseni ei ole ükski osapool veel avaldanud soovi kolmeliikmelise komisjoni kokku kutsumiseks. Kas selleks põhjuseks on vaidlejate usalduslik side ka üheliikmelise komisjoni sõltumatuse ja otsustuspädevuse vastu või tekkiv hinnalisa, seda on hetkel raske hinnata. Töö autor jääb seisukohale, et mõlemad asjaolud mängivad siin rolli.

⁸¹ ESI. Domeenivaidluste lahendid. Kättesaadav: <http://www.internet.ee/et/domeenid/domeenivaidluste-lahendid/>, 20.05.2013

⁸² EIS. Domeenivaidluste komisjoni reglement. vt p 15.8 Kättesaadav: http://www.internet.ee/public/Domeenivaidluste_komisjoni_reglement.pdf, 20.05.2013

⁸³ EIS. Komisjoni lõivud. Kättesaadav: http://www.internet.ee/public/Domeenivaidluste_Komisjoni_loivud.pdf, 20.05.2013

II. VAATENURKADE ANALÜÜTILINE KIRJELDUS

1. Domeeninime ja kaubamärgi vaheline õiguslik kollisioon

Varasem õigus, millele vaidlustamisel DVK'is peamiselt tugineti, on kaubamärk. Sellisel juhul tuleb vaidlus lahendada küll reglemendi järgi kuid eelkõige tuginedes KaMS § 14 sätetele, mis reguleerib kaubamärgi ainuõiguse sisu. KaMS § 14 lg 1 p 2 järgi on kaubamärgiomanikul õigus keelata kolmandatel isikutel kasutada äritegevuses õiguskaitse saanud kaubamärgiga identseid või sarnaseid tähiseid kaupade või teenuste puhul, mis on identsed või samaliigilised kaupade või teenustega, mille suhtes on kaubamärk kaitstud, kui on tõenäoline tähise ja kaubamärgi äravahetamine tarbija poolt, sealhulgas tähise assotsieerumine õiguskaitse saanud kaubamärgiga.

Usun, et kui www.obi.de Saksas tegutsev ettevõtte sooviks laieneda ka Eesti turule siis suur saab olema ettevõtte üllatus kui avastab, et www.obi.ee on juba registreeritud. Nimelt on kõnealune obi.ee enampakkujale hetkel vabalt müügis. Saksa firma OBI GmbH saab tugineda oma registreeritud kaubamärgile⁸⁴ ja selle varasema õiguse kaitsele kuid peab laienemistegevusele eelnevalt alustama õiguslikku vaidlust domeeni kättesaamise nimel. Vaadates DVK varasemaid lahendeid võib hinnata, et kulub vaid paar kuud ja kõnealune domeen liigubki oma õiguspärase kasutaja kätte tagasi. Sest antud kaasuse juures on pahausksust hõlpsam tõendada.⁸⁵

R. Koiteli käsitletud bakalaureusetöös «Domeeninime õiguslik regulatsioon ja seos kaubamärgiõigusega»⁸⁶ viitab peatükis 2.1 domeeninimele kui kaubamärgi alamliigile. Sarnast viitamist ja tõlgendamist kasutas eeltoodud Riigikohtulahend. Autori arvates paistab kõige hõlpsam vaidlusel tugineda varasemale kaubamärgiõigusele, praktikas saadab seda tegevust üldjuhul edu.

Sagedasti on juhtumeid kus võetakse üldtuntud firma nime, toote või lausa kaubamärgiga identne või äravahetamiseni sarnane nimekuju. Hetkel on aegunud ja tsoonist⁸⁷ väljas nimekuju näiteks «nike.ee». Teoreetiliselt selle vabanemisel saaks esimene huviline selle endale taaskord registreerida kuniks keegi suurema õigusega isik seda siis vaidlustab. Huvitav, et kas

⁸⁴ Kaubamärk: OBI; reg nr 9500779

⁸⁵ Vt pt Pahausksus

⁸⁶ Ibid.

⁸⁷ Tsoonist väljas: oli veel hiljaaegu registreeritud ja vale isiku käes kasutusel hetkel ei ole registreerija registreeringut veel pikendanud.

mõni asjaosaline tunneb selle domeeni vastu huvi kuna domeeni kustutusmenetlus algab mõned päevad peale käesoleva lõputöö esitamist ja peale seda jääb see huviliste puudusel võib-olla vakantseks. «nike» kaubamärgi omanikul oleks kõige mõistlikum vabanenud domeeninimi selle vabanedes endale registreerida, kui keegi jõuab õigustatud omanikus ette siis selle tagasisaamine läbi vaidluse esitamise on tülikas.

Analüüsides konkreetsemat kaasust⁸⁸ siis kellele jääks sellisel juhul domeeni kasutamise õigus või sõltub kõik vaid asjaolude kokkulangemisest ja piisavalt osavatest advokaatidest. Kasutan näitlikult olukorra kirjeldamiseks päriselt registreeritud domeeninime **chocolate.ee**. Kõnealune domeen on hetkel registreeritud alates 2012 oktoobrist ja on eraisiku nimel. Samuti on olemas 2011 aasta aprillist ettevõtte nimega Chocolate OÜ. Samas ka kaubamärgina on 2006 aprillis registreeritud «CHOCOLATE» ja selle valdajaks on viidatud LG Electronics Inc.

Mängime läbi stsenaariumi milles kõik osalised mingis etapis on chocolate.ee domeenist huvitatud. Firma nimega Chocolate OÜ on asutatud 2011 aprillis. Eeldame, et võib tekkida olukord kus ettevõtja vaidlustab hetkel kehtiva domeeniregistreeringu viidates ettevõtte registreeringu kuupäevale ja äriühingu nimele ja võtab juriidilise isiku nimel ja sellele tuginedes ära eraisiku käest domeeni. Peale seda õigusvaidlust ja teatavaks saanud võitu domeeni üle patendivolinikud ärkavad ja toetudes LG Electronics Inc registreeritud «CHOCOLATE» kaubamärgile võtavad ära osaühingu käest domeeni kuna see ei ole jõudnud veel oma veebilehekülge lisada. Kuid hoopis sandisti võib ennast tunda magusatootja Kalev AS kuna temal on küll sõnaga kalev ja «KALEV AMOR CHOCOLATE» ja «Chocolate Boys» ja «Chocolate Girls» jt 188 kaubamärki, kuid paraku sõnaosa chocolate on jäänud registreerimata ja välisturule oma põhitoote, šokolaadiga, ettevõtte eeltoodud domeeninimega pöörduda ei saa.

Õigustatud huvi on AS Kalevil seda kasutada. Suurem/varasem kaubamärgiõigus on LG'l seda kasutada. Äriühing oleks huvitatud sellest kõige rohkem kuna ühingu nimigi sai selline kindlal põhjusel valitud. Ometi «kes ees see mees» printsiibil registreeris selle eraisik. Heas usus võiks väita, et mitte keegi teine, kõigi nende aastate jooksul⁸⁹, ei soovinud endale seda domeeni registreerida. Kui ei tundnud huvi, siis nõ «oma viga». Tahtes seda domeeni väga oleks vaja olnud selle registreerimine kuni 2012 oktoobrini, siis oli võimalik neist seda igaühel teha

⁸⁸ Kaasus on näitlik, kasutades küll tegelike ettevõtete nimesid kuid viitamata nende osalusele nendes asjaoludes

⁸⁹ Millal kaubamärk oli olemas, millal ettevõtte registreeritud ja magusat tootma hakati

Viidates kaubamärgi ja domeeninime vaidlusele siis ringkonnakohus jättis maakohtu otsuse muutmata ja apellatsioonkaebuse rahuldamata. Ringkonnakohus leidis, et domeeninime www.porsche.ee registreerimine ja kasutamine kostja poolt rikub hageja, s.t. kaubamärgi «Porsche» omaniku õigusi, kuna domeeninimi on käsitletav kaubamärgilaadse tähisena.⁹⁰

Domeenivaidlus komisjon on lahendanud mitmeid tuntud kaubamärkide domeeninimeks registreeritud vaidluskaasuseid. Tuntumateks neist võib autori arvates pidada visa.ee; royalcanin.ee; fedex.ee; adwords.ee; wikipedia.ee; cialis.ee; vodafone.ee; jt. Viidatud lahendite lahenduskäigud olid küll pikad kuid kõik nad anti õigustatud kaubamärgiomanikele tagasi.

Töö autori arvates on kaubamärgile tugineva domeenivaidluse raskuskese üks lihtsamini tõendatavamaid. Jälgitakse varasema õigust, registreeritud märgi olemasolu ja domeeniomaniku halvas usus tegutsemist.

2. Registreerimata üldtuntud kaubamärk domeenina

KaMS § 7 lg 1 tulenevalt kohus tunnistab kaubamärgi üldtuntust kaubamärgiomaniku nõudel. Kaubamärgi üldtuntust tunnistatakse ainult juhul, kui see on seotud kaubamärgi õiguskaitsealase hagi või kaebuse menetlusega. KaMS § 7 lg 3 sätestab, et üldtuntuse tunnistamisel arvestatakse muu hulgas kaubamärgi tuntuse astet Eestis kaubamärgiga tähistatud kaupade või teenustega analoogiliste kaupade või teenuste tegelike ja võimalike tarbijate sektoris.

Harju Maakohtu lahendis⁹¹ selgub, et kõik domeeniga seotud sõnad ei saa olla kaubamärgi ja ka üldtuntud kaubamärgiga kaitstud. See tähendab, et juhul kui hageja nimele proovitaks registreerida kaubamärk „Lennart Meri Tallinna L“, ei saaks kaitset selle koosseisu kuuluv sõna „L“ ning nimetatud sõna oleks vaba kõigile kasutamiseks. Kaasuses käsitles kohus seda, et kas hageja väidetav sõnaline tähis võiks olla üldtuntud ja kas seeläbi saab sellele kaubamärgiga samaväärset kaitset taotleda. Hageja proovis rajada õiguskaitse olemasolu tulenevalt KaMS § 5 lg 1 punktist 1 tulenevalt. Töö autor ei mõista hetkel, et miks kaaluti vaid sõnaosa L kasutamist kui tegemist oli jutumärkides esitatud tervikuga. Seeläbi ei saa nõustuda kohtu viidatud seisukohtadele konkreetsetes kaasuses. Mitmes DVK lahendis on näha kuidas laiendatakse kaubamärgi tähist selliselt, et kuidas vaataja mõistaks ühetähelist erinevust, eriti veel nimetuse

⁹⁰ Justiitsministeerium. Tallinna ringkonnakohus ei andnud Premium Motors Capital OÜ-le domeeni www.porsche.ee osas õigust. Kättesaadav: <http://www.kohus.ee/35566>, 20.05.2013

⁹¹ HMK 2-10-47190/10

lõpus võrreldakse neid kui segiaetavaid tähiseid. Sama viitab ka TOAK⁹² oma lahendites. Seepärast arvan, et domeenide puhul võib registreerimata üldtuntud kaubamärk olla sarnase õiguskaitsesega kui kaubamärgile antakse.

Eestis on mitmeid ettevõtteid, kes on tuntud kuid kelle võimalik üldtuntud nimi ei ole kaubamärgina vormistatud. Võttes Äripäeva TOP⁹³ firmadest näiteks ühe ettevõtte ja leides kaitsmata märgid ning registreerides nende nimedega domeenid. Mis sellisel juhul võiks juhtuda?

Toon ühe illustreeriva näite⁹⁴ kus kasutades Äripäeva TOP nimekirja ja leides sealt tuntud ettevõtja kelleks töö autor valis välja Tallinna Kaubamaja AS, kes oma veebilehel pakub huvilistele Stiilipakett⁹⁵ nimelist personaalse moe- ja ilunõustamisteenust. Neil on oma toote markeering, kujundatud kinkekaardid, tõenäoliselt majasisesed sildid ja viited jmt. Samas keegi teine parasjagu heauskselt registreerib endale domeeni www.stiilipakett.ee⁹⁶ asudes seal idufirmana samuti ilu ja moe teenuseid pakkuma. Kaubamaja on tõenäoliselt aastaid sellesse „stiilipaketti“ investeerinud ja tootearenduse inimesed soovivad nüüd laiendada ja kinkekaartidele ka domeeninime lisada, et kingi saajal oleks hõlbus kinkekaardi tingimustega tutvuda ja tootevalikut uurida. Domeeniks soovivad endale registreerida stiilipakett.ee. Paraku nüüd on domeen võetud ja juba kasutusel. Küsimus on, et kas ja mis õigusega need tagasi saab ja üle antakse õigusjärgsele kasutajale.

WIPO seisukohalt peab kaebuse esitaja tõendama, et nimi on muutunud iseloomulikuks tunnuseks, mis on seotud kõnealuse tunnusega millega toodet või teenust teatakse. Asjakohased tõendid on selleks kasutusaja pikkus, selle märgiga müüdav summa, reklaami olemus ja ulatus, tarbijauuringud ja meedias mainimine. Paraku nagu ka kaubamärgi registreerimisel lasub raskem tõendamiskoormis eriti siis kui on tegemist kirjeldavate sõnade või sõnaraamatus leitavaga. Kui aga olukord on komisjonile objektiivsete asjaolude koosmõjus piisavalt selge siis tõenäoliselt saabub ka positiivne otsus.⁹⁷

⁹² Toak Otsuses nr 1408 SCANVEST GRUP vs Balbiino (24.04.2013);

⁹³ Äripäev. Äripäeva TOP. lk 6, 8, 10, 12. Kättesaadav:

<http://leht.aripaev.ee/images/publicationimages/3b0915d6-57bc-451e-b5e4-edfc3f74d0e7-Paper/issue>, 20.05.2013

⁹⁴ Viidatud isikud ja tehtud näited on illustreerivad, viitamata päriseluliste ettevõtete seosele

⁹⁵ Kaubamaja. Stiilipakett. Kättesaadav: <http://www.kaubamaja.ee/stiilipakett>, 20.05.2013

⁹⁶ Mis on hetkel veel vaba ja kõigil võimalik seda endale saada

⁹⁷ WIPO otsus nr. D2009-1394, palaisstephany.com; WIPO otsus nr. D2009-0534, culturaprofetica.com;

3. Äriühingu nime kasutus domeenis

Varasemaks õiguseks, millele vaidlustamisel tuginetakse on sellisel juhul ärinimi. Kohtud on oma lahendites viidanud tähise «äriühingunimi» kasutamisest domeeninimedes, andes mõista, et sellel on Eestis äriline tagajärg.⁹⁸

Tuues mõned näited, vaatleme õiguslikku kollisiooni domeeninime ja äriühingu registreeritud nimekasutuste vahel. Peaaegu 6 aastat tegutsenud «osaühing Skaut» ja samas «mittetulundusühing Eesti Skautide Ühing» kelle kasutuses on skaut.ee domeeninimi juba üle 12 aasta. Teisalt võttes «Osaühing Ajaleht» kes tegutsenud selle ärinime alt peaaegu 4 aastat kasutab hetkel ise domeeni tartuekspress.ee ja teiselt poolt «Osaühing Pressinvest» kasutades domeeninime ajaleht.ee aadressi umbes 10 aastat. Viimasel näitel on mõlemal ettevõttel veel ka sarnane tegevusala andes välja ajalehte. Kas antud näidete puhul saab ettevõtte oma ärinime puutumatusle tuginedes domeeninime vaidlustada või saab määravaks heas usus varasem domeeninime kasutamine. Töö autor on veendumusel, et võidab nõ *terve mõistus* ja domeenid jäävad samadele kasutajatele ka edaspidiseks kasutada.⁹⁹

Domeenivaidluskomisjon on käsitlenud mitmetel juhtudel äriühingu omanike erimeelsustest tulenevad vaidluseid nagu näiteks trendline.ee, kermon.ee jt vaidluslahendid. Peatun neist pikemalt Arvutidoktor vaidlusjuhtumil¹⁰⁰ domeenivaidluskomisjonis.

Domeenivaidlus Komisjon leidis, et Registreerija õigustatud huvi domeeninimele on tõendatud domeeninime tegeliku kasutamisega. Domeeninime tegelikku kasutamist toetas ka argumenti, et domeeninime kasutusele võttes polnud registreerijal muud plaani, kui saada ilma täpitahtedeta selgelt tegevussuunda näitav domeen. Samas tundis enda õigusriivet äriühing kelle nimeks oli ARVUTIDOKTOR OÜ, sellega sai vaidlustaja viidata äriseadustiku § 15 mille alusel on ettevõtjal ainuõigus oma ärinimele.

Domeenivaidlus komisjonis jäeti siiski vaidlus rahuldamata. Kuna komisjon oma töös lähtub puhtalt ainult reglemendis toodule siis toetuski ta nendele punktidele. Esmalt vaatas vaidlustaja varasemat huvi mille sätte tingimused said täidetud. Jälgiti esmase registreerija õigus või õigustatud huvi. Kuna domeeni valdaja kasutas tõepoolest domeeni sihtotstarbeliselt siis eel-

⁹⁸ Sellest allpool täpsemalt

⁹⁹ Viidates samuti reglemendi punktile. 15.4.

¹⁰⁰ Komisjoni 18.01.2011 otsus nr 10-1a-259, arvutidoktor.ee;

toodut arvestades leidis komisjon, et registreerija õigustatud huvi domeeninimele on tõendatud domeeninime tegeliku kasutamisega.

Komisjon mõõnis, et ei saa välistada, kus selline tegevus ja domeeninimi võivad rikkuda vaidlustaja huve juhul kui sõnapaar ARVUTIDOKTOR on eristusvõimeline ja kaitstav tähis, kuid komisjon nentis, et ei tea seda ega anna sellele otsuses hinnangut. Töö kirjutele jääb hetkel selline lahenduskäik pisut segaseks.

Sama kaasus jõudis Domeenivaidluskomisjonist kohtusse. Ettevõtte arendas menetlust edasi kohtuasjas¹⁰¹ milles kohus kohustas kostjat hoiduma tulevikus hageja õiguste rikkumisest mistahes kujul. Keelas kasutada tähist, milleks oli siis teise ettevõtte ärinimi domeeninimes, samuti kasutamisest oma majandus- ja äritegevuses sh kaupade pakkumisel ja teenuste osutamisel ning kandmisel äridokumentidele, reklaammaterjalidele ja kauba kasutusjuhenditele ning sellega seonduva reklaamtegevusega, sh interneti vahendusel. Seega andis käsu hoiduda igasugusest teise äriühingu nimekuju kasutaimisega seotud tegevusest. Kohtu lahendi põhjendatud osas viitas veel sellele, et Hageja on seetõttu õigustatud nõudma oma ärinime kasutamisest hoidumist kostja poolt mitte üksnes domeeninime kasutamisel vaid ka muus tegevuses sh internetis vm viisil reklaamides, kasutajakontodes, sotsiaalsõrgustikes jne. Andes sellega mõista, et mõistetakse hukka ka internetis olevad domeenivälised tegevused ja avati mõistet sellega, et viidati isegi sotsiaalsõrgustikele.

Lisaks leidis Kohus, et VÕS § 1055 lg 1 alusel, tuleb kostjat kohustada hoiduma ka tulevikus hageja õiguste rikkumisest mistahes kujul. Autori hinnangul märkis kohus sellega ärinime puutumatust nüüd ja tulevikus. Paraku võttis kõnealune õigusemõistmine aega 19 kuud. Sel perioodil oli õigustatud subjektile häiritud tema enda tegevus ja puudus võimalus soovitud domeeninime kasutada.

Samuti teises kohtuasjas Ringkonnakohus¹⁰² toob välja näiteks Basemetall.ee kaasuse juures selle, et kuna domeeninimes kasutati hageja ärinimega eksitavalt sarnast nimetust, on nimetatud tegevus vaadeldav kannatanu omandi rikkumisena VÕS § 1054 lg 1 p 5 järgi, milles teo tagajärjeks oli konkurentsieelise saamine. Eeltoodu annab kinnitust, et ärinime kaitse tagab lisaks teistele õiguskaitsetele kaitset ka domeeni registreerimisel ja selle tagasisaamisel.

¹⁰¹ HMKo 2-12-4595

¹⁰² TlnRnKo 2-11-53200/40

Lisaks kaitseb ärinime Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 8 kohaselt. Kus kaitstakse firmanimetust kõigis liidu liikmesriikides kohustusliku taotluse esitamiseta või firmanimetuse registreerimiseta, olenemata sellest, kas see kuulub kaubamärgi koosseisu või mitte. Nimetatud sätte kohaselt ei või teine ettevõtja ühe ettevõtte firmanimetust ega sellega sarnast tähist kas ärinimena või kaubamärgina või domeeninimena kasutusele võtta, kui see võib põhjustada üldsuse eksitamist. Seal viidatakse, et Tarbijaid tuleb kaitsta eksitamise eest ärilise pärinevuse suhtes ning elimineerida teiste isikute teod, mis põhjustavad ärinime ja kaubamärgi eristatavuse ja väärtuse kahandamist ning kõlvatut konkurentsi. Taolist lähene-mist sarnases küsimuses toetab ka WIPO vastavas otsuses¹⁰³.

4. Nime või kaubamärgiga äravahetamiseni sarnane domeen

Domeeninimes tahtlike kirjavigadega mängimine või võttes appi näiteks sidekriipsud siis kõi-ge selle koondnimetuseks on *Typosquatting*¹⁰⁴. Siinjuures hõlmab see just tahtlikult registree-rinud domeeni nimesid, mis on äravahetamiseni sarnased tuntud brändidega. WIPO määratlus sellisele tegevusele on selline kus domeeninimi sisaldab ühiseid või ilmse trükiveaga kauba-märki ja tavapäraselt leitakse olevat äravahetamiseni sarnased viidatud kaubamärgile. Samuti siis kui kirjutatud kaubamärk jääb valdavaks osaks sellest domeeninimest¹⁰⁵. Samuti saab kirjeldatud tegevusel registreeritud domeenivaidlustel siis identse või eksitavalt sarnase ja sellest tulenevalt vaidlustaja varasemale õigusele tugineda. Üheks tuntumaks näiteks saab tuua pangasektori lipulaeva Swedbank kes nõudis Swedbank.ee¹⁰⁶ domeeni enda kasutusse tagasi.

Samamoodi on pahatahtlikult registreeritud domeeninimega Kaubamärk + „olenpahasõna“. Kui domeeninimi koosneb kaubamärgist ja negatiivsest või halvustavast terminist siis võib pidada seda ekslikult üsna äravahetamiseni sarnaseks kaebuse esitaja kaubamärgiga. Kuigi iga juhtumit tuleb hinnata selle enda omaduste põhja, olukorras, kus kaubamärk ei pruugi olla äratuntav. Kuid selleks, et lugeda äravahetamiseni kaubamärgiga sarnaseks siis peab olema seal oht, et interneti kasutajad võivad tõesti uskuda, et on reaalne seos domeeninime ning kaebuse esitaja või tema kaupade ja teenuste vahel. Saab arvestada selliseid tegureid nagu üldmulje domeeninime eristuvuses. Samas WIPO sermosucks.com¹⁰⁷ domeeni puhul jättis vaidlusavalduse rahuldumata ja põhjendas seda selliselt, et vaidlustaja ei põhjendanud piisa-

¹⁰³ WIPO otsus nr. D2007-1921, ticketmast.com;

¹⁰⁴ Vt Seletavas osast eespool

¹⁰⁵ Overview 2.0 p 1.10

¹⁰⁶ Postimees. Pangaga sarnase domeeni registreerimine tõi kohtuasja. Kättesaadav:

<http://www.postimees.ee/53513/pangaga-sarnase-domeeni-registreerimine-toi-kohtuasja/>, 20.05.2013

¹⁰⁷ WIPO otsus nr. D2008-0647, sermosucks.com;

valt ja motiveeritud mahus registreerija õigustatud huvi puudumist. Siis ei peeta veebiaadressi pahauskseks kui muus osas on see tegevus õiguspärane.

Üldjuhul selletaolistes kaasustes võetakse kasutajalt domeeninimed ära. See vaidlusliik on üks levinumaid ja märkides taaskord ära kurikuulsad googe.ee vs gogle.ee vs gooogle.ee jäävad need just pigem sellesse valdkonda.

Võib leida lehti kus on tegemist halvustava tegevusega kui võttes kellegi eest nime ära ja avaldades seal domeenil teda halvas valguses näitavat sisu. Mis võib näiteks Savisaare puhul puhtalt kõik ajalehe sisu peegeldav olla, st õige ja kättesaadav ajakirjandus, kuid näiteks viidates vaid negatiivsele kajastusele a'la viidates Tallinna tee-aukudele, Tema kiiruseületamisele või lindiskandaalile – näidates ja forsseerides seal vaid negatiivset. Kuid kõik lehel viidatud sündmused on tõestisündinud ja justkui õige infoga.

5. Volitatud ja volitamata edasimüüjaid

Domeenivaidlus komisjonis on käsitletud mitmeid kaasuseid kus kaubamärgiomaniku nõu ametliku maaletooja algatatud menetlus on suunatud teiste edasimüüjate vastu. Mõnedeks näideteks on kettler.ee, marykay.ee, zehnder.ee jt. Sagedasti tahavad huvilised registreerida endale domeeni kauba edasimüümiseks. Selle kaudu on lihtsam müüdavate toodeteni huvilisi juhtida. Daikin.ee kaasuse¹⁰⁸ raames on vaidlustaja esindajad viidanud WIPO praktikas lähtuvatele põhimõtetele kus registreerija kasutab domeeninime ärilisel eesmärgil, s.o Vaidlustaja ja kolmandate isikute toodete turustamisel. WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskus on käsitlenud korduvalt küsimust, kas kaubamärgiga tähistatud toodete müügist võib tuleneda õigustatud huvi domeeninimele¹⁰⁹. Enamik otsuseid kinnitab, et edasimüüjal ei ole domeeninimele õigustatud huvi, kui ta müüb erinevate isikute kaubamärke kandvaid tooteid või teenuseid, kuna kaubamärgi domeeninimes kasutamine võimaldab meelitada tarbijat ka teiste isikute toodete ja kaubamärkide juurde.¹¹⁰ Veelgi enam, mitmel korral on leitud, et kuna kaubamärki kandvate toodete edasimüümise õigus ei anna edasimüüjale õigust kasutada kaubamärgiga identset, eksitavalt sarnast või seda sisaldavat domeeninime, puudub registreerijal st edasimüüjal mis tahes juhul õigustatud huvi vaidlustaja kaubamärki sisaldavale domeeninimele.¹¹¹

¹⁰⁸ Komisjoni 19.08.2011 otsus nr 11-1a-268, daikin.ee;

¹⁰⁹ Volitatud ja volitamata edasimüüjaid koheldakse praktikas võrdselt

¹¹⁰ WIPO otsus nr. D2001-0903 okidataparts.com; WIPO otsus nr. D2002-0095, experiancredit.com; WIPO otsus nr. D2007-1524, nascartours.com; WIPO otsus nr. D2008-1712, mercedesshop.com

¹¹¹ WIPO otsus nr. D2010-0207, gaastrashop.com; WIPO otsus nr. D2010-0981, discountvibramfivefingers.com

Samas ka WIPO siseselt on komisjonid selles seisukohas osati eriarvamustel. Tuues Porsche¹¹² lahendi siis sealne otsus jättis domeenid registreerijale ja lükkas selles osas kaebuse tagasi. Ometi on vahetikus¹¹³ leidnud, juba varasemate aastate kaasustes seda¹¹⁴, et tarbijad ootavad, kasutades tuntud nimeühendit, leidmaks domeeninime tagant firma internetiaadressil mis koosneb ettevõtte nimest või kaubamärgist. Klient, kes on kindel firma tuletatud domeeninimes on sageli arvamisel, et domeeninimi on ka ettevõtte nimi. Kes siis peaks saada endale domeeninime, on selleks siis edasimüüja või kaubamärgi omanik tuginedes kaubamärgi üldkaitsele, seda on hetkel keeruline täpsustada. Praktika on paraku erinev, kuigi viidatud uuem praktika pigem jätab õiguse kaubamärgiomanikule. Eesti Domeenivaidlus Komisjon pigem lähtub reservatsioonist milles eelistab ka kaubamärgiomanikku. WIPO on oma Overview 2.0 ülevaates¹¹⁵ sarnased murekohad ja tõlgenduste erinevused ka eraldi välja toonud.

6. Füüsilise isiku nimi domeenis

Isikunimesid püütakse võimalusel kaitsta, samas mitte alati ei saa seda teha. Kaitse korraldamine on paraku raskendatud. Isikunimed, mis on registreeritud kaubamärgina on üldiselt kaitstud UDRP järgi. Samas ei ole see reeglistik kaitsmas isikunimesid olukordades, kus isikunimi justkui registreerimata kaubamärgina on kasutatud kaubanduses. Siis võib kaebuse esitajal olla võimalik kehtestada registreerimata nõ üldtuntud kaubamärgi¹¹⁶ õigusi kõnealusele isikunimele.¹¹⁷

Isikunime domeeninimena kasutamise teemat on käsitlenud oma bakalaureuse töös¹¹⁸ milles peatus põhiliselt isikunime erinevatele kasutusvõimalustele domeeninimedes, tuues välja WIPO¹¹⁹ kuulsa laulja kaasuse samuti viidates Saksamaal eraisiku Andres Shell¹²⁰ subjektiivsete õiguste ja ettevõtluse huvide kaalumisel.

¹¹² WIPO otsus nr. D2004-0481, porsche-buy.com;

¹¹³ WIPO otsus nr. D2001-0160, mercedeshop.com;

¹¹⁴ Jäädes kaasuses toodud otsuses eriarvamusele

¹¹⁵ WIPO. WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Second Edition ("WIPO Overview 2.0"). Kättesaadav: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview2.0/>, 20.05.2013

¹¹⁶ Vt Registreerimata üldtuntud kaubamärk domeenina

¹¹⁷ WIPO otsus nr. D2010-1431, beyoncefrance.com; WIPO otsus nr. D2010-1419, gerihalliwell.com;

¹¹⁸ Lahe. N. Isikunime õiguskaitsest ja kasutamisest kaubamärgi ja domeeninimena. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut 2008.

¹¹⁹ WIPO otsus nr. D2007-0367, utadahikaru.net;

¹²⁰ Vt pt Isiku nimi ja kaubamärk domeenis samaaegselt

Samuti oli elav arutelu domeeni juhanparts.ee üle. Märgiti ära, et miks just Minister sai endale domeeni ennem teisi jättes välja teised taotlejad ja nende võistlevuse printsiibi kaitsta oma võimalust saada omanimeline domeen¹²¹

Samuti saab peatuda ka isikunimega fännilehekülge problemaatikal. Kus Jennifer Lopez¹²² pidi võitlema omanimelise domeeni eest. Teisel juhul kaebus hõlmas sting.com, kus tuntud laulja Sting soovis domeeni, kuid ei saanud seda endale tagasi seetõttu, et domeeninime varasem registreerija oli tuntud ka sama nime kaudu. Kaasuses oli mitu samanimelist isikut, kes soovisid sama nimega domeeni ja kuna pahausksust tõendada ei saanud siis säilis registreerijale domeeninimi.

Võrdluseks on huvitav tuua lähinaabri reeglistik. Soomes .fi tippdomeeni alla on isikunimega domeeni registreerimine üpris karmilt korraldatud. Seal saab isikunimega domeeni registreerida vaid konkreetne isik ise. Võimalus on valida küll paljude nimekujude seast pööramata tähelepanu ees ja perekonna nime ja liitnimede paigutusele. Reegel on nõnda karm, et isegi lapsevanem ei saa olla oma lapse nimelise domeeninime hoidjaks ja laps ise seda enda nimele võttes peab vähemalt 15 aastat vana olema. Ka abikaasa seetõttu ei saa domeeni teise abikaasa eest oma nimele võtta. Domeeni registreerijal peab olema ette näidata domeenis kasutatud nimekuju mis ühtiks tema enda nimega.

Oluline on jälgida ka järgnevat tööpunkti, milles on isiku nimi ja kellelegi teisele kuuluv kaubamärk samaaegselt. Ei maksa alahinnata konkreetse eraisiku huvi omanimelisele domeenile, sest isikule võib olla oma domeen nõnda tähtis, et ei ole nõus sellest loobuma ka suure tasu eest.

7. Isiku nimi ja kaubamärk domeenis samaaegselt

Siinkohal on võimalik kasutada Shell.de¹²³ kohtulahendit, kus Andreas Shell eraisikuna oli endale domeeni registreerinud kuid tuntud kütusefirma Shell tundis samuti kõnealuse domeeni vastu suurt huvi. Domeeninimede osas on sellisel juhul tugev kollisioon, kus subjektiivsete õiguste ja ettevõtluse huvide vahel tuleb kaaluda. Saksamaa kohus analüüsis viidatud kaasust milles nähtub, kaaludes erinevaid huviseid ja õigusi ning seda, et kelle huvid peaks peale jääma. Viidatud kaasus on märkimisväärne seepärast, et vastanduvad ärihuvivid domeeni osas ja

¹²¹ E24. Jaak Lippmaa: tulevikus domeenitasu langeb. Kättesaadav: <http://www.e24.ee/?id=288414> , 20.05.2013

¹²² WIPO otsus nr. d2009-0057, jenniferlopez.org, jenniferlopez.net;

¹²³ KanZleu. Shell.de. Kättesaadav: http://www.kanzlei-flick.de/shell_bgh.html, 20.05.2013

vastanduvad isiku õigused omanimelisele domeeninimele. Algas see sellega, et Andreas Shell registreeris endale oma tarbeks domeeni shell.de. Seda siis mitte konkureerimaks kütusefirmaga ega soovimata rikkuda ettevõtte õigusi. Kütusefirma vaidlustas domeeniregistreeringu sooviga, et see antaks ettevõtte kasutusse. Kuid eraisik oli domeeni registreerinud esimesena, seda siis omanimelisele domeenile. Oli täidetud printsiip «*first-come, only-served*». Andreas ei kasutanud «shell» kui kaubamärki ja ei pannud selles kontekstis toime kaubamärgi omaniku õiguste rikkumist ega ka ärinime rikkumist. Soovis seda domeeni kasutada isiklikuks otstarbeks, selleks, et teised inimesed leiaksid teda veebilehe kaudu üles.

Kohus analüüsis võimalusi kus mitu isikut soovivad saada sama nime. Seal tuleb kaaluda nõutud huvide tasakaalustamist juhul kui mõlemal osapoolel on nimele võrdsed alused. Tavapäraselt viib see põhimõtteeni kes ees see mees kuid seda põhimõtet seal ei kohaldata sest kui nime kandjad on kuulsad ja tuntud selle nime läbi kasutades viidatud nimekuju. Sellisel juhul on kohtu arvates asjakohane talitada selliselt nagu avalikkus eeldab kuidas see võiks olla, et see kuulsa nimega isik või siis firma ilmuks internetis nähtavale, kasutades induktiivsel järeldusel domeeni aadressi.¹²⁴ Tavapäraselt internetikasutajad tuletavad veebilehe aadresse. Kui soovid teada kütuse hinda siis vaatad neste.ee või statoil.ee lehte. Samuti uudiseid lähed lugema postimees.ee või ohtuleht.ee veebiaadressi pealt.

Kokkuvõtvalt annab Saksa õigus domeeni sellele kelle õigustatud ootus seda vajada võiks olla tunnetuslikult teise osapoollega võrreldes suurem. Eesti praktikas isikunime domeeni vahelist vaidluspraktikat veel ei leia.

8. Domeeninime enda nimel, kuid kaubamärgi omaniku arvel

Eestis on hakanud levima ka tava kus advokaadibüroo registreerib domeeni kliendi eest oma nimele. Paralleelse näitena saab tuua .eu domeeni oluliselt karmima reeglistiku, mille põhiline eemärk on siduda ja piiritleda auskoha riigi isikutele domeenide juurdepääs. Sealses Kohtuasja eelotsusetaotluses, mille on esitanud Cour d'appel de Bruxelles (Belgia), käsitletakse sellistaolist tegevust lubamatuks. Seda siis põhjendusel, et kui .eu reeglistik proovib piirata vaba

¹²⁴ «If several entitled bearers of the same name must be considered, the required balancing of interests in cases of equal names basically leads to the application of the 'first come-first serve' principle. However, this principle shall not be applied if names of famous and well-known bearers of that name are involved. In such a case the relevant public expects that this famous person or business companies will appear on the internet using the respective domain address. Thus the other bearer of the same name shall use a distinguishable add-on if reasonable interests of the other bearer of the same name are not on hand.» Deutsche Shell GmbH (German branch of the oil company Shell) v. Dr. Andreas Shell (reported in the INTA Bulletin Aug. 15, 2002, page 5)

juurdepääsu domeenide registreerimise isikute ringile siis ei peaks saama seda nõ vahendaja kaudu teha.

Eestis on olukord pisut teistsugune. Peale mitut kaasust domeenivaidluskomisjonis on ka näiteks daikin.ee vormistatud Sorainen advokaadi büroo kaudu, kes siis omakorda esindab domeeni tegelikku omanikku. Sellest on saanud advokaadibüroode pakutavatest kõrvalteenustest. Hetkel jääb töö autorile pisut kripeldama, et kas ja kuidas volitused aitavad kaitsta domeeni kui keegi teine soovib büroo nimel olevat domeeni mingil muule õigusele tuginedes endale taotleda.

9. Domeeni valikuga konkurendi turulaiendamise pidurdamine

Konkurendid kasutavad tihtilugu URLi vaid edasisuunavaks teenuseks. Mitmed DVK vaidluse kaasustes lahendatud asjaolud kus soovitud domeeninimi on sarnaselt konkurendi kätte sattunud¹²⁵. Ühe näitena saab tuua uudisportaalide omavahelise võistlusmaiguga tegevusest.¹²⁶ Kui domeenid läksid nõ vaba registreerimise peale, kus igale registreerijale avanes võimalus registreerida piiramatus mahus domeene siis oli naine.postimees.ee (ehk siis üldtuntud kaubamärk omas valdkonnas) kasutusel. Selle valdkonna huvilised teadsid ja seostasid Naine + Väljaandja märki siis uudisportaaliga, mis oli suunatud sihtgrupilt naistele. Peale domeeniarvu piirangu avamist, napsas Delfi oma konkurendilt Postimehelt, domeeni naine.ee, kasutades seda vaid suunavaks aadressiks naistekas.ee lehe peale. Varasema õigusega registreeritud kaubamärk Naine puudub. Seetõttu jäi Postimehel üle ja võtta kasutusele naine24.ee veebilehe aadressi.

10. Sõnaühend kui nõ sõnaraamatust laenatud domeeninimi

Nagu teemapealkiri ütleb siis siin *typosquatting* asemel kasutatakse võimalust domeene registreerida laenates sõnu kas otse sõnaraamatust või geograafilistele asukohtadele viidates.

Domeenivaidlus komisionis käsitleti planeeritava Spordiklubi visa.ee veebilehe loomist. Samas VISA kui maksetehnoloogiate ettevõttega. Nimekuju soovija väitis, et domeeninime registreerimine ei kahjusta vaidlustaja õigusi, kuna registreerija ei plaani kasutada domeeni vaidlustaja tegevusvaldkonnaga sarnaste teenuste osutamiseks ega plaani ka mingil muul moel heita varju vaidlustaja kaubamärgile. Nende huvi oli domeeni visa.ee registreerimiseks

¹²⁵ Komisjoni 12.08.2011 otsus nr 11-1a-267, basemetall.ee;

¹²⁶ Ei viida, et see nõnda on, vaid näitan tehisolusid

et siis sinna luua Rahvaspordiklubide Portaal. Valik visa.ee kasuks langes neil seetõttu, et «visa» eestikeelses tähenduses sümboliseerib visadust, vastupidavust ja eesmärkide poole pürgimist. Just need omadused on omased rahvasportlastele. Kas siis domeenivaliku äralangemisest või loodava portaali nimekuju oluliselt muutes, igal-juhul on raskendatud täna leida Rahvaspordiklubi veebilehte.¹²⁷

Viidatud vaidlusi lahendatakse siis sarnase meetodiga ja tuginetakse samale varasemale õigusele nagu eelpool kirjeldatud kaubamärgiga kaitstud vaidluslahendused.

11. Teene teene vastu

Levinud on paraku ka eksiarvamus, et domeen võib olla vahetuskaup, võimalus partneri juures tähelepanu saada ja seeläbi sundida oma kaupu või teenuseid ostma seejuures justkui suuremeelselt domeeni pealekauba pakkudes. Kõnekeeles on selle tegevuse nimi väljapressimine.

Lähemalt, tuginedes mõnele näitele. Meediast on kaja saanud .eu tippdomeeni kasutuselevõtu juures kus avanes esmakordselt kasutada täpitähtedega domeene siis avanes võimalus saada äripäev.eu domeen. Selle registreeris veebilehtede loomisega tegelev äriühing. Nõndasamuti registreeris sama isik veel teiste tuntud kaubamärkidega täpitähti sisaldavaid domeeninimesid nagu Päevaleht.eu, Õhtuleht.eu. Vastuseks ajakirjanike küsimustele põhjendas omavoliline domeeniregistreerija: «Mul on turundus- ja IT-ettevõtte, mis pakub veebi-, turundus- ja IT-lahendusi. Seetõttu ma ei jätnud võimalust kasutamata, et registreerida paar huvitavat domeeni,» kommenteeris firma omanik H.O. Tema sõnul polnud eesmärgiks võõraid domeene kallimalt maha müüa. «Minu huvi on pigem see, et leida mingisugune kihvt lähtekoht ühe meeldiva kliendisuhete arendamiseks ja ühtlasi see domeen kliendile pealekauba anda,» rääkis hr O.¹²⁸

Domeenivaidlus komisjon on tegelenud näiteks vodafone.ee¹²⁹ lahendiga, milles nähtub, et sellised domeenid võetakse pahausketelt registreerijatelt ära.

¹²⁷ Võib muidugi olla, et saamata visa nimetust on kasutusel täiesti uutmoodi nimekuju ja seeläbi on selle leidmine raskendatud.

¹²⁸ Äripäev. Äripäev ei kaaperdaja - saate domeeni kauba peale. Kättesaadav:

http://www.ap3.ee/article/2009/12/15/aripaev_eu_kaaperdaja_saate_domeeni_kauba_peale, 20.05.2013

¹²⁹ Viide Komisjoni 05.07.2012 otsus nr 12-1a-281, vodafone.ee;

III. PROBLEEMI VÕIMALIKUD LAHENDUSED

Nii Eestis kui ka rahvusvahelisel tasandil annavad asjatundjad märku, et internetti ei saa üle reguleerida. Samas see õiguslik aspekt peab olema väga ajaga kaasas käiv ja suutma ennast jooksvalt kohandada. Ometi kogu internetti ei saa reguleerida ühe riigi õigusruumis vaid see sünnib ühise rahvusvahelise koostööna. Veel täna ei või teada mis laadi küberkuritegevus juba homme igapäevaseks saab ja selle vastu aitab võidelda vaid ajas ja mugavalt kohanduv õigussüsteem. Peab olema piisavalt paindlik ja dünaamiline tõkestamaks pahatahtlikku tegevuse levikut.

Eesmärgipärasus peaks seisnema selles, et domeenivaidluste rikkumuse tekitatud tagajärjed ei oleks suured ja «internet» suudaks sellele piisava kiirusega reageerida. Igakordselt ei ole vaja suurt rahakotti kergendada vaid võimaluse ja vajaduse saabudes pigem oma tunnetatava õiguse eest seista vastu vaieldes. Samas oma õiguste eest seismine ei tohiks Domeenivaidluste komisjonis liialt kulukas¹³⁰ olla.

Miks siis mitte olla üks väike riik kus innovaatiliste lahenduste väljatoomine on oluliselt hõlpsam ja tehniline valmisolek seda teha samuti. Autori seisukohalt peaksime me oma potentsiaali maksimaalselt ära kasutama.

Ei kujutaks ju ette olukorda kus keegi võtab minult midagi ära ja selle käigus saab selle õigustamatult endale, mis peaks õigusega minule kuuluma. Pidades oluliseks selle hüve tagasisaamist siis antud olukorras ei ole ju pikemat mõtlemist ja esitan vastuväite. Seda näiteks siis kasvõi kohvitassi taha kutsudes. Tehtud see ongi. Tunnetuslik vastuolu on leidnud oma loomumase õiglase lahenduse. Või kui keegi jääb mulle võlgu ja me ei suuda kohvitassi taga seda omavaheliste läbirääkimiste teel korda saada login arvutiga sisse ja esitan olukorra lahendamiseks Maksekäsu kiirmenetluse¹³¹ taotluse. Eelkõige distsiplineerib selliste võimaluste rohkuse kasutamine vastaspoolt kuna Ta mõistab, et rikkumisel on tagajärg ja preventatiivselt puudub Tal ka huvi rikkuda ja soovib samuti kõnealuse õiglase tagajärjeni jõuda. Tõenäoliselt kui oleks Tallinn-Tartu mnt'l iga kilomeetriposti juures Politseipatrull või kiiruskaamera siis sellisel juhul preventatiivselt ei ületaks keegi sellel teelõigul kiirust.

¹³⁰ Vt pt Domeenivaidluse maksumus

¹³¹ Maksekäsumenetluses ei toimu kohtuistungit ning kohus teeb lahendi üksnes maksekäsu kiirmenetluse avalduse põhjal. Kohus ei kontrolli põhjalikult, kas avaldaja võib nõude esitada.

Paralleele tuues siis ometi jään nüüd vaid paari minutiga ilma domeeniaadressist kujul näiteks «minulekuuluv.ee» ja seda tänu pahauskele registreerijale. Temal selle registreerimiseks kulus vaid loetud arv minuteid, kuid minul võib kõnealuse vea parandamine võib võtta mitmeid kuid ja tuhandetes eurodes raha, teadmata isegi, et kas saavutan nõ võidu. Kogu selle aja kestel võib rikkuja käsi kokku hõõruda ja tunda rahulolu oma «töövõidust».

Saar Poll'i korraldatud 2011 aasta uuringus «EE domeeni registreerijate rahulolu uue domeenikorraga» selgus, et «*Domeenikorra laienenud võimalustest ollakse kõige enam (91% vastajaist) rahul asjaoluga, et nüüd on ühel isikul võimalik registreerida mitu domeeninime.*»¹³² Võimalus ühele isikule endale mitmeid domeene registreerida on igati tervitatav nähtus. Ometi on see ühe kõrvalnähuna paratamatult kaasa toonud olukorra kus üks isik saabki endale registreerida piiramatul hulgal domeeninimesid ja mitte kõik registreerijad ei kasuta antud võimalust heauskselt.

Pahauske domeenikaaberdamise vastu peaks aitama võidelda tõhusalt meetodite kättesaadavaks tegemisega ja samuti ka nendest teadlikkuse tõstmisega. Sellesamase ettepaneku tegi ka EU komisjoni aruanne euroopa parlamendile ja nõukogule tippdomeeni .eu rakendamise, toimimise ja tõhususe kohta «*Audiitorite soovitude alusel uurib komisjon koos EURidiga lahendusi, millega vaidluse alternatiivse lahendamise menetlus muuta paremini kättesaadavaks üksikisikutele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kellel on alust uskuda, et kolmandad isikud on nende .eu nime vääralt registreerinud.*»¹³³

Vaadates DVK lahendite hulka, kus domeenireformi järgse komisjoni ellukutsutud perioodi jooksul on esitatud ja lahendatud kokku 26 lahendit, neist enamus suurfirmade algatatud. Seega on paralleelina võimalik EÜ komisjoni soovitus mõistlik ka .ee domeeni regulatsiooni juures kaaluda. Eesti DVK lahendite algatajaks täna ei ole ühtegi eraisikut, samuti väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid on esindatud suhteliselt kasinalt. Kas see tuleneb sellest, et kellelgi pole põhjust vaielda ja kõik on tekkinud olukorraga nõus ja rahul või pigem vaidlusprotsessi keerukusest ja ka protsessi rahaliselt kättesaamatust kaugusest? Ka selles ettevõttes, kus hetkel töötan, on nii mõnigi domeeninimi, mida soovitakse kasutada, registreeritud kolmandate isikute poolt, tõenäoliselt nõ «pahauskselt». Kui ei oleks see protsess, seista oma

¹³² SaarPoll. Domeeni registreerijate rahulolu uue domeenikorraga. lk 8 Kättesaadav:

http://www.internet.ee/public/Uuring_EE_domeeni_registreerijate_rahulolu_uue_domeenikorraga_Saar_Poll_OU.pdf, 20.05.2013

¹³³ Komisjon. Komisjoni aruanne euroopa parlamendile ja nõukogule tippdomeeni .eu rakendamise, toimimise ja tõhususe kohta. Kättesaadav: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0616:FIN:ET:HTML>, 20.05.2013

õiguste eest, vaid vaidlustaja poolele üksi kulukas, siis usun, et nii mõnigi domeeninimi oleks teistlaadi kasutusel ja teiste valdajate käes kui see on täna. Autor on analüüsidest nii Eestis toimunud kohtulahendeid kui DVK lahendeid, samuti leides samaväärset praktikat ka rahvusvaheliselt, näiteks WIPO lahendites, jõudnud arusaamisele kus õigusriive sellega, et registree-rija talitab karistamatult ja see kelle huve riivatakse peab tegema läbi nõ kadalipu ja mõnel juhul ootama lausa poolteist aastat, et saada õigusega temale kuuluv tagasi oma äranägemise järgi kasutamiseks. Siis mugavaks, tõhusaks ja kiireks tuleb vaidluste lahendamise üldist poliitikat veel täiendavalt kohandada ja võimalusel mõnede olemasolevate reglemendipunktide tõlgendamist laiendada.

Igasugune läbikumav viide käesolevas bakalaureusetöös või otsitav seos sellele, et Eesti domeenide registreerimise juures oleks ütlemata halb olukord vmt ei ole kindlasti tõene ega sellisel kujul taotluslik. Eesti oma domeenireformiga on astunud suure sammu sellel teel edasi. Selles tuleb Sihtasutuse eestvedajaid kindlasti tunnustada. Ometi ei tohiks jääda lihtsalt loorberitele puhkama, sest internet oma kiireloomulise leviku ja kasvuga tekitab paratamatult vajaduse, nii rahvusvaheliselt kui ka meil siseriiklikult, selle teemaga aktiivselt edasi tegeleda. Mis iganes nendeks domeeni hõivamise põhjusteks on – kas pahatahtlikus, teadmatus, kiire rikastumise soov vmt saab alati ka paremini ja tõhusamalt menetlust korraldada, et tekkinud õigusriivet korrastada.

Millised oleksid võimalikud praktilised abinõud kitsaskohtade lahendamisel? Vaatleme neid järjestiku sellises kronoloogilises järjestuses nagu nad võiks vaidlustajale küsimusi tekitada.

1. Lahenduskäigu alustamise lihtsus

Ka .eu komisjoni viidatud aruandes oli toodud eesmärk teha vaidlusi kiiremaks ja lihtsamaks. Seeläbi saab menetlusest oluliselt kättesaadavam õiguskaitseline meede.

Nagu allolevas punktist selgub¹³⁴, siis praegune menetlus on kiirem kuid paraku tavapärasele isikule kindlasti mitte lihtsam. Eeldan, et seda näitab lahendite vähesus, kui vaide algatamine oleks hõlpsam võiks olla lahendeid rohkem. Olemasolevate DVK lahendite juures ei ole seni veel ühtegi eraisikut samuti väikeettevõtet kes suudaks ennast ise esindada. Kallis advo-

¹³⁴ Vt lisaks Kiirem lahenduskäik

kaadibüroo ei garanteeri samuti lahendusel tunnetuslikult õiglast käiku. Sest jäetakse osa vaidluseks vajalike materjalid esitamata või tehakse seda lausa vales õiguslikus foorumis¹³⁵.

Märkimisväärselt tõstaks võimalusi tunnetusliku vastuolu ja õigusriive vastu võidelda kui saaks menetlust alustada lihtsamalt, ilma tarviduseta kohe esimeses voorus hädapärast vajada õigusnõustaja nõu. Avalduse esitamise lihtsus, nagu paralleelse tuues, maksekäsu kiirmenetluses – lihtsalt login arvutiga sisse ja teen vajaliku avalduse. Maksan omapoolse lõivu ja ootan teise osapoolse vastust. Maksekäsu kiirmenetluse efektiivsus võlausaldaja huvide eest seismisel võimaldab soovijatel hõlpsamalt oma õiguste eest seista. Kui teine osapool reageerib ja avaldab soovi kaitsta ja seeläbi säilitada registreeritud domeeninime, mitte ei anna loobumisa avaldus, siis algaks menetluse järgmine etapp, milles mõlemad osapooled esitavad oma väited ja seda saab siis komisjon asjaolude väljaselgitamisel kasutada.

Töö autor usub, et nii mitmedki tänased kaasused oleks sellisel meetodil oluliselt kiirema menetluse raames saanud õiguspärasele valdajale üle minna.

2. Kokkuleppemenetlus

Soodustada lahenduse juures kokkuleppemenetlust. Hetkel kättesaadav statistika viitab¹³⁶ et 2011 aastal tehti kokku 18 uut vaidlustusavaldust. Viidatakse, et lahenduseni jõudis 17 domeenivaidlust, millest 2 lõppesid kokkuleppega, 4 jättis komisjon rahuldumata ning 11 juhul kohustas komisjon domeeninime vaidlustajale üle andma või tühistama¹³⁷. Kui vaadata domeenivaidlus komisjoni avaldatud vaidluste järjekorra numbreid ja avaldatud lahendite hulga, võib tuletada, et tänaseks on kokku kokkuleppemenetlusega lahendatud rohkem vaidlustusavaldusi.

WIPO on tunnistanud, et UDRP menetluse võib osapoolte palvel¹³⁸ peatada. Pooltele võimaldatakse oma vaidluse lahendamise suhtes selgusele jõuda ja võimalusel kokku leppida enne komisjoni paneeli määramist. Kui pooled suudavad omavahel kokku leppida, enne komisjoni kokku kutsumist, siis selle julgustamiseks tagastatakse avansina komisjoni peale kulumata summa maksjatele tagasi¹³⁹. Autori seisukohalt oleks suureks kasuks algatuseks teavitustöö ja siis vajadusel ka reglemendi muutmine selliselt, et soodustaks pooltel omavahelisi kompro-

¹³⁵ Vt Õige foorumi valik

¹³⁶ EIS. Majandusaasta aruanne 2011. Kättesaadav:

http://www.internet.ee/public/majandusaasta_aruanne__2011_f.pdf, 20.05.2013

¹³⁷ Ibid.

¹³⁸ Tavaliselt mitte rohkem kui 30 päevaks

¹³⁹ Menetluse alustamise tasu ja komisjoni tasu eraldi

mis. Kui aus olla, siis enne tõhusat materjalidega tutvumist ei teadnud ka autor võimalusest esitada valmiskujul domeenivaidlus ja samaaegselt tegeleda pooltevahelise kokkuleppega, eeldasin et pooled proovivad algselt ise vaielda ja viimases hädas pöördutakse komisjoni poole, andes läbirääkimistele komisjonis lahendamisega ametliku tooni. Seda enam, et kui rakendataks UDRP juures kehtivat võimalust ja enne komisjoni töö algust poolte omavaheliselt kokkulepitud lahenduse korral tagastab vaidluskomisjon ka tasutud arutluse toimumiseks muidu mineva lõivu. Vaidlustajale oleks selline teadmine ja samuti rahaline kokkuvõtte oluliseks julgustuseks alustamiseks tunnetatava õigusriive juures protsessi.

3. Kiirmenetlus, kiirem lahenduskäik

Riigikohtus lahendamiseks olnud Gulf Oil kaasuse algatamisest kuni lõpplahenduseni võttis orienteeruvalt kaks aastat. Domeenivaidluskomisjoni töö alustamisega on vaidluste lahendusaegad märkimisväärselt lühenenud. Tavapärast on võimalik lahendid oodata orienteeruvalt kahe kuuga.

Viidatud EU komisjoni aruande kohaselt on domeenivaidluste juures eesmärgiks kiire ja tõhus lahenduskäik. Ühe osa kiirusest võtab maha hetkel patendivoliniku töö koostada mahukas kaasus esitamiseks vaidluskomisjonile. Teise osa ajakulust läheb komisjonil mahukate materjalidega tutvumiseks ja sealt õiglase otsuse teostamiseks ning seda kaasuses punkt-punktilt ka põhjendades.

Ometi on mitmed kaasused ühetaolise muustriga ja viitavad otseselt võimalusele, et need on pahas usus registreeritud. Domeeni valdaja on tavaliselt mitme samataolise domeeni valdaja, teinud registreeringu omamata tegelikku seost ja volitusi viidatud domeenide kasutamiseks. Mõnede näidetena toon välja cialis.ee, kus müüdi domeeni kasutades lubamatuid võltsravimeid jättes mulje toodete edasimüüjast. Wikipedia.ee, mis oma veebilehena näitas rahvusvahelise Wikipedia lehesarnast sisu. Guess.ee millisel veebilehel puudus sisu täielikult.

Nagu vaidluskomisjoni otsusest ka selgus puudus neil kõigil õigustatud huvi ja vajadus neid veebiaadresse oma tarbeks kasutada. Neis mainitud kaasustes on märkimisväärne see, et registreerija ei esitanud ühtegi õiguslikku alust, vastuväidet ja ennast õigustavat seisukohta.

Töö kirjutada seisukohalt oleks võimalik selliseid etappe vahele jättes protseduuriliselt saada menetlust kiiremaks. Reglemendi punkti 12 järgi jättes komisjoni poolt määratud tähtajaks vastamata siis seda loetakse nõustumiseks teise poole nõuetega – omaksvõtt.

On kasutusel kiirem ja odavam UDRP lahenduse meetod. Seda nimetatakse Uniform Rapid Suspension System (URS), toimib kiiremini ja odavamalt kui UDRP ja teoreetiliselt vähemalt, tagab nõ katte ainult kõige selgepiirilistest juhtumite korral. Kaubamärgi omanikud näevad siin mitmeid olulisi eeliseid: domeenid võetakse maha palju kiiremini kui praeguse süsteemiga ja tekkinud kulud on oluliselt madalamad.

Komisjoni tööks oleks siis selgitada kindlatele argumentidele tuginev kaasus ja tehtav otsus koosneks ainult resolutsioonilisest osast, välja arvatud juhul, kui üks pooltest taotleb kirjeldava ja põhjendava osa esitamist.

4. Valikuks erinevad foorumid

Kuidas ma tean, et kus saan selle konkreetse mure üle vaielda? Alati ei pruugi selleks kohaks olla sugugi Eesti Interneti Sihtasutuse juurde loodud Domeenivaidluskomisjon. Mõte on selles, et saaks teadlikult valida erineva foorumi vahel (KOHUS, DVK, URS, Arbitraažikohus jt), ehk valida teadlikult kus oleks õigem seda konkreetset lahendit käsitleda. Mõni mis on lihtsam ja odavam või siis kelle pädevus on millist lahendit analüüsida.

Mitmetes DVK kaasustes on viidatud komisjoni poolt asjaolule, et komisjoni pädevusest väljub kõnealune domeenivaidlustus ja mõislikum oleks see selgeks vaielda teises kohtuinstantsis. Hetkel võidakse viiakse puhtakujuline kaubamärgi vaidlus DVK vaidluslaua taha kuna põhjuslik seos ja tagajärg on lihtsalt see, et vaieldakse domeeninime üle. Seal puudub võimalus seda paraku piisavas mahus lahendada?

Estovok.ee¹⁴⁰ vaidlusjuhtumi juures leidis komisjon, et antud vaidlus ei ole domeeninime kaaperdamise juhtum, vaid on eelkõige kaubamärgiõiguse ja ärinime rikkumise vaidlus, mis tuleks lahendada traditsioonilises korras kohtus. Seetõttu jättis domeeni sellel juhul vaidlustajale üle andmata viitades asjaolule, et on igati õigustatud eeldada, et ka mittetulundusühing võib registreerida ja kasutusele võtta domeeninime, mis vastab tema nimele.

Tõsi, kuid Estivo kaubamärgi omanik vaidlustas kohtus¹⁴¹ domeenivaidlus komisjonist saadud lahendi, täpsustades seejuures oma nõuet mille tulemusena kohus jõudis arusaamiseni, millega keelati domeeni algsel registreerijal kasutada vaidlustajale kuuluvate kaubamärkide sõnali-

¹⁴⁰ Komisjoni 05.12.2012 otsus nr 12-1a-286, estivok.ee;

¹⁴¹ HMKo 2-12-41010

se osaga äravahetamiseni sarnase tähise kasutamine oma tegevustes, kohustati teda muutma oma põhikirja selliselt, et see ei sisaldaks vaidlusalust tähist ja kohustati pärast kohtuotsuse jõustumist ka oma MTÜ nime muuta. Samuti kohustati loovutama domeeninimi vaidlustajale. Autori arvates oleks pisut üle poole aasta vaidlusprotsessi peale kulunud ajast saanud hoida 1/3 ajast kokku ja seega kestnud protsessi saanud ajaliselt lühendada Domeenivaidluskomisjonis kulunud aja võrra. Samuti oleks see vaidlustajale sedavõrd odavam tulnud.

Üheks võimaluseks kuidas saada seda teemat selgeks oleks teadvustamine. Hetkel juhindutakse sellest, et domeenide üle vaieldakse DVK-s. Selliselt vaidluskomisjon ennast positsioneerinud hetkel on. Ometi mitmes lahendis on paraku viidatud sellele, et tegelikult ei ole DVK õige koht seda konkreetset kaasust lahendama, sest see väljub reglemendi järgi menetleja jurisdiktsioonist.

Reglemendi punktis 15.9 järgi jõuab Komisjon järelduseni, et vaidlus ei kuulu tema pädevusse, teatab ta seda oma otsuses. Kas seda diskretsiooni otsust saab ka laiendada ja tõlgendada selliselt, et komisjon sellega ka oma töö siis lõpetab? Praktika näiteks on näidanud, et probleemsed kaasused kujunevad edasi kohtuvaidluseks.¹⁴²

5. Vaidluspoolte võrdne rahaline osalus

Hetkel on enamasti nii, et rahaliselt kaotab vaid üks. Eesti domeenivaidluse eest makstav lõiv on hetkel üle kahe korra kehtestatud miinimumpalgast kõrgem. Sellele lisandub õigusabikulu, sest arvatavasti väikeettevõtja või eraisik iseseisvalt vaidlustusavaldust esitada ei mõista.

M. Raig 2007 aasta bakalaureusetöös käsitleti viitamisi võimalust domeenivaidluste lahendamisel kasutada tsiviilkohtumenetluse seadustikku, milles on ette nähtud vahekohtu võimalus nagu seda on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraazikohus¹⁴³ kui alaliselt tegutsev vahekohtus, mis lahendab eraõigussuhetest, sealhulgas ka väliskaubandus- ja muudest rahvusvahelistest majandussuhetest tulenevaid vaidlusi. Eesti õiguses on lisaks ülalmärgitule veel mitmed kohtuvälise vaidlustamise organeid nagu näiteks töövaidlus-, üüri-, tarbijakaebuste-, autoriõiguse, tööstusomandi apellatsioonikomisjon jne.

¹⁴² Komisjoni 05.12.2012 otsus nr 12-1a-286, estivok.ee;

¹⁴³ Koda. Arbitraazikohus. Kättesaadav: <http://www.koda.ee/teenused/arbitraazikohus-2/>, 20.05.2013

Hetkel võlus neist eelviidatud vahekohtu süsteemidest Arbitraažikohtu kulude¹⁴⁴, kandmise meetod, kus mõlemad osapooled osalevad nõ rahalise panusega. Kus reglemendis §39 p 3 viidatakse, et hagi rahuldamisel hüvitatakse hagejale kostja arvel arbitraažimaksu või käesoleva reglemendi juhendis nimetatud deposiidi tasumisega seotud hageja kulud täielikult /.../.

Kasutades sarnast mudelit, et vaidluses osalemiseks tasuvad mõlemad osapooled osavõtumaksu siis selle meetodiga on võimalik katta õigusrikkuja arvelt kannatanu poole vähemastigi osalised kulud.

6. Vaidluse aegumine tagamaks õigusselguse

«Mõistliku aja jooksul» pärast seda, kui osaline sai kohustuse rikkumisest teada või pidi teada saama peaks tekkima kindlus, et saad endale registreeritud domeeni kasutada. Näiteks kui olen seda domeeni kasutanud juba 8 aastat, et siis isegi kui domeenil kasutatavat veebilehte ei olnud vaid seda näiteks e-malide jmt kontakti kasutatakse siis oleks võimalik seda lihtsalt tugevama õigusega ära võtta.

TsÜS-i järgi saab teatud olukordades tugineda aegumisele. Selle ajaga kas lahendatakse tekkinud mured ja kui seniks muresid ei olnud siis peaks olema nõnda nagu abielu sõlmides «kes teab midagi öelda siis öelgu nüüd või vaikigu igaveseks».

Õigusselguse huvides peaks olema nii, et kui keegi on mingit domeeni juba teatud aja saanud kasutada ja keegi teine seda vaidlustanud sellel ajateljel ei ole, siis peaks tekkima kindlus, et domeen jääb alles.

Sellist muutust peaks autori hinnangul reguleerima seadusega. Sest kui seda praktikas teeks vaid EIS enda eeskirjades siis kaubamärgi õigus, varasema õigusega, lihtsalt seaduse jõuga läheb sellest mööda.

7. Põgeneda või võidelda, loobumisvõit

Suur hulk UDRP kaebusi ja samuti ka DVK lahendustes nähtuvalt on algne domeeniregistree-rija jätnud kaebusele vastamata. Kas nad peaks võitlema või «pistma pea liiva alla»? Töö autor arvab, et kui domeenivaldaja peab vajalikuks ja õigeks, et just tema on õigustatud kõne-

¹⁴⁴ Koda. Arbitraažikohtu Reglement. Kättesaadav: http://www.koda.ee/public/Failid/Reglement_2013.pdf, 20.05.2013

alust domeeni haldama siis ta esitab vajalikud materjalid selle kohta ja on nõus ennast kaitsma. Vaidlustusavaldusele jätab siiski vastamata see osapool kes juba ette teab, et seal kaasuses ei ole midagi võita.

Kui põgenetakse siis puudub ka huvi ju domeeni nõ kaitsta (vt punkti mõlema osapoole rahaline osalus). Sellisel juhul puudub vajadus korraldada aeganõudvat ja analüüsivat kaasust. Sellisel juhul reglemendi pikk täitmine kus võrreldakse varasemat õigust ja kaubamärgi vastavust laiaulatuslikult ei peaks tegema. Vaid arvestada asjaolu, et teine osapool on võtnud vaidlustaja seisukoha vaikimisega omaks. Seda enam, et EIS juures on võrdlemisi värsked kontaktandmed ja seeläbi on tagatud osapoolele teabe kindel kättejõudmine. Ei saa viidata asjaolule, et ma ei teadnud, et kõnealuse domeeni üle on vaidlus algatatud.

Tihtilugu ei ole rahalisi vahendeid ja samuti ka suutlikust võistelda suurfirmade ja nende advokaadi ja juristide armeede vastu. Domeeni registreerimisel on tehtud lõppkokkuvõttes vaid paarikümne eurone väljaminek ja võib-olla ollakse siis sama lihtsalt nõus ka domeenist loobuma – kuid hetkel tehakse pikk menetluslik protsess.

Autor on seisukohal, et põhjalikus vaidluses on vajalik mõlema poole osalemine või osalemata jätmist peaks tõlgendama kui loobumisevõitu. Tihti juhtub, et registreerija keeldub menetluses osalemast. Sellisel juhul saaks menetluse teha veel lihtsamaks ja odavamaks sellega, kui üks osapool võiks saada anda osalemisest loobumisega nõ loobumisevõidu. Kui üks osapool ei vasta siis võiks minna lihtsustatud korras automaatselt domeen üle. Sellega saab lihtsamad juhud lahendatud kui isik näeb, et ta ei soovi panustada sellesse vaidlusesse, võiks olla see mõlemale osapoolele oluliselt kiirem ja odavam. Komisjoni poolt tehakse vaid resultatiivosa. Sest reglemendi¹⁴⁵ järgi peab registreerija esitama asjaolud, mis näitavad tema õigust domeeninimele. Ja reglemendi järgi jättes Komisjonile tähtaegselt vastamata võtab osapool teise esitatud faktiväited omaks. Sellest tulenevalt peab Komisjon registreerija õiguse või õigustatud huvi puudumist tõendatuks.¹⁴⁶

Selline tegevusviis aitaks luua selgust kergemini ja ajaefektiivsemalt, ilma komisjoni liialt koormamata, poolte omavahelistes vaidlustes. Teemaarutelul oleks justkui ametlik jume, sest nagunii proovivad osapooled kõigepealt pooltena omavahel kokkuleppele saada kuid viidates kasvõi äripäev.eu ja teistele sarnastele kaasustele, registreeritakse domeene teadmatuses ja ei

¹⁴⁵ Punktis 7.2.4

¹⁴⁶ Komisjoni 12.08.2011 otsus nr 11-1a-267, basemetall.ee;

olda esimese pärimise peale sellest kohe nõus loobuma – lootes saada siiski tulemus mille jaoks domeen registreeriti. Kuid, kui asi pisut ametlikumaks viia, siis mõistavad nad oma eksimust ja hoiaks komisjoni tööaega seeläbi ka kokku?

Selgemaks saaks seda protseduuri teha kui domeenireeglitega on register võtnud endale õiguse menetlustoiminguid teha kui asjaomane pool ei võta kontakti. Samuti DVK juhendis viidatakse võimalusele, et vastuväidet saatmata võtab pool seisukoha omaks. Kas võiks laiendada siin selle punkti tõlgendust selliselt, et võtab süü omaks ja loobub domeenist? Siinjuures võib teha võib-olla oluliselt kiirema hageja nõude rahuldamise nõ tagaseljaotsusega, andes kiirmenetluse korras kaebuse esitajale domeeni üle.

Siinjuures tuleb muidugi paika panna kindel ajaline nivoo, et eelmainitud võimalusi ei saaks kuritarvitada. Teades, et konkurent läheb näiteks kollektiivsele suvepuhkusele ja siis menetlusega võtta temalt domeeninimi käest ära. Siin on mõistlik kasutada näiteks analoogiat TsMS 407lg 1, kus kohtul on õigus tagaseljaotsusega hagi rahuldada hagiavalduses märgitud ja asjaolude õiguslikult põhjendatud ulatuses, juhul kui kostja, kellele kohus andis kirjalikult vastamise tähtaja, ei ole tähtaegsel kirjalikult vastanud. TsMS 407 lg 5 p2 kohaselt võib teha tagaseljaotsuse poole kahjuks üksnes siis, kui poolt on selleks hoiatatud.

Sarnaselt käitub hetkel ka DVK. Menetlus võiks olla lihtsalt märksa kiirem ja lihtsam. Oleks vaid resolutsioon ja viide võimalusele kohtusse minna. Kui nüüd osaline soovib kohtusse minna, siis osaleb ta juba pikemas menetluses ja peab selle tarvis tegema omapoolse menetluse lõivu sissemaksu¹⁴⁷.

8. Õiglane vaidluste lahendamine

Töö autor on seisukohal, et protseduurilised muutused aitaks tagada õiglasema lahenduskäigu. Seda enam, et see on reglemendi järgi isegi diskretsiooni otsuse alusel lubatav. Olulised protseduurilised muudatused aitaks seda, et kui komisjoni liikmel on materjale õiglase otsuse tegemiseks puudu, siis menetleja omal algatusel lihtsalt tühisõnaliselt ei maini, et oleks vaid esitatud materjale (sest punktile see ja see saan teha vaid esitatud materjalide pinnalt otsuseid) vaid peaks pigem otsuse kallutamisel olulisi materjale juurde küsima nagu tõestusmaterjalid või puudulike dokumentide asendamist (kuid vaid neid, mis on otsuse tegemisel olulised, mis mõjutaks otsuse kulgu). Menetlus veniks võib-olla nädala jagu aga 700 euro eest saaks parema ja kvaliteetsema lahendi?

¹⁴⁷ Vt pt Mõlemapoolne rahaline osalemine; Vt pt «Kiirem lahenduskäik – kiirmenetlus»

Tuues paralleele kohtumenetlusest siis seal küsib kohus puuduolevad dokumendid juurde. Tavapäraselt peab vaidluspool esitama oma täieliku toimiku, et näidata vaidlusel kaalu ja oma vaidluse tähtsust ning põhjust vaidlemiseks. Erakorraliselt saab komisjon ebapiisavad dokumendid oma diskretsiooni otsuse alusel juurde küsida andes teisele poolele muidugi võimaluse nendega tutvuda ja ka vastata.¹⁴⁸

Kas kettler.ee kaasuse puhul oleks dokumentide juurde küsimine muutnud kaasuse kulgu? Kettler edasimüüjana, proovides vaidlustada kaubamärgiomaniku asemel siis seni pole õigustlikult peetud võimalikuks ega ka mõistlikuks selliselt talitada. Suhteliste õiguste puhul on asjast huvitavuse tõendamine oluliselt raskendatud.

9. Pahausksuse asjaolude loetelu menetluses

Halvas usus registreerimine ja sealne negatiivne tõendamiskoormis. Keeruline on pahausksust tõendada. Samuti on halb ka kui lihtsalt suurem ja tuntud ettevõtte võidab. Domeeninime vaidlustes on leitud korduvalt, et tuntud kaubamärgi registreerimine näitab selgelt registreerija pahausksust¹⁴⁹

Kuid hetkel peatun ühel konkreetsetel pahausksuse käsitlusel. Daikin.ee¹⁵⁰ lahendis anti registreeritud domeeninimi töö autori arvates õiglaselt vaidlustajale üle. Harju maakohtus¹⁵¹ avati Daikin lahenduse ühe asjaolu telgitaguseid millega tõendati teise poole pahausksust. Seisukohtadele lisatud tõendit kinnitasid, et teise poole juhatuse liige küsis vaidlustajalt domeeninime loovutamise eest lausa 25 000 EUR raha. Küsitud summa ületas arvutuslikult lausa 10 korda toonase domeeniomaniiku firma osakapitali suurust.

Domeenivaidluste praktikas loetakse domeeninime registreerija pahauskseks kui ta registreerib domeeni eesmärgiga see edastada tasu eest, mis olulisel määral ületab otsesed domeeninime registreerimise kulud.¹⁵²

¹⁴⁸ WIPO. The Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy and WIPO . Kättesaadav: <http://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/wipointaudrp.pdf>, 20.05.2013

¹⁴⁹ WIPO otsus nr. D2009-0113, babygapclothing.com jt;

¹⁵⁰ Komisjoni 19.08.2011 otsus nr 11-1a-268, daikin.ee;

¹⁵¹ HMKo 2-11-40635/18

¹⁵² Reglemendi punkt 15.6 kirjeldab, et kui domeeninimi oli registreeritud või omandatud otseselt eesmärgiga domeeninimi müüa, anda kasutusõigus või muul viisil üle anda Varasema Õiguse omajale või Vaidlustaja konkurendile tasu eest, mis olulisel määral ületab otsesed Domeeninime registreerimise kulud

Selle järgi võib järeldada, et kohus on samuti näinud võimalust viidata pahausksusele kui registreeritakse domeen eesmärgiga see edasi müüa. Autor teeb siis järelduse, et kõik käesoleva töö *domain parking* lõigus viidatud müügisolevad .ee domeenid saab pahausksusele viidates ja esialgselt registreerijatel kasutuselt ära võtta. Nende vaidlustajaks saab paraku muidugi olla vaid reglemendi mõistes huvitatud isik¹⁵³.

10. Domeenivaidluse maksumus ja vaidlusele kulunud aeg

Hetkel on nõnda, et rahaliselt kaotab vaid üks või võtab ette pika kohtutee ja proovib nõuda tekkinud kahju sisse. DVK vaidluses esindaja kulu jääb suurusjärku 600-1 000 EUR. See sõltub kas on kohalik vaidlustaja või suurkorporatsioon ja mis on vaidluse asjaolud. Kohtuvaidlus oleks aga juba orienteeruvalt 3 000 EUR¹⁵⁴. Sellisel pilgul vaadates on igati mõistlik kasutada Domeenivaidlus komisjoni ja esialgsed domeenivaidlused seal pidada. Õigusabi kulule lisandub DVK juures veel menetluskulu lõiv¹⁵⁵. Makstav vaidluse lõiv sõltub siis komisjoni suurusest, kus pool soovib kasutada ühe või kolme liikmelist komisjoni. Tänapäevaks ei ole veel keegi kolmeliikmelist komisjoni oma domeenivaidluseks kokku palunud kutsuda. Kõik seni- sed vaidlused on piirdunud üheliikmelise komisjoniga.

Kuid kas need kulud peab kannatanu ise kandma? Huvitav on see aspekt, millise nõude alusel tuleb kaubamärgi või äriühingu nime omanikul kahju hüvitamise nõude esitamisel domeeni- nime omaja vastu kasutada. Isikute vahel ei ole lepingulist suhet ning puudub ka otsene seaduslik alus, mingi konkreetne paragrahv, millele toetuda. Ei anna ju rahuldavat tulemust kui tekkinud õigusvaidlusega tekkinud kahju, õigusnõustamine ja vaidluskomisjoni lõiv, hüvitamist nõuda toetudes domeeniregistreerimise reeglite alusel. Ei, seda mitte.

Peatun ühel näitlikul domeenivaidlusel, kus basemetall.ee¹⁵⁶ domeen võeti konkurendi poolt kasutusele, et läbi selle enda veebilehele külastajaid juurde tuua. Hageja esitas kostja vastu hagiavalduse õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitamise kohta. Samuti leidis hageja et kostja tekitas hagejale oma tegevusega kahju VÕS § 128 lg 3 mõistes. Hageja esitas kostja vastu deliktalise nõude VÕS § 1045 lg 1 punktide 5, 7 ja 8 alusel. Kus kostja omapoosse rikkumise- ga, põhjustades hagejale otsest varalist kahju õiguste kaitsmiseks tehtud kulutuste näol. Samu- ti viitas hageja, et kostja õigusvastase tegevuse lõpetamiseks sai hageja pöörduda ainult Do- meenivaidluste Komisjoni poole. Hageja leidis, et õigusabikulud ja tasutud lõiv kujutasid en-

¹⁵³ Reglemendi p 15.4 alusel - domeeninimi on identne või eksitavalt sarnane vaidlustaja varasema õigusega

¹⁵⁴ Intervjuu Almar Sehveriga

¹⁵⁵ Ibid.

¹⁵⁶ Ibid.

dast hagejale tekitatud kahju. Hageja oli sunnitud nimetatud kulusid kandma, et vaidlustada kostjate poolt õigusvastaselt registreeritud domeeninimi. Põhjuslik seos ja tekkinud tagajärg.

Harju Maakohus¹⁵⁷ mõistis kostjalt välja 2 484 eurot. Samuti kulunud menetluskulud TsMS § 162 lg 1 järgi. Sama kaasus liikus edasi ja algatati apellatsioonmenetlus Ringkonnakohtus¹⁵⁸, seal kohtulahendi resolutsioonis leidis kohus, et rahuldada nüüd teise poole apellatsioonkaebus osaliselt menetluskulude jaotuse osas. Muus osas jätta Harju Maakohtu 17.04.2012 otsuse resolutsioon muutmata, muutes osaliselt otsuse põhjendusi. Samuti maakohtus kantud menetluskulud jätta selliselt, et jäävad 17 % ulatuses hageja kanda ja 83 % ulatuses kostjate A ja B kanda solidaarselt. Poolte ringkonnakohtus kantud menetluskulud jäävad 5% ulatuses hageja ja 95 % ulatuses kostja kanda. Sellega paraku ei saanud veel ring läbi vaid Ringkonnakohtu otsus jõustus Riigikohtu määrusega (21.12.2012) mitte menetleda. Menetluse alustamisest DVK'is (14. 01.2011) kuni Riigikohtu määruseni võttis aega kokku ca 2 aastat.

Muuta saaks seda, et siduda õiguslikult kohustavaks vaidluses osalemine. Mõte on selles, et kui registreerija lihtsalt jätab vaidlusavaldusele vastamata või viskad lihtsalt rämpsposti pähe tähtitud kirja teateid siis peaks kohaldama sarnast tõlgendust nagu juhtorgani hoolsuskohustuse juures jälgitakse. Vaadelda justkui juhtorgani liikme kohustusi kui vastutuse aluseks, ehk et vastutavad oma kohustuste rikkumise eest. Seda mõttelõnga siduda sellega, et näidates üles lugupidamist ja pidada kinni hoolsuskohustusest siis maksaks kokkuleppeliselt näiteks vaid pool tekkinud kuludest ja vastasel juhul tuleb kõik menetlusega seotud kulud kanda.

Tulevikus võib aset leida ka UDRP lahenduste juures võimalus, et rakendatakse korda kus lähtutakse printsiibist «kaotaja maksab» näiteks analoogia põhjal sarnaselt TsMS § 162 lg 1 mis sätestab, et hagimenetluse kulud kannab pool, kelle kahjuks otsus tehti. Kuivõrd vaidluskomisjon määrab ära, et kelle kasuks ja kahjuks otsus tehakse, tuleb menetluskulud jätta juba komisoni otsusega kaotaja kanda. Usun, et see hoiaks ära ka asjatud vaidlused ja sunniks osapooli omavahelistele kohtuvälistele kokkulepetele. Autori arvates ei minda siis lihtsalt vaidlema vaidlemise pärast vaid oma tegelikke tunnetuslikke õigusi kaitsma. Esialgselt lihtsakoe-lisena tundunud domeenivaidlusest võib kohtuvaidlustega koos kulutuste kogumaksumus küündida sellisel juhul ebamõistlikult suureks.

¹⁵⁷, HMKo 2-11-53200/19

¹⁵⁸, TlnRnKo 2-11-53200/40

Kuid eelkõige peab töö autor oluliseks kulunud väärtuslikku aega. Ajajoon sellest millal tunnetuslikul leidis aset domeenikaaperdamisega tekkinud riive, millal DVK komisjon vaidlustavalduse saab ja seda menetleb, millal sellele järgneb esimese astme kohtuvaidlus, millal ringkonnakohus oma otsuse teeb ja kas riigikohtu loakogu võtab menetlusse või mitte. Selle protsessi käigus oli ju esmaseks vajaduseks saada endale domeeninimi, et seal peal oma klientidele tooteid tutvustada jmt. Internet on oma arengu kiiruselt nii kiire ja seadmed, millega internetti on võimalik minna lisandub juurde iga sekundiga tuhandeid ja interneti kiirused arenevad mastaapselt. Siis tegelikult vaidlus mis kestab näiteks aasta või kaks aastat siis planeeritava veebilehega ei ole seal enam midagi peale hakata, mitte sellisena milleks see sellel ajahetkel planeeritud oli. See rong on läinud. Tuues näite milles palun meenutada, et kas töö lugeja mäletab aega kui veel inimestel mobiiltelefone ei olnud rääkimata nutitelefonidest millega internetis viibimine on lihtsamgi kui arvutiga.¹⁵⁹ Tegelikul oli see just alles. Autor soovib viidata interneti kasutusvõimalustes aja liikumise fenomenaalsele kiirusele. Täna alles kuuleme põgusalt näiteks Google Glass¹⁶⁰ tehnoloogiast kuid arvatavasti homme ei kujuta meist keegi ennast enam ilma selleta ette. Seega on väga oluline, et domeenivaidlused kui üks osa interneti sõltumatuses ja arengust ei tohiks võtta pikalt aega. Seda enam, et domeeni registreerimine õigusrikkumisena toimub loetud minutitega. Proportsionaalselt selle riive heastamine ei tohiks kaugemas tulevikus oluliselt kauem aega võtta. Autorile tunduks selline kiirus meeltemööda. Kuid kas see üldse võimalikuks osutub ja kuidas selleni jõutakse on hea küsimus.

11. Intellektuaalse omandi kodifitseerimine

Kohtupraktikas on aktsepteeritud, et domeeninimi sarnaneb oma funktsioonidelt kaubamärgiga, kuna see hõlbustab eristamist ja meeldejätmist, annab teavet, näitab kuuluvust või päritolu ning täidab reklaamifunktsiooni. Domeeninimel on varaline väärtus ning see võib olla intellektuaalse omandi objektiks.¹⁶¹

Hetkel seadusi kodifitseeritakse, selle käigus saab teha selgemaks ka domeeni paiknemise õigussüsteemis. Hea oleks seaduse jõuga viidata ka raamistikule / üldpõhimõtetele, kelle huve esindatakse, kuidas vaidlusi lahendatakse, millisel määral on kaubamärgi laiendamine domeenile – kas see on õigustatud ja õiguslooja soov ja tahe või riigikohtu selle kolleegiumi tole aegne üksikjuhtumi juures olev nägemus soovimata sellest teha pretsedendi menetlust. Hetkel

¹⁵⁹ Lisas 1.9. «The Mobile Moment», kuidas loetud aastatega on nutitelefonid tekkinud, millel internet.

¹⁶⁰ Google. Google Glass. Kättesaadav: <http://www.google.com/glass/start/how-it-feels/>, 20.05.2013

¹⁶¹ RKTk 3-2-1-4-06, p 49

on võetud Riigikohtus tehtud lahendus aluseks ja ka teised kohtuinstantsid kasutavad domeenivaidlustes viidates sellele. Kohtuotsuse põhjendavas osas viitab Harju Maakohtu lahend¹⁶² punktis 49, et Riigikohtu lahendites olnud ja domeeninimedega väljendatud seisukohad, eelkõige p-d 47, 48, 49, 50, 51, 52 on kohaldatavad kõigis vaidlustes domeeninimede üle. Tuginedes sellele siis seega saab domeeninime õiguskaitse ulatuse määramisel lähtuda kaubamärgiseadusest.

Mõte on üldpõhimõtete reguleerimises. Autori arvates ei tohiks me Soome näitel edeneda kus iga uus domeenidega seotud tegevus ja muudatus tuleb läbi seadusloome kujundada. Arvan, et selline ülereguleerimine ei ole meie kontekstis vajalik. Juhul kui muutusi planeeritakse kas siis käesolevast tööst lähtuvalt või kodifitseerimisest tulenevalt siis Interneti kogukonda¹⁶³ kaasates on võimalik vajalikud täiendused viia sisse domeenireeglitesse ja domeenivaidlus komisjoni reglementi.

Linnar Viigi sõnavõtt interneti vabaduse teemadel ning vaadates tulevikku sõnas ta järgmist: *Eesti välispoliitika selle aastatuhande «kolm vaala» interneti teemadel on olnud selged: me toetame vaba interneti, peame äärmiselt oluliseks interneti turvalisust (sealhulgas koostööd küberjulgeoleku vallas) ning soosime avaliku ja erasektori tihedamaid koostöömudeleid interneti valitsemisel. Valitsuste rolliks pole aga mitte piirangute, vaid arengut soodustava keskkonna loomine.*¹⁶⁴ Käesoleva töö autori arvates parandaks riiklik reguleerimine õiguslikult arusaadavust ja väljendaks selgepiirilisemalt seaduslooja tahet. Huvitaval kombel viitas Linnar Viik veel samas artiklis asjaolule, et President kuulutas aastal 2000 välja Telekommunikatsiooniseaduse ja seal oli märgitud esmakordselt sõna «internet» ja läbi selle on rahvusvaheliselt hiljem nimetatud seda seaduseks «Internet kui inimõigus Eestis». Nüüdseks võib leida sõnaosa «internet» kasutamist meie kehtivas õiguses Riigi Teataja andmetel lausa 128. kehtivas terviktekstis. See võttis aega oma kümme aastat. Millise aja pärast ja millises mahus võime leida meie seadusloomes sõnapaari «domeen» ja «domeeninimi» on meie seaduslooja ja EÜ otsustada.

Kuidas kujuneb UDRP reeglite ajas muutmine seda näitab vaid tulevik. Muidugi, iga juriidilist mehhanismi võib parandada. Õiguste omaja seisukohalt võiks lahenduste tähtajad lüheneda, selle kohaldamisala võiks ulatuda väljapoole kaubamärgiõiguste haldusala ja täiendavate

¹⁶² HMKo 2-10-47190/10

¹⁶³ EIS. Internetikogukona kaasamise hea tava. Kättesaadav:

http://www.internet.ee/public/Internetikogukonna_kaasamise_hea_tava_2012_10_31.pdf, 20.05.2013

¹⁶⁴ Postimees. Linnar Viik: kui vaba on internet aastal 2020?. Kättesaadav:

<http://arvamus.postimees.ee/1239754/>, 20.05.2013

halva-usu stsenaariumite selgemasõnalist sõnastamist ning võtta kasutusele kihiline edasikaebamise meetod. Samuti on jutuks olnud kahju hüvitamise mehhanismid ja toonitatud «kaotaja maksab» mudelit.¹⁶⁵ Kaotaja maksab mudeli juures on see väga atraktiivne brändi omaniku vaatevinklist, kuid seda võimalust ja tekkivaid tagajärgi tuleb väga tõsiselt kaaluda. Sellise süsteemi läbivaatamine nõuaks vaidluspoliitika ja kehtivate reeglite muutmist.

Iseenest «kaotaja maksab» mudeli juures oleks tähelepanuväärne see, et analüüsides DVK kaasuseid siis sugugi mitte alati ei võida vaidlustaja. Osa vaidlustajatest on oma loodetud õigusest ilma jäänud, kuigi jah, siis see ülejäänud on siis ka domeenist ilma jäänud. Praeguses olukorras, on olemasolevast UDRP raamistikust, brändi omanikule ka suur kasu. See on töötav süsteem mis tagab üldise edukuse siiski suuremal osal juhtudest.

Läbi WIPO lahendite paljususe leian, et sealset suurt kogemuste pagasit ja head praktiliste teemade võimalustega tutvumist on võimalik nendest teadmistest kasu saada. Iga vastav jõupingutus korrigeerida õiguslikku raamistikku, ei tohi olla tehtud kiirustades, vaid peaks pigem olema tasakaalustatud ja suunatud tulevikku. Tagamaks piisavate vahendite olemasolu, ekspertide aruteludes osalemise, piisava kaaluga huvigruppide osalemise ja maandatud konstruktiivse kriitika.

12. Täiendavalt

Töötada välja juhendid (whitelist, guide-book, vmt). Koostada mõned näidised, et kuidas vaidlust ette valmistada. Seda enam kui on sarnaselt .eu plaanidega hakata tegema vaidlusprotseduure kättesaadavamaks eraisikute ja väike- ning keskmise suurusega ettevõtetele, siis paratamatult neil kõigil ei ole majanduslikult võimalik advokaadibüroost abi leida vaid saaksid esialgsed materjalid soovi korral ise kokku panna. Tõsi, seeläbi suureneks vaidlusorgani sekretariaadi töökoormus kuna peab reglemendi kohaselt teatisavaldusi välja saatma teatamiseks, et vaidlusavaldusel puuduseid kõrvaldama ning paremini vormistama.

Kuid paratamatult tuleb tunnistada, et tavaline ettevõtja, Eestlasele omaselt, kannatab ülekohatu välja ja oskamatuses ei võta midagi oma õiguste kaitseks ette.

¹⁶⁵ Ibid. lk 26

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks oli uurida õiguslikke probleeme domeeninimede registreerimisel «kes ees, see mees» printsiibi järgi kus võib ette tulla olukordi, millega domeeninimesid üritatakse registreerida isikute poolt, kes ei pruugi olla vastava domeeni suhtes heauskselt õigustatud ehk toimub domeeninimede kaaperdamine. Enamasti puudutab selline tegevus tuntud kaubamärkidega kokkulangevaid või nendega sarnaseid domeeninimesid. Töös leiti, et pahausksete registreerijate eesmärgiks on reeglina saada kasu vastava domeeninime müügist kaubamärgi vms tähise õigustatud omanikule.

Samuti oli käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks analüüsida domeenivaidluste tekkepõhjust. Nende mille juures autorile tundub, et on võimalik olukorda parendada, pakuti töös välja võimalikud lahendused. Leida vastus küsimusele, et kuidas on domeeni õiguslikud vaidlused ja kaitse määratletud Eesti Vabariigi seadusandluses ja jõuti selgusele, et selle küll kesine õiguslik regulatsioon ei too kaasa õigusvaakumit.

Töö sügavamaks ja kitsamaks uurimisobjektiks oli valitud domeenivaidluste lahendamine «*Cybersquatting*» vaidluse teemadel. Eelkõige hõivamise protseduurilise lihtsuse ja hilisema keeruka ja suhteliselt aeganõudva ning paraku ka kuluka varasemast õigusest lähtuva domeeni tagasisaamise saavutamise protsessi suhtes. Töös leitud lahenduskäigud ja samuti praktikas juba ka täna kasutatavad meetmed, annavad vajalikud tööriistad sellega võitlemiseks. Domeeni registreerimise kiirus jõuab vaidluste lahendamise tempost kahjuks oluliselt ette.

Töös vaadeldi hüpoteesi, et kas domeeninimede õiguslik regulatsioon ei taga piisavat õiguskaitset. Vaadeldavad punktid näitasid kätte olukorra kus domeeniregistreerimise osas Eesti seadustes laiutab lõhe ja regulatsioon selles osas on puudulik kuid abi saab rahvusvahelise standardiga tuletatud domeeniregulatsioon ja õigusvaidlused. Keeruline on paraku siiski endiselt kohtuvaidlustes õigusaktidele viitamine. Puudub säte millele tuginedes oleks võimalik oma hagi rajada.

Domeeninimede hõivamist on mõistlik vaadelda üksnes laiemas kontekstis. Domeenide kaaperdamine lähtub oma põhiolemuselt ärinimede ja kaubamärkide, või sarnaste nimeosade, kaaperdamisega. Need eeltoodud kolm aspekti on seotud üldjuhul äritegevusega. Kui nende erinevate õiguste saamise protseduurid ning rakendatud reeglid erinevad siis õnnestub nendest ühe kaaperdamise teel lihtsalt teistele osadele kahju tekitada. Hea on siinjuures oma õigusi ja

samuti ka kohustusi teada ning seejuures neid ka õiguspäraselt kaitsta, sest domeeni registree-rijate hulka satub paratamatult õnneotsijaid, kes proovivad teiste eeltehtud töö ja tuntuse pealt «liugu lasta».

Üldjuhul domeenide kaaperdamist otseselt ei tasu karta. Kui domeenikaaperdamist tehakse «pahauskselt » siis saab varasema õigusega kaitstud domeeninime selle õige omanik tagasi. Küll aga kui esimesena registreerinud isikul on kõik vajalikud õigused kõnealust domeenini-
me kasutada, siis seda temalt muidugi ära võtta ei saa.

Võrreldavate regulatsioonide analüüsimisel selgus, et UDRP ei tööta rangelt pretsedentidele tuginedes. Kuigi komisjonid seda soovivad, et nende otsused oleks kooskõlas varasemate kogude otsustega, mis käsitlevad sarnastel asjaoludel toimunud olukordi. See tagab, et UDRP toimiks õiglaselt, tõhusalt ja prognoosival viisil kõigi osapoolte jaoks.

Eesmärgipärasus peaks seisnema selles, et domeenivaidluste rikkumuse tekitatud tagajärjed ei oleks suured ja «internet» suudaks sellele piisava kiirusega reageerida. Igakordselt ei ole vaja suurt rahakotti kergendada vaid võimaluse ja vajaduse saabudes pigem oma tunnetatava õigu-
se eest seista vastu vaieldes. Samas oma õiguste eest seismine ei tohiks Domeenivaidluste komisjonis liialt kulukas olla.

Riigikohtu tsiviilkolleegiumi arvates ei ole domeen üksnes aadress, vaid see kannab lisaks tehnilisele funktsioonile ka muid ülesandeid. Viidates seejuures domeeninime omajale, mõju-
tab domeeninimi nt Interneti kasutajaid külastama just seda veebilehekülge. Seega sarnaneb domeeninimi oma funktsioonidelt kaubamärgiga, kuna see hõlbustab eristamist ja meeldejä-
mist, annab teavet, näitab kuuluvust või päritolu ning täidab reklaamifunktsiooni. Selliselt on domeeninimel ka varaline väärtus ning see võib olla põhimõtteliselt intellektuaalse omandi objektiks. Tihti oma lahendites viidataksegi vaid eelmainitud Riigikohtulahendile kui tööauto-
ri ettepanek oleks see printsiip sõnastada ka õigusliku üldraamistikuna seaduse loomesse väl-
jendades seaduse jõustajate soovi ja tahet seda sellisel kujul tõlgendada.

Autor püüab omapoolse panusega rikastada eestikeelset õiguskirjandust ning juhtida tähele-
panu domeeninimede laiendamisest kaubamärgiõigusele.

Töös antakse soovitus ja püütakse julgustada pooli omavahelisi kokkuleppeid domeenivaid-
lustes sõlmida seda siis vaidluskomisjoni egiidi all.

Eeltoodust tulenevalt on bakalaureusetöö lisaväärtuseks ka tähelepanu juhtimine kaubamärgiseaduse kitsaskohtadele ja õigusregulatsiooni ja riigikohtulahendi tõlgendamise tagajärgedeni ning püütakse esitada praktilisi soovitusi millede esitamine seaduse võimalikeks muudatusteks vormimisel võib Intellektuaalse omandi seaduse kodifitseerimise töörühmale loodetavasti abiks olla.

Ometi kogu internetti ei saa reguleerida ühe riigi õigusruumis vaid see sünnib ühise rahvusvahelise koostööna. Veel täna ei või teada mis laadi küberkuritegevus juba homme igapäevaseks saab ja selle vastu aitab võidelda vaid ajas ja mugavalt kohanduv õigussüsteem. Peab olema piisavalt paindlik ja dünaamiline tõkestamaks pahatahtlikku tegevuse levikut. Selleks on vajalik väljatöötatud üldraamistik.

Kaugemasse tulevikku vaadates oleks hea välja töötada lõplikult valmivad uued domeenireeglid/regulatsioon mis vastavad internetikogukonna vajadustele. Loodetavasti käsitletakse domeenide õigusliku regulatsiooni temaatikat ka töösolevas Intellektuaalse õiguse kodifitseerimise protsessis.

Isiklikus aspektis soovib töö autor tulevikus keskenduda ja uurida täiendavaid võimalusi kuidas UDRP võiks laieneda selliselt, et võetaks kasutusele «kaotaja maksab» printsiip. Mida sellekohane oluline meetodi muudatus endaga kaasa võib tuua ja millised tagajärjed sellega võivad kaasneda.

*Eestil, vaba ja turvalise interneti eestkõnelejal, on interneti tulevikus kanda oluline roll.*¹⁶⁶

¹⁶⁶ Ibid.

SUMMARY

INADEQUACY IN LEGAL REGULATIONS CONCERNING DOMAIN NAMES, RESULTING «CYBERSQUATTING» AND IN-ADEQUATE PROTECTION OF RIGHTS

Lauri Tiitus

The purpose of the present bachelor's thesis is to analyse domain disputes and their causes. Concerning solutions for disputes that the author feels could be improved upon, possible alternatives are presented. In addition an attempt is made to answer the question of how a domain's legal disputes and defence are, or are not, specified in Estonia's legislation and whether the lacklustre legal regulation brings with it a sort of vacuum, also how the disputes between domains and trademarks are regulated.

Topic of the bachelor's thesis is very actual both nationally as well as internationally in light of the seen exponential growth of internet use and the legally objectionable behaviour shown. The current thesis poses question about internet domain names as intellectual property and trademark protected name forms.

The act of occupying domain names should be looked at as point from a wider context. Domain squatting, also known as cyber squatting, is essentially the occupying of trade names and trademarks, or names similar. These three aspects are business related. When there are differences between the procedures of gaining rights to and the regulations governing the registration and use vary between the three then by having rights to one it is possible to harm the others. It is good therefore to know your rights and obligations and so too to legally protect your rights for amongst domain registrants there are those who would use other's prior work and renown for their own gain.

A domain name is according to the civil board of Estonia's Supreme Court not just an address but also holds purposes beyond just its technical functions. Referring to the owner of the domain the domain name for example influences an internet user to visit just that website. As so the domain name bears similarities by its function to a trademark, for it facilitates recognition and remembrance, informs, shows affiliation or origin and also serves its function

as advertisement. So the domain name also has a monetary worth and it can in principle be the subject of intellectual property.

Domain name disputes on the subject of «cybersquatting» have been chosen as the topic of research for the work. In main the procedural simplicity of acquiring a domain name and the later challenging and often expensive reclaim of the domain from the offending party to one with prior rightful claim. Such action not only disrupts entrepreneurial freedom, the rights of trademark owners but also the stability of the internet.

Registering domain names on the basis of «first come, first served» principle can cause incidents where the domain names are being registered by individuals who are not doing so from a position of good will toward the domain, so a domain becomes occupied by a cybersquatter. This is most often done with domain names bearing a similarity to a well-known trademark. As is usually the case the intention of the registering party is to reap the benefit from selling on the domain to the rightful owner of the trademark.

While drawing parallels to recognised international regulations, the thesis aims to narrow the legal dispute to within the jurisdiction of Estonia's internal .ee domains.

The thesis above all aims to open up standpoints in established legal rulings concerning domain names and trademark disputes. Primarily stopping on EURid¹⁶⁷, WIPO¹⁶⁸, and Estonian Domain Disputes Committee¹⁶⁹ dispute solutions and court practice.

The methodology used covers and makes use of empirical analysis of law practice along with solution models in circulation amongst theoretical literature, attempting to inspect via quantitative method the proposed hypotheses and assessing in the analysis of theory and materials the validity of the proposed positions, along with clarifying that in which the compared regulations differ. Also in the thesis is analysed related statistical material.

Both in Estonia as well as on the international level, experts hold that internet cannot be over regulated. However the legal aspect must be regularly kept up-to-date and be able to adapt on the run. Even so the internet cannot be regulated within the legal structure of a single country but only through international cooperation. It cannot be known today what form of

¹⁶⁷ ESI. About us. Kättesaadav: <http://www.eurid.eu/en/about-us>, 20.05.2013

¹⁶⁸ WIPO. Domains. Kättesaadav: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/>, 20.05.2013

¹⁶⁹ ESI. Domain Disputes. Kättesaadav: <http://www.internet.ee/en/domains/domain-disputes/>, 20.05.2013

cyber crime becomes commonplace tomorrow and the only way to combat such is an up-to-date and easily adaptable legal system. It needs to be flexible and dynamic enough to halt the spread of criminal activity.

The underlying goal has to be that the consequences of domain infractions would not be overly damaging and that the «internet» could react to it with enough speed. It should not be necessary for the owner in the right to fork out a sum of money each time a domain dispute springs up, but to stand in defence of their perceived right instead. At the same time defending your rights should not be expensive beyond reason at the Domain Disputes Committee.

In general domain squatting is not something that should be overly feared. When it is done «in bad faith» the owner with prior right would be returned the domain name rightfully theirs. However when the first registered individual has all the requisite rights for the domain name in question then of course it should not be taken away.

(allkirjastatud digitaalselt)

(töö autori allkiri ja kuupäev)

20.05.2013

KASUTATUD LÜHENDID

- ACPA — Anticybersquatting Consumer Protection Act
- ADR — Alternative Dispute Resolution
- AutÕS— Autoriõiguse seadus
- BGB — Saksa tsiviilseadustik
- ccTLD — country code top-level domain, for example: .ee on Eesti
- DNS süsteem — Domain Name System
- Domeeni spekulant — Isik, kes loob või ostab domeene, et neid hiljem siis suurema tulu saamise nimel maha müüa.
- EIS — Eesti Interneti Sihtasutus;
- ICANN — Internet Corporation for Assigned Names and Numbers at www.icann.org.
- KaMS — Kaubamärgiseadus
- NAF — the National Arbitration Forum
- Pacta sunt servana — Lepingut tuleb täita
- PatS — Patendiseadus
- PS — Põhiseadus
- RKTko — Riigikohtu tsiviilkolleegiumi otsus
- SEO — Search Engine Optimisation
- TNSMetrix — Interneti lehekülgede külastusstatistika mõõtesüsteem
- TsMS— Tsiviilkohtumenetluse seadustik
- TsÜS — Tsiviilseadustiku üldosa seadus
- Typosquatting — which involves the deliberate act of registering a domain name similar to the name of a known brand but with the exception of a few, deliberate typographical changes
- UDRP — Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy
- URS — Uniform Rapid Suspension System
- WHOIS – andmebaas — tähendab teenust, mille vahendusel edastatakse Domeeninime ja Registreerijate kohta käivat teavet üldkasutatavas andmesidevõrgus.

- WIPO — World Intellectual Property Organization
- WWW — World Wide Web
- VÕS — Võlaõigusseadus

KASUTATUD MATERJALIDE LOETELU

1. Kirjandus

- 1) Toomso, M. Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega. Juridica V/2000, lk 281-287.

2. Normatiivmaterjalid

- 2) Äriseadustik
- 3) Kaubamärgiseadus
- 4) Patendiseadus
- 5) Põhiseadus
- 6) Telekommunikatsiooniseaduse
- 7) Tsiviilkohtumeneltuse seadustik
- 8) Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 22.04.2002 määrus nr 733/2002
- 9) Verkkotunnuslaki 13.3.2003/228
- 10) Euroopa Komisjoni 28.04.2004 määrus nr 874/2004

3. Kohtupraktika

- 11) RKTK 3-2-1-4-06 (Gulf-Oil domeenivaidlus)
- 12) TlnRnKo 2-06-20774/14
- 13) HMKo 2-10-47190/10
- 14) TlnRnKo 2-11-53200/40
- 15) HMKo 2-11-53200/19
- 16) HMKo 2-12-4595
- 17) HMKo 2-12-41010
- 18) HMKo 2-11-40635/18
- 19) KHO 10.05.2006, taltio 1169, vuosikirja 147/2/05 (korkeimman hallinto - oikeuden ratkaisu)
- 20) KHO 08.11.2007, taltio 2878, vuosikirja 2940/2/06
- 21) KHO 05.02.2008, taltio 163, vuosikirja 2008:7
- 22) KHO 04.06.2009, taltio 1432, vuosikirja 3840/3/07

4. WIPO lahendid

- 23) WIPO otsus nr. D2001-0160, mercedesshop.com;
- 24) WIPO otsus nr. D2001-0903, okidataparts.com;
- 25) WIPO otsus nr. D2002-0095, experiancredit.com;
- 26) WIPO otsus nr. D2004-0481, porsche-buy.com;
- 27) WIPO otsus nr. D2007-0367, utadahikaru.net;
- 28) WIPO otsus nr. D2007-1524, nascartours.com;
- 29) WIPO otsus nr. D2007-1921, ticketmast.com;
- 30) WIPO otsus nr. D2008-0647, sermosucks.com;
- 31) WIPO otsus nr. D2008-1712, mercedesshop.com;
- 32) WIPO otsus nr. d2009-0057, jenniferlopez.org, jenniferlopez.net;
- 33) WIPO otsus nr. D2009-0113, babygapclothing.com jt;
- 34) WIPO otsus nr. D2009-0534, culturaprofetica.com;
- 35) WIPO otsus nr. D2009-1394, palaisstephany.com;
- 36) WIPO otsus nr. D2010-0207, gaastrashop.com;
- 37) WIPO otsus nr. D2010-0981, discountvibramfivefingers.com;
- 38) WIPO otsus nr. D2010-1419, gerihalliwell.com;
- 39) WIPO otsus nr. D2010-1431, beyoncefragrance.com;

5. Domeenivaidluste Komisjoni lahendid

- 40) Komisjoni 12.11.2010 otsus nr 10-1a-258, bang-olufsen.ee;
- 41) Komisjoni 18.01.2011 otsus nr 10-1a-259, arvutidoktor.ee;
- 42) Komisjoni 29.07.2011 otsus nr 11-1a-264, kermon.ee;
- 43) Komisjoni 12.08.2011 otsus nr 11-1a-267, basemetall.ee;
- 44) Komisjoni 19.08.2011 otsus nr 11-1a-268, daikin.ee;
- 45) Komisjoni 12.10.2011 otsus nr 11-1a-272, marykay.ee;
- 46) Komisjoni 28.12.2011 otsus nr 11-1a-275, zehnder.ee;
- 47) Komisjoni 05.07.2012 otsus nr 12-1a-281, vodafone.ee;
- 48) Komisjoni 12.09.2012 otsus nr 12-1a-284, teval.ee;
- 49) Komisjoni 23.10.2012 otsus nr 12-1a-286, euromaster.ee;
- 50) Komisjoni 05.12.2012 otsus nr 12-1a-286, estivok.ee;

6. Üliõpilastööd

- 51) Koitel, R. Domeeninime õiguslik regulatsioon ja seos kaubamärgiõigusega. Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut, 2007
- 52) Kranaat, K. Hinnang Eesti domeenireformile õiguslikust aspektist. Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut, 2012
- 53) Lahe, N. Isikunime õiguskaitsest ja kasutamisest kaubamärgi ja domeeninimena. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut 2008.
- 54) Tšetõrkin, I. Domeeninime kaitse probleemid. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, Eraõiguse instituut 2007.

7. Elektroonilised allikad

- 55) ADReu. ADR Täiendavad reeglid Tšehhi Vabariigi Majanduskoja ja Põllumajanduskoja Vahekohtu juures. Kättesaadav:
http://eu.adr.eu/html/et/adr/adr_rules/Supp%20Rules_Estonia.pdf, 20.05.2013
- 56) ADReu. Domeenide .eu vaidluste lahendusreeglid (ADR Reeglid"). Kättesaadav:
http://eu.adr.eu/html/et/adr/adr_rules/adr_rules_Estonia.pdf, 20.05.2013
- 57) Advokaadibüroo LMHB. Domeenikaaperdajate vastu on rohtu. Kättesaadav:
<http://www.okia.ee/blog/2011/03/domeenikaaperdajate-vastu-on-rohtu/>, 20.05.2013
- 58) E24. Jaak Lippmaa: tulevikus domeenitasu langeb. Kättesaadav:
<http://www.e24.ee/?id=288414> , 20.05.2013
- 59) Economist. The world's most expensive domain names. Kättesaadav:
http://www.economist.com/blogs/dailychart/2010/10/domain-name_prices,
20.05.2013
- 60) EENet. Ettepanekud Eesti .ee lõpuliste teise taseme domeenimede haldamise ja registreerimise korralduse parandamiseks.. Kättesaadav:
http://www.eenet.ee/EENet/assets/docs/Ettepanekud%20Eesti%20domeeniniduse%20parandamiseks_loplik.pdf, 20.05.2013
- 61) EENet. Ettepanekud Eesti.ee lõpuliste teise taseme domeenimede haldamise ja registreerimise korralduse parandamiseks. Kättesaadav:
http://www.eenet.ee/EENet/assets/docs/Ettepanekud%20Eesti%20domeeniniduse%20parandamiseks_loplik.pdf, 20.05.2013
- 62) EENet. Hariduse ja Teaduse andmesidevõrk. Kättesaadav: www.eenet.ee, 20.05.2013
- 63) EENet. Veel ajaloolisi fakte ja statistikat. Kättesaadav:
<http://www.eenet.ee/EENet/2536.html>, 20.05.2013

- 64)** EIS. .ee Domeenireeglid. Kättesaadav:
<http://www.internet.ee/et/domeenid/domeenireeglid/>, 20.05.2013
- 65)** EIS. Domain Disputes Committee. Kättesaadav:
<http://www.internet.ee/en/domains/domain-disputes/>, 20.05.2013
- 66)** EIS. Domeenivaidluste komisjoni reglement. vt p 15.8 Kättesaadav:
http://www.internet.ee/public/Domeenivaidluste_komisjoni_reglement.pdf,
20.05.2013
- 67)** EIS. Eesti Interneti SA alustab registripidajatega lepingute sõlmimist uuele domeenikorraldusele üleminekuks. Kättesaadav: http://eestiinternet.ee/uudised/eesti-interneti-sa-alustab-registripidajatega-lepingute-solmimist-uuale-domeenikorraldusele-uleminekuks/_year/2010, 20.05.2013
- 68)** EIS. Internetikogukona kaasamise hea tava. Kättesaadav:
http://www.internet.ee/public/Internetikogukonna_kaasamise_hea_tava_2012_10_31.pdf, 20.05.2013
- 69)** EIS. Komisjoni lõivud. Kättesaadav:
http://www.internet.ee/public/Domeenivaidluste_Komisjoni_loivud.pdf, 20.05.2013
- 70)** EIS. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium sai volituse Eesti Interneti Sihtasutuse loomiseks. Kättesaadav: <http://www.internet.ee/uudised/majandus-ja-kommunikatsiooniministeerium-sai-volituse-eesti-interneti-sihtasutuse-loomiseks> ,
20.05.2013
- 71)** EIS. Majandusaasta aruanne 2011. Kättesaadav:
http://www.internet.ee/public/majandusaasta_aruanne__2011_f.pdf, 20.05.2013
- 72)** EMOR. Eurobaromeeter: Eesti kodanikel on võrrelduna Euroopa keskmisega mõnevõrra suurem ligipääs internetile nii arvutis kui ka telefonis. Kättesaadav:
<http://www.emor.ee/eurobaromeeter-eesti-kodanikel-on-vorrelduna-euroopa-keskmisega-monevorra-suurem-ligipaas-internetile-nii-arvutis-kui-ka-telefonis/>,
20.05.2013
- 73)** EMOR. TNSMetrix - interneti lehekülgede külastusstatistika mõõtesüsteem. Vt 17. nädal. Kättesaadav: <http://tnsmetrix.emor.ee/>, 20.05.2013
- 74)** Epl. EE: Microlink kemples Korea noormehega. Kättesaadav:
<http://www.epl.ee/news/majandus/ee-microlink-kemples-korea-noormehega.d?id=50847395>, 20.05.2013
- 75)** ESI. Domeenivaidluste lahendid. Kättesaadav:
<http://www.internet.ee/et/domeenid/domeenivaidluste-lahendid/>, 20.05.2013
- 76)** EURid. About us. Kättesaadav: <http://www.eurid.eu/en/about-us>, 20.05.2013

- 77)** Google. Google Glass. Kättesaadav: <http://www.google.com/glass/start/how-it-feels/>, 20.05.2013
- 78)** Google. Keyword Tool. Kättesaadav: <https://adwords.google.com/o/KeywordTool>, 20.05.2013
- 79)** Jurpc. Mitwohonzentrale.de. Kättesaadav: <http://www.jurpc.de/jurpc/show?id=20010219>, 20.05.2013
- 80)** Justiitsministeerium. Maksekäsu kiirmenetlus. Kättesaadav: <http://www.kohus.ee/23258> , 20.05.2013
- 81)** Justiitsministeerium. Tallinna ringkonnakohus ei andnud Premium Motors Capital OÜ-le domeeni www.porsche.ee osas õigust. Kättesaadav: <http://www.kohus.ee/35566>, 20.05.2013
- 82)** Jõks, A. Õiguskantsleri 04.04.2007. a. märgukiri nr 7-4/070137/00702734, Majandusminister Juhan Parts-ile. Arvutivõrgus: http://www.eenet.ee/EENet/assets/docs/oiguskantsler_majandusministeeriumile_feb2007.pdf, 20.06.2013.
- 83)** KanZleu. Shell.de. Kättesaadav: http://www.kanzlei-flick.de/shell_bgh.html, 20.05.2013
- 84)** Kaubamaja. Stiilipakett. Kättesaadav: <http://www.kaubamaja.ee/stiilipakett>, 20.05.2013
- 85)** Koda. Arbitraažikohtu Reglement. Kättesaadav: http://www.koda.ee/public/Failid/Reglement_2013.pdf, 20.05.2013
- 86)** Koda. Arbitraažikohus. Kättesaadav: <http://www.koda.ee/teenused/arbitraazikohus-2/>, 20.05.2013
- 87)** Komisjon. KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE tippdomeeni .eu rakendamise, toimimise ja tõhususe kohta . Kättesaadav: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0616:FIN:ET:HTML>, 20.05.2013
- 88)** Lawteacher. Cybersquatting. Kättesaadav: <http://www.lawteacher.net/business-law/essays/business-law-law-essays.php>, 20.05.2013
- 89)** Lippmaa, J. Eesti Interneti Sihtasutus Äripäeva seminar Domeenide kaaperdamisest, Arvutivõrgus: <http://www.seminar.aripaev.ee/images/originalimages/Jaak%20Lippmaa-66a23.pdf>, 20.05.2013

- 90)** Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit. lk 4 viimati 21.02.2008 nr. 3.1-1/2-1,. Arvutivõrgus:
http://www.internet.ee/public/Vabariigi_Valitsuse_kontseptsioon.pdf, 20.06.2013.
- 91)** Postimees. Linnar Viik: kui vaba on internet aastal 2020?. Kättesaadav:
<http://arvamus.postimees.ee/1239754/linnar-viik-kui-vaba-on-internet-aastal-2020>, 20.05.2013
- 92)** Postimees. Pangaga sarnase domeeni registreerimine tõi kohtuasja. Kättesaadav:
<http://www.postimees.ee/53513/pangaga-sarnase-domeeni-registreerimine-toi-kohtuasja/>, 20.05.2013
- 93)** SaarPoll. DOMEENI REGISTREERIJATE RAHULOLU UUE DOMEENIKORRAGA. Kättesaadav:
http://www.internet.ee/public/Uuring__EE_domeeni_registreerijate_rahulolu_uue_domeenikorraga_Saar_Poll_OU.pdf, 20.05.2013
- 94)** Schibsted. Our brands. Kättesaadav: <http://schibsted.com/Our-brands/>, 20.05.2013
- 95)** Searchengineland. The Periodic Table Of SEO Ranking Factors. Kättesaadav:
<http://searchengineland.com/seotable>, 20.05.2013
- 96)** Sedo. What Is Domain Parking?. Kättesaadav: <http://sedoparking.com/>, 20.05.2013
- 97)** Tarbija24. Eesti inimesed peavad veebipoodidest ostmist riskantseks. Kättesaadav:
<http://www.tarbija24.ee/329130/eesti-inimesed-peavad-veebipoodidest-ostmist-riskantseks/>, 20.05.2013
- 98)** Telegraph. Top 10 most expensive domain names. Kättesaadav:
<http://www.telegraph.co.uk/technology/news/7412544/Top-10-most-expensive-domain-names.html>, 20.05.2013
- 99)** Webpronews. Google Wins 750 Domains in Cybersquatting Case. Kättesaadav:
<http://www.webpronews.com/google-wins-750-domains-in-cybersquatting-case-2012-05>, 20.05.2013
- 100)** Veebileht. Reklaame täis. Kättesaadav: www.postimes.ee , 20.05.2013
- 101)** WIPO. Search WIPO Cases and WIPO Panel Decisions. Kättesaadav:
<http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/>, 20.05.2013
- 102)** WIPO. Search WIPO Cases and WIPO Panel Decisions. Kättesaadav:
<http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/index.html>, 20.05.2013
- 103)** WIPO. The Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy and WIPO . Kättesaadav: <http://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/wipointaudrp.pdf>, 20.05.2013

- 104)** WIPO. WIPO Domain Name Decisions. Kättesaadav:
<http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions.html>, 20.05.2013
- 105)** WIPO. WIPO Internet Domain Name Process. Kättesaadav:
<http://www.wipo.int/amc/en/processes/process1/report/finalreport.html>, 20.05.2013
- 106)** WIPO. WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Second Edition ("WIPO Overview 2.0"). Kättesaadav:
<http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview2.0/>, 20.05.2013
- 107)** Äripäev. Äripäev ei kaaperdaja - saate domeeni kauba peale. Kättesaadav:
http://www.ap3.ee/article/2009/12/15/aripaev_eu_kaaperdaja_saate_domeeni_kauba_peale, 20.05.2013
- 108)** Äripäev. Äripäeva TOP. lk 6, 8, 10, 12. Kättesaadav:
<http://leht.aripaev.ee/images/publicationimages/3b0915d6-57bc-451e-b5e4-edfc3f74d0e7-Paper/issue>, 20.05.2013

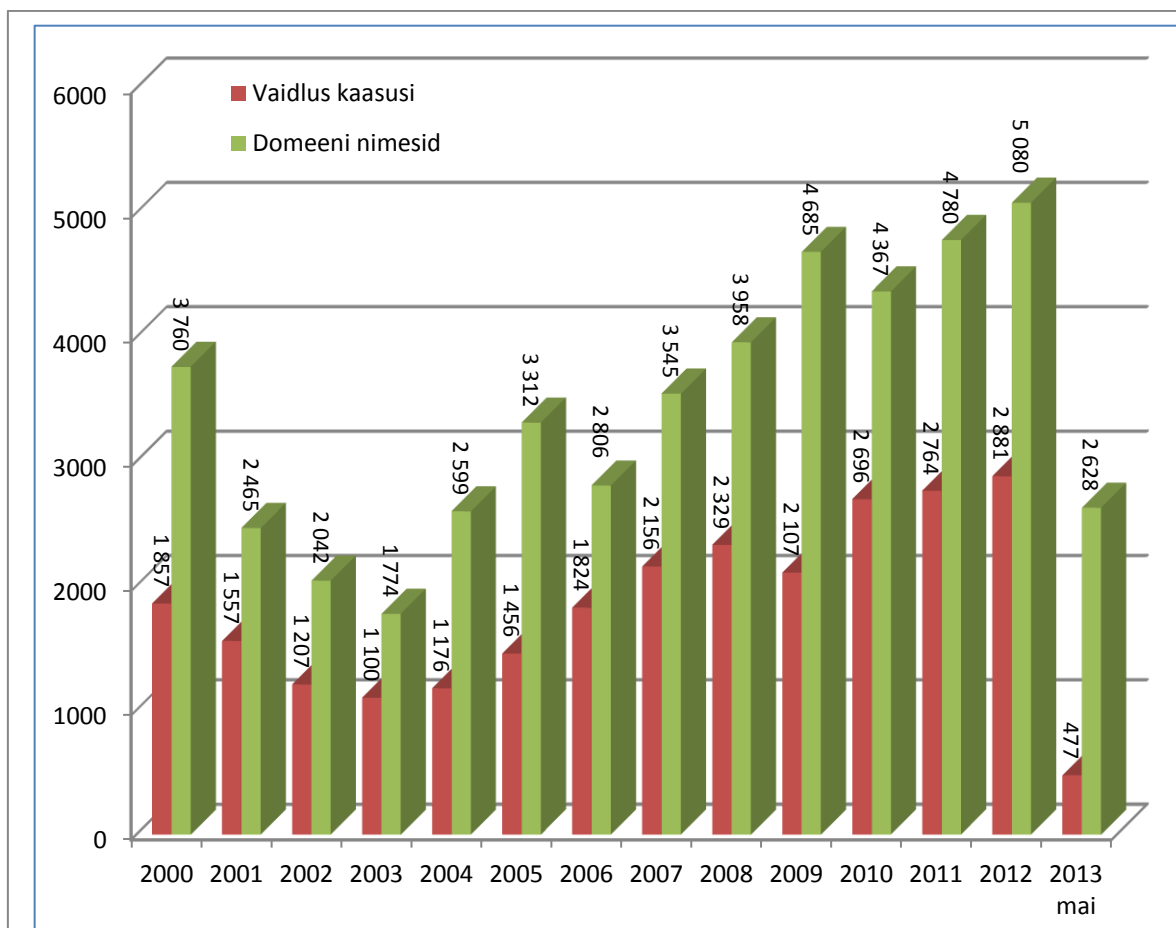
8. Avaldamata allikad

- 109)** Intervjuu/kirjavahetus Sehver, A. (autori valduses)

LISAD

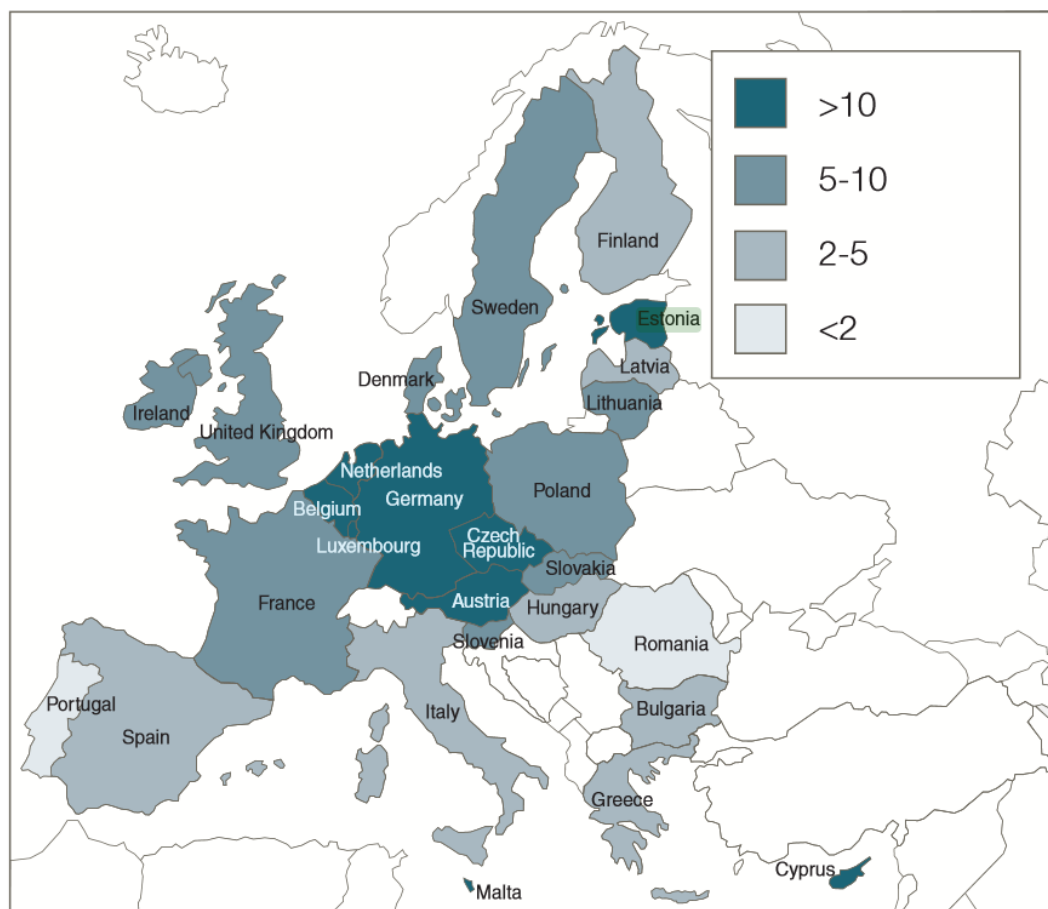
1. Lisa – Tabelid, illustratsioonid ja joonised

1.1. – Tabel: WIPO domeenivaidluste statistika¹⁷⁰

¹⁷⁰ Viide WIPO domeenivaidluste statistika üldisele kasvule.
Allikas <http://www.wipo.int/amc/en/domains/statistics/>

1.2. – Graafik:.eu aktiivsuse kaart¹⁷¹

Täiendavalt: .ee domeene on 20. mai 2013 seisuga kokku registreeritud: 69 245 tk

¹⁷¹ Eesti on lähiriikidest üks aktiivsemaid .eu domeeni registreerijaid,
Allikas http://www.eurid.eu/files/publ/quarterly_2012_Q4.pdf lk 20 Seisuga 2012 4 kvartal
.eu domain names per 1 000 inhabitants, Q4 2012 The number of .eu registrations per 1 000 inhabitants

1.3. – Tabel:.eu aktiivsuse kaart – 1000 elaniku kohta domeene¹⁷²

Popularity of .eu compared with ccTLD registrations, Q4 2012

Country	.eu/1000	ccTLD/1000	Country	.eu/1000	ccTLD/1000
Luxembourg	33.0	141.6	Poland	6.1	40.6
Netherlands	28.9	307.4	Ireland	5.4	164.0
Malta	22.5	n/a	United Kingdom	5.2	37.7
Cyprus	17.6	n/a	Slovenia	5.0	51.0
Austria	14.9	142.1	France	4.5	62.3
Czech Republic	14.6	96.1	Hungary	3.6	40.5
Germany	13.9	187.1	Italy	3.5	33.4
Estonia	12.2	51.2	Greece	2.8	44.9
Belgium	11.9	123.2	Finland	2.8	56.0
EU average	7.4	97.8	Bulgaria	2.6	n/a
Sweden	7.3	134.0	Latvia	2.2	34.3
Slovakia	7.0	55.0	Spain	1.2	29.4
Lithuania	6.8	47.1	Romania	1.2	46.9
Denmark	6.3	62.7	Portugal	1.2	48.8

The figures above show the number of domain names per 1 000 inhabitants at the end of Q4 2012. They are based on population data from Eurostat and ccTLD information from national registries.

1.4. – Tabel:.eu aktiivsuse kaart – domeenide arv¹⁷³

Total number of .eu domain names by country of registrant, Q4 2012

Country	Total names	Country	Total names
Åland Islands	2 228	Italy	216 990
Austria	125 250	Latvia	6 359
Belgium	130 120	Lithuania	21 983
Bulgaria	21 820	Luxembourg	16 909
Cyprus	14 135	Malta	9 415
Czech Republic	153 787	Martinique	155
Denmark	35 738	Netherlands	481 291
Estonia	16 411	Poland	237 326
Finland	15 953	Portugal	13 296
France	340 000	Reunion	359
French Guiana	42	Romania	27 044
Germany	1 139 158	Slovakia	38 247
Gibraltar	1 533	Slovenia	11 161
Greece	40 120	Spain	105 178
Guadeloupe	269	Sweden	68 567
Hungary	43 909	United Kingdom	341 299
Ireland	27 623		

The table above is based on country codes. Some EU Member State territories (such as Gibraltar, the Åland Islands and Guadeloupe) have their own country codes, which is why they are included in the list.

¹⁷² Ibit lk 18 Seisuga 2012 4 kvartal. Aktiivsuselt oleme 8'dal kohal

¹⁷³ Ibit lk 17 Seisuga 2012 4 kvartal. Soomest ja Lätist oleme arvuliselt ees

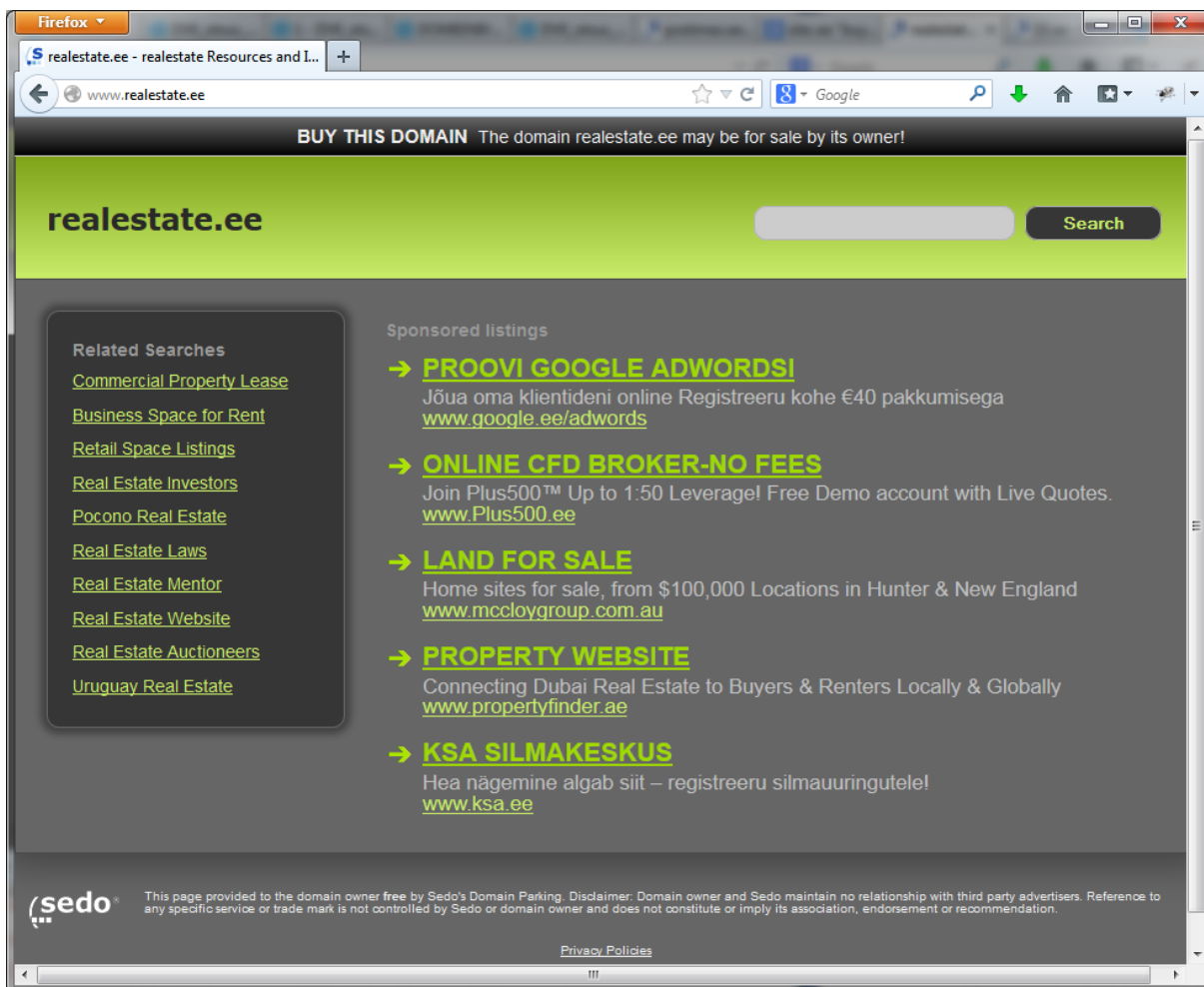
1.5. – Tabel: Sample of WIPO Domain Name Cases (2012)¹⁷⁴

Area	Sample Cases
Automobiles	American Automobile Association, Aston Martin, Audi, Bentley, BMW, Cadillac, Chevrolet, Corvette, Ferrari, Ford, General Motors, Honda, Michelin, Porsche, Volkswagen, Volvo
Banking and Finance	ANZ Bank, Banco Bac San José, Barclays, Comerica, Crédit Agricole, Crédit Mutuel, Denizbank, Deutsche Bank, Intesa Sanpaolo, KPMG, MasterCard, Merrill Lynch, Raiffeisen, Royal Bank of Scotland, Banco Santander, Standard & Poor's, Tesco Finance, VISA
Biotechnology and Pharmaceuticals	Bayer, Boehringer Ingelheim, Eli Lilly, F. Hoffman-LaRoche, Ferring, Genentech, Merck & Co, Mundipharma, Novo Nordisk, Pfizer, Sanofi-Aventis, Schering, Walgreen Company, Zambon
Education	American Council on Education, Brandeis University, Educational Testing Service, Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Occidente, Santa Fe University of Art and Design, Tufts University, University of Georgia, University of Vermont,
Electronics	Apple, Canon, Dyson, Electrolux, Elkjøp, Epson, General Electric, IBM, Osram, Panavision, Research in Motion, Samsung, Siemens
Entertainment	Ana Rosa, Avid Life, Columbia Pictures, Deezer, DreamWorks Animation, iTunes, Marlon Brando, MTV, Ubisoft, Viacom, Virgin Entertainment
Fashion	Aldo, Belstaff, Bikkembergs, Cerruti, Dr. Martens, Eric Bompard, Karen Millen, Lacoste, Lush, Missoni, Monsoon, Paul Frank, Pepe Jeans, Peuterey, Vans
Food, Beverages and Restaurants	Arla Foods, Barilla, Betty Crocker, California Milk Processor Board, Coca-Cola, KFC, Lavazza, McDonald's, Nestlé, PepsiCo, Red Bull, Rémy Martin, Wagamama, Yoplait
Heavy Industry and Machinery	Areva, BHP Billiton, Caterpillar, ENEL, Gazprom, General Electric, Gestamp, Grundfos, Mahindra, Palfinger, Petrobras, PLC Construction, Qualival, Saudi Arabian Oil Company, Schindler, Statoil, Suncor Energy, Tata Group, Tractor Supply Company
Hotels and Travel	Accor, AISA Cruises, Excellence Resorts, Expedia, Four Seasons, Holiday Inn, Hyatt, Ibis, Inter-Continental, La Quinta, Marriott, NH Hotels, Novotel, Scandic, Sebel Hotel, Sheraton, Six Continents Hotels, Sofitel, Starwood, Swissôtel, Westin
Insurance	Allianz, Allstate, AXA, Caja de Seguros Reunidos, GEICO, Jackson Life Insurance, Mapfre
Internet and IT	Autodesk, Citrix, Facebook, Frostwire, Google, Hewlett Packard, IBM, Intel, Microsoft, Rediff.com, SAP, Skype, Tumblr, WhatsApp, Yahoo!, YouTube
Luxury Items	Armani, Bottega Veneta, Burberry, Chanel, Christian Dior Couture, Davidoff, DKNY, Dolce & Gabbana, Etro, Fendi, Frey Wille, Goyard, Gucci, Hermès, Hugo Boss, J. Choo, Marc Orian, Moncler, Prada, Richemont, Rolex, Salvatore Ferragamo, Swarovski, Zegna
Media and Publishing	Advance Magazine Publishers, Arnoldo Mondadori Editore, CBS, ESPN, GQ Magazine, Grazia, Hemmings Motor News, Jorge Luis Borges, Kemosabe Entertainment, Lagardère, Marvel Characters, MBC, McGraw-Hill Companies, NBC, Oxford University Press, Time Out, Vogue
Retail	ALDI, Auchan, Bandai, Barra Shopping, Calzedonia, Conforama, Costco, Fnac, Galeries Lafayette, IKEA, Leclerc, LEGO, Mattel, Palacio de Hierro, Shaw Industries, Wal-Mart
Sports	Beachbody, Brunswick Bowling, Campagnolo, Cobra Golf, England's Premier League, Glasgow 2014, Juventus Football Club, NCAA, Oakley, Paris Saint-Germain Football, PGA Tour, Saint Andrews Links
Telecom	Atea Danmark, BT España, Claro, Deutsche Telekom, KPN, Mobsat, Motorola, O2, Telefonica Brasil, Telstra, Turkcell, Verizon, Vivo
Transportation	AIDA Cruises, Air France, Budget, Delta Air Lines, DHL, EasyJet, Electro-Motive Diesel, Hertz, Lan Airlines, Lufthansa, Monarch Airlines, SNCF, Virgin
Others	Allied Barton Security, Coppertone, DHL, Duracell, Gillette, La Tour Eiffel, L'Oréal, Philip Morris, Procter & Gamble, Public Storage, Revlon, The Body Shop, Valero, Zippo

¹⁷⁴ Viide WIPO 2012 aasta tuntud brändide domeenivaidlustest.

http://www.wipo.int/export/sites/www/pressroom/en/documents/pr_2013_733_a.pdf lk 9-10.

1.6. – Illustratsioon: Eesti .ee domeenid on müügis¹⁷⁵

¹⁷⁵ Allikas <http://www.realestate.ee/>; Illustreeriv pilt, milline on reklaamidega täidetud müügis olev domeen

1.7. – Illustratsioon: Petturite näostatud veebileht¹⁷⁶

Thank You

16. mai 2013

Palju õnne!

Olete valitud Tallinn piirkonnast osalema meie iga-aastases külastajauuringus.

See võtab teie ajast vaid 30 sekundit ja edendab kasutajakogemust. Küsimustikule vastamise järel on teil võimalik saada endale **Macbook Air®**, **iPhone 5®**, või **iPad®**.

Alustage nüüd! >

[Privaatsus](#) [Tingimused](#) [Meist](#)

© 2013 All rights reserved

..... Võida **5**
iPhone

Suurepärane!

Sisesta oma mobiilinumbr:

+372 555 7777

EMT

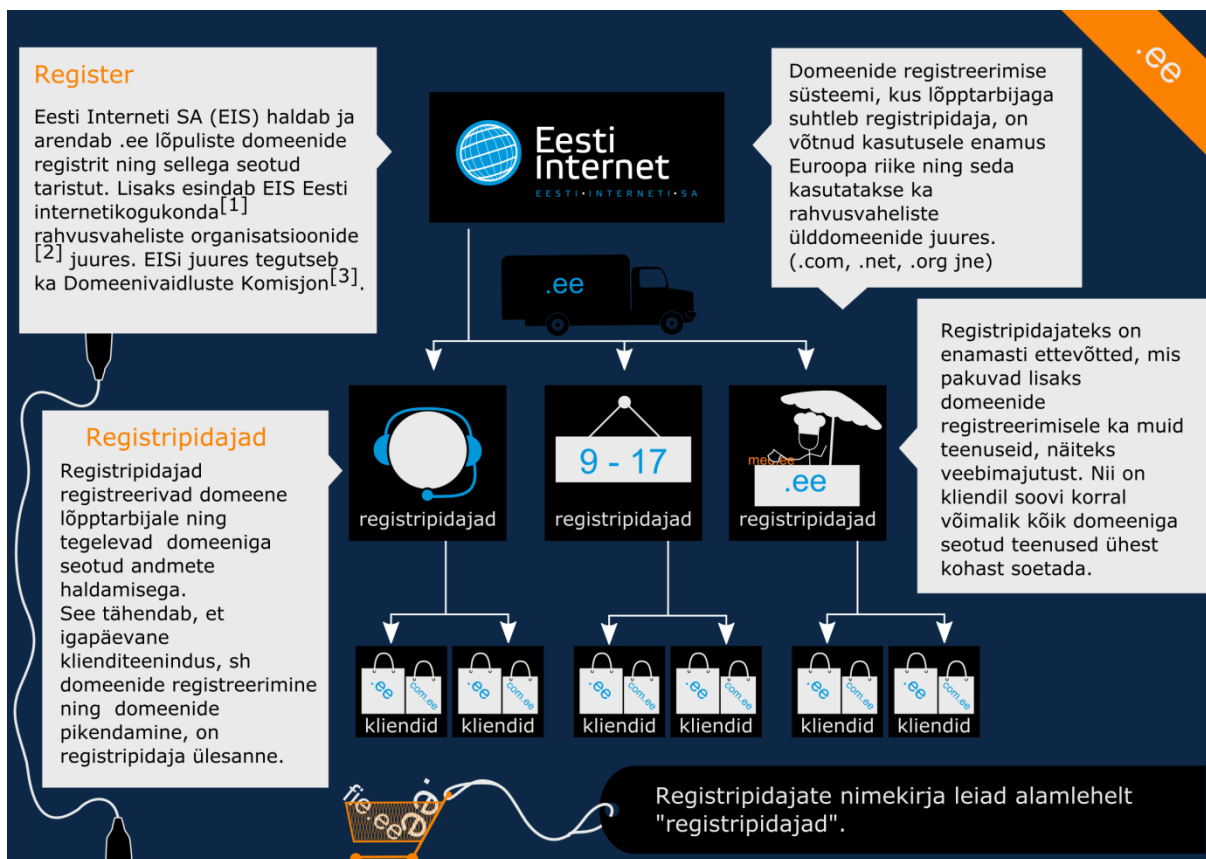
Turpināt ▶ ▶ ▶

Mängige mängu oma mobiilil. Quizdingo on mittetellimuslik Trivia teenus. Quizdingo on mäng, mis vajab oskust. 1.60 Euro saadud küsimuse kohta, maksimaalselt 100 küsimust. Võitja valitakse kõikide osavõtjate hulgast edendamisperioodi lõpus 31-10-2013 kell 23:59. Mängija, kellel on kõige kiirema aja sees kõige rohkem õigeid vastuseid, saab võitjaks. Osaledes kinnitate, et nõustute kõikide tingimustega, olete Eesti alaline elanik, 18 või rohkem aastat vana ning konto volitatud omanik ja/või Teil on konto omaniku nõusolek. Quizdingo ei ole seotud, sponsoreeritud või toetatud teiste kirjas olevate toodete või jaemüüjate poolt. Kaubamärgid, teenusemärgid, logod (kaasa arvatud, piiranguteta, toodete ja jaemüüjate individuaalnimed) on nende vastavate omanike vara. Käesolev teenus on saadaval kõigil mobiiltelefonidel. Teenust pakub Three Star Media B.V. P.O. Box 14645, 1001 LC Amsterdam, Holland, VAT nr NL 851163270B01. Kaubanduskoja nr 54103290.

[Tingimused](#)

¹⁷⁶ Allikas: google.ee või gogle.ee Illustreeriv pilt, petturite näostatud google.ee või gogle.ee leht: Palju õnne! Küsitlusele vastamise järel pakutakse võitmiseks iPhone'i kui vaid lisad oma mobiilinumbr (mis väikses kirjas toodule toob ka rahalised väljaminekud kaasa)

1.8. – Infograafik: Eesti Interneti sihtasutus¹⁷⁷

^[1]internetikogukond - Internetikogukonda kuuluvad interneti kasutajad, internetiteenuste osutajad ja avalik sektor.

^[3]Domeenivaidluste Komisjon (DVK) - DVK eesmärk on kaitsta eelkõige kaubamärkide õigusjärgseid omanikke domeenide kaaperdamise eest. DVK kohta loe täpsemalt alamlehel "domeenivaidlused".

[2]RAHVUSVAHELISED ORGANISATSIOONID:

ICANN: *Internet Corporation for Assigned Names and Numbers* - ICANN on rahvusvaheliselt domeenindust haldav ja koordineeriv organisatsioon. Lisaks kriitiliste tehniliste ressursside opereerimisele, määrab ICANN ka üldised Interneti ja domeeninimedega seotud poliitikad. ICANN-i alla kuulub tippdomeenide registri infrastruktuuri haldav üksus IANA (*Internet Assigned Numbers Authority*), mis korraldab ülemaailmselt IP aadresside jaotamist, domeeninimede süsteemi juurtsooni haldamist ja hoolitseb muude IP protokolliga seotud ülesannete lahendamise eest.

CENTR: *Council of European National Top Level Domain Registries* - Euroopa domeeniregistrite ühendus CENTR koondab Euroopa maatunnusega tippdomeenide (ccTLD) haldajad. CENTR pakub platvormi, kus registrid saavad kohtuda, nõu pidada ja paremaid töövõtteid jagada. Riigid, sealhulgas ka Eesti, osalevad teabevahetuses läbi kohtumiste, veebi ja elektroonilise kirjavahetuse.

RIPE NCC: *Réseau IP Européens Network Coordination Centre* - RIPE NCC ehk Euroopa IP-võrkude võrgukoordinatsiooni keskus on AS-numbrite ja IP-aadresside haldusega tegelev regionaalne internetiregister.

¹⁷⁷ Allikas: http://www.internet.ee/public/EIS_infograafik_suur.png

1.9. – Pilt: «The Mobile Moment»¹⁷⁸

¹⁷⁸ Check out the two pictures of St Peter's Square in Rome below. At the announcement of Pope Benedict XVI in 2005, one person in a crowd of thousands is taking a picture. Everyone else is transfixed on what is happening in front of them.
<http://www.news.com.au/opinion/so-busy-snapping-we-miss-the-moment/story-fnh4jt54-1226597915916>

Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina _____ LAURI TIITUS _____
(*autori nimi*)

11.03.1978
(*sünnikuupäev*)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihlitsentsi) enda loodud teose

DOMEENINIMEDE ÕIGUSLIKU REGULATSIOONI EBAPIISAVUS JA SELLEST TULENEV «CYBERSQUATTING» JA PIISAVA ÕIGUSTE KAITSE PUUDUMINE

(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on: Almar Sehver,
mille kaasjuhendaja on: Aleksei Kelli
(*juhendaja nimi*)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tallinnas, _____20.05.2013_____ (*kuupäev*)